

Finanstilsynet
 Århusgade 110
 2100 København Ø

Sammenskrivning af det anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 2, stk. 8, jf. § 2, stk. 9, i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal livsforsikringsselskabet hvert år inden udgangen af juni indsende en sammenskrivning af selskabets samlede gældende anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal inkludere alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, der i henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af det foregående år. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed må ikke indeholde tidligere anmeldte regler og satser, der ikke længere er gældende ved udgangen af det foregående år. Ved livsforsikringsselskaber forstås: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
Den 30. juni 2021
Livsforsikringsselskabets navn
PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab
Offentlig tilgængelighed
Det sammenskrevne samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed er offentlig tilgængeligt, medmindre livsforsikringsselskabet hér angiver, at grundlaget m.v. indeholder dele, der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, ikke er offentlig tilgængelige, og tillige indsender et ekstra eksemplar af det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet, hvor disse dele er udeladt, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 9,
Sammenskrevet gældende anmeldt teknisk grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed
Livsforsikringsselskabet skal angive en sammenskrivning af det samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 8 og 9.
PensionDanmark har vedlagt det for selskabet sammenskrevne, gældende anmeldte tekniske grundlag. Sammenskrivningen er udarbejdet i henhold til bekendtgørelsens § 2, stk. 8 og 9 og indeholder alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v., der i henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af året 2020.
Navn
Angivelse af navn
Torben Møger Pedersen
Dato og underskrift
Den 30. juni 2021
<i>Torben Møger Pedersen</i>

Navn Angivelse af navn
Anders Bruun
Dato og underskrift
Den 30. juni 2021 <i>Anders Bruun</i>
Navn Angivelse af navn
Dato og underskrift

***Teknisk grundlag for
PensionDanmark
Pensionsforsikringsaktieselskab***

Indholdsfortegnelse

1	Grundlaget for beregning af forsikringspræmierne og livsforsikringshensættelserne	6
1.1	Beregningsgrundlaget HTS Pension 2000 livsforsikringsklasse I	6
1.1.1	Risikoelementer	7
1.1.2	Rente	8
1.1.3	Grundlag	8
1.1.4	Omkostninger	10
1.1.5	Nettopassiver for etlivsforsikringer	11
1.1.6	Passiver for kollektive forsikringer	12
1.1.7	Risikopræmie for eventuelle forsikringsdele	14
1.1.8	Præmiebetalingsrente	14
1.1.9	Tilladte grundformer	15
1.1.10	Tilladte forsikringsformer	16
1.1.11	Formelbilag	17
1.2	Beregningsgrundlaget HTS Pension 2000 livsforsikringsklasse III	21
1.2.1	Risikoelementer	21
1.2.2	Renter, stigningstakter og fastsættelse af ydelser	22
1.2.3	Grundlag	25
1.2.4	Omkostninger	26
1.2.5	Passiver for tolivsforsikringer	27
1.2.6	Passiver for kollektive forsikringer	27
1.2.7	Risikopræmie for eventuelle forsikringsdele	27
1.2.8	Præmiebetalingsrente	28
1.2.9	Anvendte aktuelle grundformer	28
1.2.10	Tilladte forsikringsformer	30
1.2.11	Formelbilag	30
1.3	Præmiegrundlaget HTS Pension 2000 Gruppeliv	31
1.3.1	Almindelige bestemmelser	31
1.3.2	Rente	31
1.3.3	Forudsætninger	31
1.3.4	Risikoparametre til beregning af gruppelivspræmier	32
1.3.5	Beregning af risikopræmier	34
1.4	Beregningsgrundlaget Fællesgrundlag for renteforsikringer 1966 (P66)	37
1.4.1	Risikoelementer	37
1.4.2	Rente	38
1.4.3	Forsikringsformer	38
1.5	Beregningsgrundlaget G82KAD 2,5 pct.	39
1.5.1	Risikoelementer	39

1.5.2	Rente	39
1.5.3	Nettogrundlag	39
1.5.4	Bruttogrundlag	40
1.5.5	Nettopassiver for etlivsforsikringer	40
1.5.6	Nettopassiver for tolivsforsikringer	42
1.5.7	Bestemmelser vedrørende kollektive ordninger	42
1.5.8	Anvendte grundformer	42
1.5.9	Præmiebetalingsrente	42
1.5.10	Bilag	43
1.6	Livsforsikringshensættelsen	44
1.6.1	Værdien af de garanterede ydelser	45
1.6.2	Individuelt bonuspotentiale	46
1.6.3	Risikomargen	47
1.6.4	Forsikringsklasse III	47
1.6.5	Fortjenstmargen	47
2	Regler for beregning og fordeling af overskud til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne	47
2.1	PensionDanmarks overskudspolitik	47
2.1.1	Formål	47
2.1.2	Resultat til fordeling	48
2.1.3	Udgangspunkt for fordelingen af resultat	50
2.1.4	Risikoforrentning	51
2.1.5	Det individuelle bonuspotentiale	53
2.1.6	Overførsel fra egenkapitalen til forsikringstagerne	54
2.1.7	Fordeling mellem forsikringstagerne	55
2.2	Bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25 % forsikringsklasse I	56
2.2.1	Almindelige bestemmelser	56
2.2.2	Beregning og tildeling af bonusbeløbet	57
2.2.3	Risikopræmier	57
2.2.4	Omkostningssatser	57
2.2.5	Kontorente	57
2.2.6	Tillæg til aktuelle pensioner	58
2.2.7	Prognoserente	58
2.2.8	Forlods kontorente	58
2.2.9	Udbetalingsrenten	58
2.2.10	Fastsættelse af satser	58
2.2.11	Ikrafttræden	58
2.2.12	Teknisk beskrivelse til bonusregulativ	59

2.3	Bonusregulativ for forsikringer tegnet på grundlaget P66 4,25%, forsikringsklasse I	61
2.3.1	Almindelige bestemmelser	61
2.3.2	Beregning og tildeling af bonusbeløbet	61
2.3.3	Risikopræmier	61
2.3.4	Omkostningssatser	61
2.3.5	Kontorente	61
2.3.6	Tillæg til aktuelle pensioner	61
2.3.7	Prognoserente	62
2.3.8	Forlods kontorente	62
2.3.9	Udbetalingsrenten	62
2.3.10	Fastsættelse af satser	62
2.3.11	Ikrafttræden	62
2.3.12	Teknisk beskrivelse	62
2.4	Bonusregulativ for forsikringer tegnet på grundlaget HTS Pension 2000 Gruppeliv	63
2.4.1	Generelt	63
2.4.2	Beregning af årets resultat	63
2.4.3	Anvendelse af årets resultat	64
2.5	Bonusregulativ for tidligere medlemmer af Pensionskassen for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark	64
2.5.1	Omfattede	64
2.5.2	Regulering	64
2.5.3	Status	65
3	Satser	65
3.1	Satser vedrørende bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25%, forsikringsklasse I	65
3.1.1	Kontorente	65
3.1.2	Pensionisttillæg	66
3.1.3	Udbetalingsrente	66
3.2	Satser vedrørende bonusregulativ for forsikringer på grundlaget P66 4,25%, forsikringsklasse I	66
3.2.1	Kontorente	66
3.2.2	Pensionistbonus	66
3.2.3	Foreløbig kontorente	67
3.3	Satser vedrørende teknisk grundlag for forsikringsklasse III	67
3.3.1	Risikoelementer	67
3.3.2	Rente	69
3.3.3	Grundlag	71
3.3.4	Omkostninger	71
3.4	Satser vedrørende teknisk grundlag for Gruppeliv	74
3.4.1	Rente	74

3.4.2	Risikoelementer	74
3.4.3	Estimeret pris, nettopræmien n	76
3.4.4	Opkrævet pris, bruttopræmien n_{Brutto}	76
3.4.5	Solvensbidrag	77
3.5	Satser vedrørende markedsværdigrundlaget	77
3.5.1	Risikoelementer	77
3.5.2	Renter	78
3.5.3	Omkostninger	79
3.5.4	Kapitalomkostningssats	79
3.5.5	Genkøb	79
3.5.6	Fripolice	79
4	Selskabets principper for genforsikring	79
5	Regler for oplysninger, som de forsikringssøgende skal afgive til bedømmelse af risikoforholdene	80
5.1	Forsikringer tegnet under forsikringsklasse I	80
5.2	Forsikringer tegnet under forsikringsklasse III	80
6	Regler, hvorefter pensionsordninger med løbende udbetalinger tegnet eller aftalt som obligatoriske ordninger i et forsikringsselskab eller pensionskasse kan overføres fra eller til selskabet i forbindelse med overgang til anden ansættelse eller i forbindelse med virksomhedsoverdragelse eller virksomhedsomdannelse	80
7	Appendiks A Rentekurver iA til beregning af livsvarig alderspension for alderspensionister gældende fra 01.01.2021	81

Teknisk grundlag for PensionDanmark

Nærværende sammenskrivning af teknisk grundlag er udarbejdet i henhold til bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed § 2, stk. 8 og 9 og indeholder alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v., der i henhold til § 20, stk.1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af året 2014.

PensionDanmark udbyder arbejdsmarkedspensionsprodukter, som et supplement til de offentlige pensionsydelse.

Det typiske medlem bliver tilbudt en produktpakke bestående af opsparing til livsvarig alderspension og ratepension suppleret med dækninger ved dødsfald, førtidspension, visse kritiske sygdomme og en skadesforebyggende sundhedsordning alle etableret som gruppelevsdaekninger.

Langt størstedelen af hensættelserne til alderspension er etableret som forsikringsklasse III produkter, hvor PensionDanmark i udbetalingsfasen anvender en udjævningsmodel på livsvarig alderspension med det formål at sikre en jævn regulering af den udbetalte pension.

Aktuelle ydelser ved aktuel førtidspension hensættes også på forsikringsklasse III.

PensionDanmarks tekniske grundlag for forsikringsklasse III indeholder ingen former for garantier og kan løbende ændres.

Bestanden på forsikringsklasse I består af en række mindre bestande med grundlagsrenter på henholdsvis 1,5 pct., 2,5 pct. og 4,25 pct. For bestandene på forsikringsklasse I har bestyrelsen vedtaget, at fordelingen af det realiserede resultat ikke følger kontributionsbekendtgørelsen, men i stedet er defineret i den anmeldte overskudspolitik.

1 Grundlaget for beregning af forsikringspræmierne og livsforsikringshensættelserne

1.1 Beregningsgrundlaget HTS Pension 2000 livsforsikringsklasse I

Dette grundlag anvendes til de af PensionDanmarks medlemmer som ved siden af deres opsparing til livsvarig alderspension, ratepension og kapitalpension har en aktuel opsparingssikring og løbende supplerende førtidspension startet mellem den 1. januar 2000 og 31. december 2008 og til medlemmer, som var overgået til aktuel alderspension eller bidragsfritagelse inden den 1. januar 2000. Herunder også et lille antal ægtefælle- og børnepensionister, som vedrører disse medlemmer.

Dette forsikringstekniske grundlag er garanteret, hvad angår ydelsestørrelse. Det indebærer, at de satser, der indgår i satsbilaget, kan ændres, men at ydelserne ikke kan reguleres negativt som følge af satsændringen. Satsene vil især kunne ændres, hvis forholdene udvikler sig til ugunst for selskabet.

En udvikling, der kan begrunde en ændring i risikoelementerne, anses for indtruffet, hvis de faktiske erfaringer afviger fra det tidligere anmeldte, eller hvis der på grundlag af andre pålidelige data er grundlag for at ændre forventningerne til den fremtidige udvikling. En udvikling, der kan begrunde en ændring i omkostningselementerne, anses for indtruffet ved ændringer i de faktiske omkostninger, som tillæggene finansierer.

En udvikling, der kan begrunde en ændring i rentesatserne, anses for indtruffet ved ændringer i de finansielle markedsforhold, ved ændringer i forventningerne til den fremtidige udvikling i markedsforholdene eller ved ændringer i skattereglerne.

Ændring af grundlagselementerne vil få betydning for ydelser købt for fremtidig bonus og for eventuelle fremtidige indbetalinger.

En forsikring kan opdeles i følgende mulige komponenter:

- > Eventuel del – opsparingsforsikringer, livsforsikringsklasse I.
- > Risikodækning – risikodækning ved invaliditet og død, livsforsikringsklasse I.
- > Aktuell del – dækninger under løbende udbetaling, livsforsikringsklasse I.

1.1.1 Risikoelementer

X betegner fyldt alder.

1.1.1.1 Aldersberegning

For alle medlemmer opgøres alderen som alder i år og hele måneder på optagelsestidspunktet med tillæg af den tid, der er gået siden optagelsestidspunktet.

Alderen beregnes fra den første i måneden efter fødselsmåneden.

1.1.1.2 Basisdødelighed før og efter alderspensionering for oplevelsesforsikringer

Der benyttes unisex-dødelighedstavlen:

μ_x^d betegner dødsintensiteten.

$$\mu_x^d = a^d + 10^{b^d + c^d x - 10}$$

hvor

Periode / Parameter	a^d	b^d	c^d
01.01.2011 – indtil andet anmeldes	0	5,2288699	0,0442143

1.1.1.3 Anvendt dødelighed for invalidepensionister

μ_x^{id} betegner dødsintensitet for invalidepensionister

$$\mu_x^{id} = a^{id} + 10^{b^{id} + c^{id} x - 10},$$

hvor

Periode / Parameter	a^{id}	b^{id}	c^{id}
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	0,0074	7,0280	0,0153

1.1.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

U betegner tilstanden: Medlemmet er ikke i et pensionsberettigende forhold.

G betegner tilstanden: Medlemmet er i et pensionsberettigende forhold med en pensionsberettiget person.

γ betegner intensiteten for overgang fra U til G.

σ_x betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

λ_x betegner fordelings middelværdi.

S betegner fordelings spredning.

1.1.1.5 Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension

Der anvendes samme risikoelementer som i G82-grundlaget for kollektiv ægtefællepension med mandlig forsørger:

$$\gamma_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{28(x-15)}} \quad \text{for } x > 15; \quad \gamma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\sigma_x = 0,012 \cdot 10^{\frac{-(x-15)^2}{1600}} \quad \text{for } x > 15; \quad \sigma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\lambda_x = 0,615 \cdot x + 8$$

$$S_x = \left(0,21 - \frac{1}{x-10}\right) \cdot x$$

1.1.2 Rente

1.1.2.1 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten betegnes i det følgende $i^{\text{Opgørelsesrente}}$ % p.a. Opgørelsesrenten finder anvendelse for risikopassiver og de tilhørende aktuelle risikopassiver for risikopensioner tilkendt i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008.

Periode / Sats	$i^{\text{Opgørelsesrente}}$
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	1,50 pct.

Fra 1. januar 2010 er opgørelsesrenten efter individuel PAL.

1.1.3 Grundlag

1.1.3.1 Passiv

Ved passivet for en forsikring eller forsikringsdel forstås kapitalværdien af alle selskabets øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser. Passivet for månedlige ydelser beregnes, som om ydelserne forfaldt diskret primo måneden.

1.1.3.2 Anvendelse af passiv

Passivet finder anvendelse for risikoforsikringsdele under udbetaling og i risikopassiver ved beregning af risikopræmien.

1.1.3.3 Reserve for aktuelle forsikringsdele

Reserven for forsikringsdele under udbetaling beregnes for hensættelser defineret som tekniske hensættelser:

Reserve ultimo måned = Reserve primo måned
- Risikopræmie (valør ultimo måned)
- Udbetaling (valør primo måneden).
+ Tilskrivning af kontorente (efter PAL)

Reserven for forsikringsdele under udbetaling beregnes for hensættelser defineret som individuelle hensættelser.

Reserve ultimo måned = Reserve primo måned
- Risikopræmie (valør ultimo måned)
+ andel af underskud på risiko vedrørende investeringsgruppen (valør ultimo år)
- andel af underskud på risiko vedrørende investeringsgruppen efter individuel PAL (valør ultimo år)
+ Indbetaling (valør ultimo måneden plus x_d dage).
- Udbetaling inkl. pensionisttillæg efter PAL (valør primo måneden)
+ Pensionisttillæg før individuel PAL (valør primo måneden)
- Omkostningsbelastning (valør ultimo måned)
+ andel af underskud på omkostning vedrørende investeringsgruppen (valør ultimo år)
- andel af underskud på omkostning vedrørende investeringsgruppen efter individuel PAL (valør ultimo år)
+ Tilskrivning af kontorente før individuel PAL
- Fradrag for individuel PAL (følger tilskrivning af kontorente)

Risikopræmien er beskrevet i 1.1.7.

1.1.3.4 Reserve for eventuelle forsikringsdele

Reserven for eventuelle forsikringsdele beregnes ved månedlig fremregning.

Reserve ultimo måned = Reserve primo måned
- Risikopræmie (valør ultimo måned)
+ andel af underskud på risiko vedrørende investeringsgruppen (valør ultimo år)
- andel af underskud på risiko vedrørende investeringsgruppen efter individuel PAL valør ultimo år)
+ Indbetaling (valør ultimo måneden plus x_d dage).
- Udbetaling (valør primo måneden).
- Omkostningsbelastning (valør ultimo måned)
+ andel af underskud på omkostning vedrørende investeringsgruppen (valør ultimo år)
- andel af underskud på omkostning vedrørende investeringsgruppen efter individuel PAL (valør ultimo år)
+ Tilskrivning af kontorente før individuel PAL
- Fradrag for individuel PAL (følger tilskrivning af kontorente)

Risikopræmien er beskrevet i afsnit 1.1.7.

Omkostningsbelastningen er beskrevet i afsnit 1.1.4. Kontorenten anvendes i overensstemmelse med det anmeldte bonusregulativ.

Eventuelle forsikringsdele består af opsparing til alderspension for invalidepensionister med start af udbetaling før 31. december 1999. Opsparing til alderspension for invalidepensionister med start af udbetaling i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008 er forsikringsklasse III.

Forrentning af indbetalinger sker per ultimo perioden plus x_d , hvor

Periode / Sats	x_d
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	10 dage

1.1.3.5 Nettoreserve

Nettoreserven udgør reserven – jf. afsnit 1.1.3.3 og 1.1.3.4 – gange en faktor (1-k) og udtrykker forsikringens værdi.

Størrelsen k er et kursværn, der anmeldes til Finanstilsynet og er gældende indtil fremsendelse af ny anmeldelse.

Periode / Sats	k
30.09.2008 – indtil andet anmeldes	$\frac{\sum_i (Reserver_i - MVhensættelser_i)}{\sum_i Reserver_i}$

1.1.3.6 Generelle begrænsninger

En forsikring må ikke opbygges, så dens reserve på noget tidspunkt kan blive negativ.

En forsikring, der indeholder invaliditetsydelse, må ikke være opbygget, så reserven kan falde ved invaliditetens indtræden, eller opbygget så reserven kan stige ved reaktivering.

1.1.4 Omkostninger

1.1.4.1 Indbetaling

Ved indbetaling forstås enhver faktisk foretaget indbetaling. Selskabet har ikke etablerings- eller løbende omkostninger, som er omfattet af "Bekendtgørelse om betaling af visse omkostninger for livsforsikringsvirksomhed". De omkostningstillæg, som den enkelte aftale pålægges indeholder derfor ikke sådanne andele.

1.1.4.2 Belastning af indbetaling

Indbetalinger – efter eventuelt fradrag af arbejdsmarkedsbidrag – belastes med OMK1 %

Periode / Sats	OMK1
01.12.2013 – indtil andet anmeldes	0 pct.

1.1.4.3 Belastning af forsikring

Forsikringen belastes med OMK2 kr. pr. måned. Hvilende medlemmer belastes med OMKH2 kr. pr måned. OMK2 og OMKH2 er angivet i satsbilag for forsikringsklasse III.

1.1.4.4 Hvilende medlemskab

Alle medlemmer, som er omfattet af dette tekniske grundlag, anses af selskabet for værende enten hvilende eller aktuelle. En overgang til hvilende medlemskab er derfor ikke mulig.

1.1.4.5 Udtrædelsesgodtgørelse

Udtrædelsesgodtgørelsen udgør nettoreserven, jf. 1.1.3.5. tillagt pensionisttillæg.

1.1.4.6 Administrationsreserve

Der afsættes ingen administrationsreserve, da omkostningsbelastningen kan tilpasses det faktiske omkostningsniveau.

1.1.5 Nettopassiver for etlvsforsikringer

1.1.5.1 Nettopassiv for etlvsforsikringer uden invaliditetsydelse

1.1.5.1.1 Indførelse af betegnelser

I det generelle udtryk for nettopassivet for etlvsforsikringer uden invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$S_{x+\theta}^d$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x + \theta$.

S_{x+n} betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x + \theta$.

1.1.5.1.2 Nettopassiv for etlvsforsikringer uden invaliditetsydelse

$$K(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta + \frac{D_{x+n}}{D_x} \cdot S_{x+n}$$

Der anvendes en basisdødelighed for at undgå selektion.

1.1.5.1.3 Risikopassiv og passiv for aktuelle forsikringsdele som er afledt af invaliditet

Der anvendes dødelighedsintensiteter for invalidepensionister.

1.1.5.1.4 Nettopassiv for etlvsforsikringer med invaliditetsydelse

1.1.5.1.4.1 Indførelse af betegnelser

I det generelle udtryk for nettopassivet for etlvsforsikringer med invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$S_{x+\theta}^{ad}$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x + \theta$ som aktiv.

S_{x+n}^a betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x + n$ som aktiv.

$S_{x+\tau}^{id}$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x + \tau$ som invalid givet, at invaliditeten er indtrådt i alder $x + \theta$.

S_{x+n}^i betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x + n$ som invalid givet, at invaliditeten er indtrådt i alder $x + \theta$.

$Y_{x+\tau}^i(x+\theta)d\tau$ betegner invaliditetsydelse mellem alder $x+\tau$ og $x+\tau+d\tau$ givet, at invaliditeten er indtrådt i alder $x+\theta$.

$S_{x+\theta}^{ii}$ Betegner engangsydelse ved varig invaliditet i alder $x+\theta$.

For nettopassiver og ydelser gælder begrænsninger som nævnt i det følgende.

1.1.5.1.4.1.1 Generelle begrænsninger

De i punkterne 1.1.5.1.1 og 1.1.5.1.4.1 anførte nettopassiver og ydelser skal alle være ikke-negative.

For de i punkterne 1.1.5.1.4.1 anførte nettopassiver og ydelser skal endvidere gælde:

$$S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) \leq S_{x+\tau}^{ad} \text{ for } x+\theta \leq 65 \text{ og for hvert } \tau > \theta$$

$$S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) = S_{x+\tau}^{ad} = S_{x+\tau}^d \text{ for } x+\theta > 65 \text{ og for hvert } \tau > \theta$$

$$S_{x+n}^i(x+\theta) = S_{x+n}^a = S_{x+n} \text{ for } x+\theta > 65 \text{ og for hvert } n > \theta$$

$$S_{x+\theta}^{ii} \text{ for } x+\theta > 65$$

Af betingelsen $x+n \leq 67$ følger endelig, at

$$Y_{x+\tau}^i(x+\theta) = 0 \text{ for } x+\tau > 67$$

1.1.6 Passiver for kollektive forsikringer

1.1.6.1 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Bestemmelser, der omhandler ægteskab og ægtefæller, gælder tilsvarende for registreret partnerskab og registrerede partnere.

1.1.6.1.1 Kollektiv ordning

Betingelserne for at etablere forsikringer med kollektive ydelser er, at de tegnes i henhold til en overenskomst. Det er endvidere en betingelse, at det ikke drejer sig om en bestand, hvori de enkelte personer er indtrådt, eller hvoraf der udskydes enkelte medlemmer eller grupper efter regler, der sandsynliggør en udvælgelse til væsentlig ugunst for pensionskassen øvrige medlemmer. Det samme gælder regler for valgmulighed med hensyn til ægtefællepension og børnepension.

1.1.6.1.1.1 Bestemmelser vedrørende størrelsen af de enkelte kollektive ydelser og aldersgrænser for disse

1.1.6.1.1.1.1 Kollektiv ægtefællepension

Den kollektive ægtefællepension (grundform 814) skal opfylde mindst et af følgende krav:

- a. Ikke overstige invalidepensionen.
- b. Ikke overstige den pensionsgivende gage.

Se endvidere afsnit 1.1.6.1.1.2 om reduktion af kollektiv ægtefællepension efter udbetalingen af kollektiv livsforsikringssum til gifte.

En ægtefælle er berettiget til ægtefællepension, hvis ægteskabet er indgået før forsikredes fyldte 67. år, og ægteskabet på dødsfaldstidspunktet har bestået i 3 måneder. 3-månedersfristen gælder dog ikke, hvis døden skyldes et ulykkestilfælde eller en akut infektionssygdom.

Pensionsregulativet kan indsnævre betingelserne for medlemmets ret til kollektiv ægtefællepension.

1.1.6.1.1.2 Kollektiv livsforsikring (ophørende eller livsbetinget) med udbetaling til ugifte

Den kollektive livsforsikringssum til ugifte (det vil sige personer i tilstand U) må ikke overstige 4 gange årsbeløbet for den kollektive ægtefællepension. Efter udbetalingen af den kollektive livsforsikringssum til ugifte reduceres årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension med 25 % af den udbetalte livsforsikringssum.

Dersom forsikringen omfatter alderspension, skal udløbstidspunktet for den kollektive livsbetingede livsforsikring være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet. Medlemmets alder på udløbstidspunktet for den kollektive livsforsikring skal være mellem 60 og 67 år.

1.1.6.1.1.3 Beregningsregler vedrørende de enkelte kollektive ydelser

1.1.6.1.1.3.1 Ægteskabshyppighed g_x og aldersfordeling $f(\eta|x)$ i kollektiv ægtefællepension

De – i nedenstående formler – indgående betegnelser er defineret i afsnit 1.1.1.4 og 1.1.1.5.

Den forsikrede person betegnes x , mens den til ægtefællepension berettigede person betegnes η .

l^y og l^σ er dekrementfunktioner, svarende til intensiteterne γ_x og σ_x , mens l er dekrementfunktionen svarende til normaldødeligheden for η .

$\varphi(\eta|x)d\eta$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret, der overgår til tilstand G, starter i et pensionberettigende forhold med en person med alder η i intervallet fra η til $\eta + d\eta$.

Alderen η er normalt fordelt med middelværdi λ_x og spredning S_x .

$u_v(x)$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret befinder sig i tilstand U efter at have været i tilstand G netop v gange ($v = 1, 2, 3 \dots$).

$g_v(\eta|x) d\eta$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret befinder sig i tilstand G for v 'te gang ($v = 1, 2, 3 \dots$) og er i et pensionsberettigende forhold med en person med alder η i intervallet fra η til $\eta + d\eta$.

$u_v(x)$ og $g_v(\eta|x)$ bestemmes rekursivt ved:

$$u_0(x) = \frac{l_x^y}{l_a^y},$$

hvor $a = 15$

$$g_v(\eta|x) = \int_a^x u_{v-1}(\xi) \cdot \gamma_\xi \cdot \varphi(\xi + \eta - x|\xi) \cdot \frac{l_x^\sigma}{l_\xi^\sigma} \cdot \frac{l_\eta}{l_{\xi+\eta-x}} d\xi$$

og

$$u_v(x) = \int_{-\infty}^{\infty} d\eta \int_a^x g_v(\xi + \eta - x | \xi) \cdot (\sigma_{\xi} + \mu_{\xi + \eta - x}) \cdot \frac{l_x^v}{l_{\xi}^v} d\xi$$

Herefter bestemmes:

$$g_x = \sum_{v=1}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} g_v(\eta | x) d\eta$$

og

$$f(\eta | x) = \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{v=1}^{\infty} g_v(\eta | x)$$

1.1.7 Risikopræmie for eventuelle forsikringsdele

* $\pi(x,t)$ betegner den månedlige risikopræmie for en x årig til tid t

V_t betegner reserve ultimo måned t

$S_{x,t}^d$ betegner risikopassiv ved død i alder x på tid t

${}_{\frac{1}{12}}q_{x|t}^d$ betegner sandsynligheden for, at en, der er x år på tid t , dør inden for den næste $\frac{1}{12}$ år,

som defineret i formelbilaget.

1.1.7.1 Generel form for risikopræmie ved død

$$*\pi(x,t+1) = {}_{\frac{1}{12}}q_{x|t}^d (S_{x,t}^d - V_t)$$

1.1.7.2 Opsparing uden betingelse om oplevelse

$$S_x^d = V_x \quad *\pi(x) = 0$$

1.1.7.3 Opsparing betinget af at forsikrede er i live på tid $t+1$

$$S_x^d = 0$$

$$*\pi(x,t+1) = {}_{\frac{1}{12}}q_{x|t}^d (-V_t)$$

Det er en betingelse, at opsparingen udbetales i form af livrente.

1.1.8 Præmiebetalingsrente

Forsikringer uden invaliditetsydelse tegnes uden ret til præmiefritagelse ved invaliditet, præmiebetalingsrente.

1.1.8.1 Præmiebetalingsrente for forsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet

$$\bar{a}^a(x, r) = v^{\frac{30+x_d}{360}} \cdot \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+r}}{D_x}, x + r \leq 70$$

Indbetalingerne har valør ultimo måneden plus x_d dage, hvorfor præmiebetalingsrenten tilbagediskonteres med 1 måned plus x_d dage.

1.1.9 Tilladte grundformer

1.1.9.1 Generelle forhold

Grundformerne er alle opbygget ud fra de generelle nettopassiver i afsnit 1.1.3.1.

1.1.9.2 125 Livsbetinget livsforsikring

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = 1$$

$$K_{125}(x, n) = \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

1.1.9.3 135 Simpel kapitalforsikring

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta}, S_{x+n} = 1$$

$$K_{135}(n) = v^n$$

1.1.9.4 210 Livsvarig livrente

$$n = 0, S_{x+0} = \bar{a}_x$$

$$K_{210}(x) = \bar{a}_x$$

1.1.9.5 211 Opsat livrente

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = \bar{a}_{x+n}$$

$$K_{211}(x, n) = \frac{\bar{N}_{x+n}}{D_x}$$

1.1.9.6 215 Ophørende livrente

$$n = 0, S_{x+0} = \bar{a}_{x:m}]$$

$$K_{215}(x, m) = \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+m}}{D_x}$$

1.1.9.7 235 Arverente

Arverenten i aktuel form udgøres af en annuitet, jf. formelbilag.

1.1.9.8 715 Kollektiv ophørende livsforsikring til ugifte

Forsikringssummen udbetales ved medlemmets død inden alder $x + n$, dersom forsikrede ved dødsfaldet befinder sig i tilstand U, jf. afsnit 1.1.1.4.

$$S_{x+\theta}^d = u,$$

$$u = 0,20$$

$$K_{715}(x, n) = u \cdot \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x}$$

$60 \leq x + n \leq 67$, jf. afsnit. 1.1.6.1.1.2.

Livsforsikringssummen må ikke overstige 4 gange årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension.

Hensættelsen til grundform 715 indgår ikke længere i den retrospektive hensættelse men alene i de garanterede ydelser.

1.1.9.9 814 Kollektiv ægtefællepension ophørende senest 10 år efter forsørgers død

Ægtefællepensionen udbetales fra forsørgers død og så længe den efterladte lever – udbetalingen ophører dog senest 10 år efter forsørgers død.

$$n \rightarrow \infty, \quad S_{x+\theta}^d = g_{x+\theta} \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x + \theta) \cdot \bar{a}_{\eta:\overline{10}|}^I d\eta = g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}:\overline{10}|}^I$$

$$K_{814}(x) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} d\theta \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x + \theta) \cdot \bar{a}_{\eta:\overline{10}|}^I d\eta$$

Symboler med I er beregnet, jf. pkt. 1.1.1.3.

Se endvidere punkt 1.1.1.4 om grænsen for pensionens størrelse.

Hensættelsen til grundform 814 indgår ikke længere i den retrospektive hensættelse men alene i de garanterede ydelser.

1.1.10 Tilladte forsikringsformer

1.1.10.1 Minimum for risiko

Enhver forsikring skal indeholde en vis forsikringsrisiko, hvilket er opfyldt ved tegning af en eller flere af de grundformer, der er nævnt i afsnit 1.1.9.

1.1.11 Formelbilag

1.1.11.1 Integrationsformler

Den efterfølgende formelbeskrivelse indeholder beregning af et antal integraludtryk.

Beregningen er sket ved numerisk integration under anvendelse af én af følgende formler, som der i det enkelte tilfælde vil være henvist til.

1.1.11.1.1 Laplace's formel uden differenser:

Når der ikke medtages differenser, bliver formlen:

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{2} \cdot f(a) + \frac{1}{2} \cdot f(b) + \sum_{v=a+1}^{b-1} f(v)$$

For $b = a + 1$ fås specielt

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{2} \cdot f(a) + \frac{1}{2} \cdot f(b)$$

1.1.11.1.2 Simpson's kvadraturformel:

Idet der regnes med intervallængde $\frac{1}{2}$, fås:

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{6} \cdot \left(f(a) + 4 \cdot \sum_{v=a}^{b-1} f\left(v + \frac{1}{2}\right) + 2 \cdot \sum_{v=a+1}^{b-1} f(v) + f(b) \right)$$

For $b = a + 1$ fås specielt

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{6} \cdot \left(f(a) + 4 \cdot f\left(a + \frac{1}{2}\right) + f(b) \right)$$

1.1.11.1.3 Nøjagtighed

Alle beregninger foretages med 16 betydende cifre (dobbelt præcision).

1.1.11.2 Etlivsstørrelser

For en given rentefod i og et givet sæt af Makeham-konstanter $A, \log B - 10$ og $\log C$ er l_x (henholdsvis l_x^{ai}) og D_x beregnet ved

$$l_x = e^{-A \cdot (x-x_0) - \frac{B}{\ln C} (e^{x \cdot \ln C} - e^{x_0 \cdot \ln C})}$$

$$D_x = e^{-\delta \cdot x - A \cdot (x-x_0) - \frac{B}{\ln C} (e^{x \cdot \ln C} - e^{x_0 \cdot \ln C})}$$

hvor

$\delta = \ln(1 + i)$ og $x_0 = 1$ (radiksaldet)

og hvor $\ln x$ og e^x er biblioteksfunktioner med en nøjagtighed på 16 betydende cifre.

De øvrige dekrement- og kommutationsstørrelser er beregnet ved:

$$l_x^a = l_x \cdot l_x^{ai}$$

$$D_x^a = D_x \cdot l_x^{ai}$$

$$D_x^{a0} = e^{-\delta \cdot x} \cdot l_x^{ai}$$

$$D_x^0 = e^{-\delta \cdot x}$$

$$\bar{N}_x = \frac{(12)}{N_x} = \frac{1}{12} \cdot \sum_{v=0}^{12 \cdot (120-x) - 1} D_{x+\frac{v}{12}}$$

$$\bar{N}_x^a = \frac{(12)}{N_x^a} = \frac{1}{12} \cdot \sum_{v=0}^{12 \cdot (120-x) - 1} D_{x+\frac{v}{12}}^a$$

$$\bar{N}_x^{ai} = \bar{N}_x \cdot l_x^{ai} - \bar{N}_x^a$$

$$\bar{M}_x = \frac{(12)}{M_x} = \sum_{v=0}^{12 \cdot (120-x) - 1} D_{x+\frac{v}{12}} \cdot v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} q_{x+\frac{v}{12}}^d$$

$$\bar{M}_x^{ai} = \frac{(12)}{M_x^{ai}} = \sum_{v=0}^{12 \cdot (120-x) - 1} D_{x+\frac{v}{12}}^a \cdot v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} q_{x+\frac{v}{12}}^{ai}$$

Hvor

$$\frac{1}{12} q_x^d = \left(1 - \frac{l_{x+\frac{1}{12}}}{l_x} \right) \frac{l_x}{l_{x+\frac{1}{12}}}$$

er sandsynligheden for, at en x-årig dør i løbet af den næste måned. Og

$$\frac{1}{12} q_x^{ai} = \frac{l_{x+\frac{1}{12}}}{l_x} \cdot \left(1 - \frac{l_{x+\frac{1}{12}}^{ai}}{l_x^{ai}} \right)$$

er sandsynligheden for, at en x-årig bliver invalid (og ikke dør) i løbet af den næste måned.

1.1.11.3 Kollektive størrelser

1.1.11.3.1 Ægtefællepension

Beregning af de kollektive elementer $g_x, f(y|x)$

x betegner alder for forsørgeren.

y betegner alder for den forsørgede.

Som aldersgrænser for x benyttes:

Nedre grænse = $x_0 = 15$

Øvre grænse = 125

Som aldersgrænse for y benyttes:

Nedre grænse $\max\{x - 62, 1\}$

Øvre grænse $\min\{x + 62, 125\}$

Dekrementfunktionerne l_x^y , l_x^σ og l_y^l er beregnet ved

$$l_x^y = e^{-\int_{x_0}^x \gamma_\theta d\theta}$$

$$l_x^\sigma = e^{-\int_{x_0}^x \sigma_\theta d\theta}$$

$$l_y^l = e^{-\int_l^y \mu_\theta^l d\theta}$$

hvor beregningen af de indgående integraler er foretaget ved formlen i afsnit 1.1.11.1.

Tætheden for normalfordelingen $\varphi(\eta|x)$ er beregnet ved

$$\varphi(\eta|x) = \frac{0,3989423}{s_x} \cdot e^{-\frac{\mu^2}{2}}$$

$$\text{hvor } u = \frac{\eta - \lambda_x}{s_x}$$

De, i formlerne for $g(\eta|x)$, $u(x)$ og g_x , indgående integraler er beregnet ved formlen i afsnit 1.1.11.1.

Idet rekursionen standses for $v = 3$, fremkommer følgende udtryk:

$$g_x = \sum_{v=1}^3 \int_{-\infty}^{\infty} g_v(\eta|x) d\eta$$

$$f(\eta|x) = \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{v=1}^3 g_v(\eta|x)$$

1.1.11.3.2 Kollektive kapitalværdier:

Den kollektive kapitalværdi $\bar{a}(y_x)$ er bestemt ved

$$\bar{a}(y_x) = \begin{cases} 0 & \text{for } y_1 < y_0 + 1 \\ \frac{1}{2} \cdot (f(y_0|x) \cdot \bar{a}^l(y_0) + f(y_1|x) \cdot \bar{a}^l(y_1)) & \text{for } y_1 = y_0 + 1 \\ \frac{1}{2} \cdot (f(y_0|x) \cdot \bar{a}^l(y_0) + f(y_1|x) \cdot \bar{a}^l(y_1)) + \\ \sum_{y=y_0+1}^{y_1-1} f(y|x) \cdot \bar{a}^l(y) & \text{for } y_1 > y_0 + 1 \end{cases}$$

med

$$y_0 = \max\{x + 62, 1\} \quad \text{og}$$

$$y_1 = \begin{cases} \min\{x + 62, 125\} & \text{for livsvarig ægtefællepension} \\ \min\{x + 62, 125, u\} & \text{for ophørende ægtefællepension} \end{cases}$$

hvor u er ophørsalder for ægtefællepensionen, og $\bar{a}^l(y_x)$ er renten til forsørgede, idet denne rente svarer til formen af ægtefællepensionen.

Gennemsnitsalder for den forsørgede:

Denne beregnes ved:

$$y_x = \sum_{y=y_0}^{y_1} y \cdot f(y|x)$$

hvor

$$y_0 = \max\{x - 62, 1\}$$

$$y_1 = \min\{x + 62, 125\}$$

Nettopassiver:

Nettopassivet, der kan udtrykkes ved formlen

$$\frac{1}{D_x} \cdot \int_x^{120} D_t \cdot \mu_t \cdot g_t \cdot \bar{a}(y_t) dt$$

beregnes som

$$\frac{1}{D_x} \cdot \sum_{v=0}^{12 \cdot (120-x) - 1} D_{x+\frac{v}{12}} \cdot v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} q_{x+\frac{v}{12}} \cdot S_{x+\frac{v}{12}}^d$$

$$\text{hvor } S_x^d = g_x \cdot \bar{a}(y_x)$$

Værdierne af S_x^d for brudte aldre beregnes ved lineær interpolation mellem de primært beregnede værdier for hele aldre.

1.1.11.4 Annuiteter

Denne formel er kun afhængig af renten i og er følgende:

Diskret forudbetalt annuitet:

$$a_{\overline{n}|}^{(m)} = \frac{1-v^n}{\frac{(m)}{d}} \quad m = 1, 2, 3, 4, 12$$

$$\text{hvor } v = \frac{1}{1+i}$$

$$\text{og } \frac{(m)}{d} = m \cdot \left(1 - v^{\frac{1}{m}}\right)$$

1.2 Beregningsgrundlaget HTS Pension 2000 livsforsikringsklasse III

Dette forsikringstekniske grundlag er ugaranteret. Det indebærer, at elementerne i det forsikringstekniske grundlag løbende kan ændres – herunder de satser, der indgår i satsbilaget, især hvis forholdene udvikler sig til ugunst for selskabet.

En udvikling, der kan begrunde en ændring i risikoelementerne, anses for indtruffet, hvis de faktiske erfaringer afviger fra det tidligere anmeldte, eller hvis der på grundlag af andre pålidelige data er grundlag for at ændre forventningerne til den fremtidige udvikling.

En udvikling, der kan begrunde en ændring i omkostningselementerne, anses for indtruffet ved ændringer i de faktiske omkostninger, som tillæggene finansierer.

En udvikling, der kan begrunde en ændring i rentesatserne, anses for indtruffet ved ændringer i de finansielle markedsforhold, ved ændringer i forventningerne til den fremtidige udvikling i markedsforholdene eller ved ændringer i skattereglerne.

De ydelser, der kan beregnes i henhold til det forsikringstekniske grundlag er ugaranterede, idet deres størrelse er betinget af de grundlagselementer, der til enhver tid indgår i grundlaget. Ændring af grundlagselementerne vil få betydning ved beregning af ydelser for allerede foretagne indbetalinger og for fremtidige indbetalinger.

Dette tekniske grundlag er gældende for forsikringer, der er tilknyttet investeringsfonds, livsforsikringsklasse III, tegnet i HTS Pension fra 1. januar 2000 og forsikringer overført fra forsikringsklasse I pr. 20. maj 2009 eller senere som følge af reaktivering.

I henhold til dette grundlag administreres følgende indbetalingstyper, der opgøres som adskilte forsikringsdele:

- 1) Bidrag indbetalt fra arbejdsgiver
- 2) Private supplerende indbetalinger
- 3) Bidrag indbetalt til SP ordningen
- 4) Bidrag til opsparing til supplerende alderspension

En forsikring kan opdeles i følgende mulige komponenter:

- › Eventuel del - renteforsikringer, der er tilknyttet investeringsfonds uden garanti, livsforsikringsklasse III.
- › Risikodækning - Risikodækning ved invaliditet og død, livsforsikringsklasse III.
- › Aktuel del - Dækninger under løbende udbetaling, livsforsikringsklasse III.
- › Aktuel præmiefrigørelse, livsforsikringsklasse III.

Opsparing og risikodækning skal altid kombineres. Aktuel del kan ikke etableres ved nyttegning.

1.2.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder.

1.2.1.1 Aldersberegning

For alle forsikringstagere opgøres alderen som alder i hele måneder. Alderen beregnes fra den første i måneden efter fødselsmåneden.

1.2.1.2 Basisdødelighed til beregning af risikopræmier før og efter alderspensionering

Der benyttes en unisex dødelighed, som er givet ved den nuværende dødelighed fastsat i nedenstående afsnit og tillagt levetidsforbedringer jf. satsbilaget.

1.2.1.3 Basisdødelighed til beregning af alderspensioner

PensionDanmark anvender en unisex dødelighed, $\mu(x, t)$, som er givet ved en vægt mellem den for mænd og kvinder fastsatte dødelighed på formen: $\mu(x, t, k) = \bar{\mu}(x, t, k)(\exp(a_{40,k}r_{40} + a_{60,k}r_{60} + a_{80,k}r_{80}))(1 - R(x, k))^{t-YYYY}$

Hvor

YYYY er året hvorpå seneste opdatering af dødeligheden er baseret

$\bar{\mu}$ er Finanstilsynets benchmarkdødelighed for år YYYY

x er alder

t er kalenderåret

k er køn

R er Finanstilsynets benchmark for forventet fremtidig levetidsforbedringer for år YYYY.

I satsbilagets afsnit 1.2.1. er angivet den nuværende dødelighed, $\mu(x, YYYY)$, og de forventede fremtidige levetidsforbedringer $R(x)$. Dødsintensiteten i alder x i kalenderår t er givet ved at kombinere den nuværende dødelighed og de forventede fremtidige levetidsforbedringer på følgende vis:

$$\mu(x, t) = \mu(x, YYYY)(1 - R(x))^{t-YYYY}$$

Der interpoleres mellem hele aldre.

Parametrene $a_{40,k}$, $a_{60,k}$, $a_{80,k}$ der anvendes i den kønsvægtede dødelighed, kan ses i satsbilaget.

1.2.1.4 Anvendt dødelighed for invalidepensionister

Der benyttes unisex-dødelighedstavlen:

μ_x^{id} betegner dødsintensitet for invalidepensionister.

$$\mu_x^{id} = a^{id} + 10^{b^{id} + c^{id}x - 10}$$

a^{id} , b^{id} , c^{id} er angivet i satsbilag.

1.2.2 Renter, stigningstakter og fastsættelse af ydelser

Al opsparing til alderspension og alle hensættelser til ydelser ved supplerende førtidspension tilskrives det optjente markedsafkast. Til beregning af ydelser og hensættelser ved tilkendelse af supplerende førtidspension anvendes forskellige rentesatser. Indbetalinger forrentes fra tidspunktet for modtagelse plus en dag.

Alle renter fremgår af satsbilaget, og er gældende indtil nye anmeldes.

1.2.2.1 Alderspensioner, hvor PensionDanmarks udjævningsmekanisme anvendes

PensionDanmarks udjævningsmekanisme anvendes på al opsparing til livsvarig alderspension, herunder også på opsparing til ratepension, som er konverteret til livsvarig udbetaling.

Reguleringen fastsættes årligt. Efterfølgende beregnes forventet fremtidig regulering.

1.2.2.1.1 Principperne bag udjævningsmekanismen

Formålet med PensionDanmarks udjævningsmekanisme er at sikre en stabil pensionsudbetaling, hvor købekraften samtidig fastholdes.

Udjævningsmekanismen er derfor udviklet ud fra følgende ønsker:

- > Stabilitet i de udbetalte pensioner med mindre risiko for, at udsving i investeringsafkastet, renteniveauet eller levetiden nødvendiggør en nedsættelse af de udbetalte pensionsydelse.
- > Sandsynlighed for at de udbetalte pensionsydelse kan hæves, så købekraften fastholdes.
- > Alle risici bæres af medlemmerne, så egenkapitalen ikke belastes.

Når et medlem pensioneres, fastsættes den årlige pension ud fra:

- > Værdien af medlemmets depot
- > Medlemmets forventede restlevetid
- > En forsigtig forventning til det fremtidige investeringsafkast
- > En for året vedtaget regulering af pensioner under udbetaling

Alle medlemmer starter ved pensionering med en buffer, idet pensionerne fastsættes under ønsket om en fremtidig positiv regulering. Bufferen udgør forskellen mellem nutidsværdien af en flad ydelse, og nutidsværdien af en ydelse med plads til regulering.

Hvert år fastsættes en regulering af pensionerne. Ud fra den fastsatte regulering, medlemmets faktiske depot, medlemmets forventede restlevetid og forventning til investeringsafkastet beregnes en buffer. Bufferen er et udtryk for, hvor meget der i fremtiden er råd til at lade pensionerne stige med. Den beregnede buffer er individuel for hver pensionist. Det er også muligt at fastsætte årets regulering af pensionen ud fra et ønske om bufferens størrelse – altså muligheden for fremtidig regulering.

Tab og gevinst i forhold til forventningerne udjævnes via bufferen over de kommende år. Alle afvigelser i investeringsafkastet, renteniveauet og levetiden absorberes i første omgang af bufferen. Først når bufferen er tilstrækkelig lille, er det nødvendigt at nedsætte ydelserne.

1.2.2.1.1.1 Regulering af livsvarige alderspensioner

Alle aktuelle pensioner reguleres som udgangspunkt ved årsskiftet, dog giver PensionDanmarks forsikringsbetingelser mulighed for at regulere pensionerne på et vilkårligt tidspunkt.

Ydelsen, Y_t ved regulering på tid t fastsættes ud fra medlemmets reserve til livsvarig alderspension, V_t , og passivstørrelsen, $P(x, t, p_{x,t}, \{i_t\}, s_x)$.

Passivet på tid t er givet ved

$$P(x, t, p_{x,t}, \{r_t\}, s_x) = \sum_t p(x; x+t)(1+r_t)^{-t}(1+s_x)^t$$

hvor

- > x er medlemmets alder på reguleringstidspunktet, t

- > $p_{x,t}$ er kohortedødeligheden for en x årig på tid t
- > $\{i_t\}$ er afkastkurven, der er selskabets forventning til det fremtidige afkast
- > s_x er forventningen til den fremtidige regulering for kohorten

$p_{x,t}$ og $\{r_t\}$ er angivet i satsbilaget til det tekniske grundlag.

Fastsættelse af den fremtidige regulering, s_x , sker som beskrevet nedenfor.

1.2.2.1.1.1.1 Særligt for medlemmer, der pensioneres i løbet af året

Ved pensionering i løbet af året beregnes ydelsen ud fra reserven $\check{V}_t$ givet ved

$$\check{V}_t = V_t \cdot \frac{1 + r_t}{1 + k_t}$$

hvor

- > k_t er det faktiske afkast, der er tilskrevet reserven siden seneste reguleringstidspunkt
- > r_t er bestemt ved rentesatsen r^A jf. satsbilaget

Medlemmets reserve stilles på denne måde, som var pensioneringen sket ved årsskiftet. Ved første reguleringstidspunkt efter pensionering er medlemmet stillet på samme måde som et medlem, der har været pensionist i hele perioden.

1.2.2.1.1.1.2 Fastsættelse af regulering

Forventningen til den fremtidige regulering s_x fastsættes ud fra følgende størrelser:

- > $\tilde{s}_x$ er den ønskede regulering for det enkelte medlem
- > s_x^* er en potentiel fremadrettede regulering af det enkelte medlem

For hvert medlem med aktuel udbetaling bestemmes s_x^* som løsningen til:

$$\tilde{s}_x \cdot Y_{t-1} = \frac{V_t}{P(x, t, p_{x,t}, \{r_t\}, s_x^*)}$$

altså hvad der, givet en regulering nu, er råd til at regulere med fremover. For alle medlemmer er s_x^* individuelt fast sat.

I beregningen af den udbetalte ydelse kan der tages hensyn til fremtidige omkostninger og betaling for PensionDanmark sundhedsordning (SHO).

1.2.2.2 Alderspensioner, hvor PensionDanmarks udjævningsmekaniske ikke anvendes

PensionDanmarks udjævningsmekanisme anvendes ikke på ratepensioner.

Den årlige pension fastsættes ud fra opsparingen på reguleringstidspunktet og rentesatsen i^R angivet i satsbilaget. Ved tilkendelse af alderspension midt i året fastsættes pensionen indtil næste regulering på samme måde som ved regulering.

Anvender: i^R

1.2.2.3 Hensættelser til løbende ydelser ved supplerende førtidspensionering

Hensættelser til løbende ydelser ved supplerende førtidspension omfatter hensættelser til supplerende førtidspension og opsparingssikring.

Ved tilkendelse fastsættes hensættelsen ud fra den forventede restlevetid, jf. afsnit 1.2.1.4 og rentesatsen i^{IP} , angivet i satsbilaget.

Anvender: i^{IP}

1.2.2.4 Regulering af løbende ydelser ved supplerende førtidspension

Tilkendte løbende ydelser ved supplerende førtidspension reguleres med satsen S , jf. satsbilaget.

Anvender: S

1.2.3 Grundlag

1.2.3.1 Passiv

Ved passivet for en forsikring eller forsikringsdel forstås kapitalværdien af alle selskabets øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser.

Passivet for månedlige ydelser beregnes, som om ydelserne forfaldt diskret primo måneden.

1.2.3.2 Anvendelse af passiv

Passivet finder anvendelse for forsikringsdele under udbetaling og i risikopassiver ved beregning af risikopræmie.

1.2.3.3 Reserve for aktuelle forsikringsdele

Reserven for forsikringsdele under udbetaling beregnes jf. afsnit 1.2.3.4

1.2.3.4 Reserve for eventuelle forsikringsdele

Reserven for eventuelle forsikringsdele beregnes ved månedlig fremregning:

Reserve ultimo måned	= Reserve primo måned
	- Risikopræmie
	+ Andel af underskud på risiko vedrørende klasse III
	- Andel af underskud på risiko vedrørende klasse III
	- Efter individuel PAL
	+ Indbetalinger
	- Udbetalinger inkl. pensionisttillæg efter PAL
	+ Pensionisttillæg før individuel PAL
	- Omkostningsbelastning
	+ Andel af underskud på omkostninger vedrørende klasse III
	- Andel af underskud på omkostninger vedrørende klasse III efter individuel PAL
	+ Tilskrivning af afkast før PAL
	- PAL

Risikopræmien og omkostningsbelastningen er beskrevet i senere afsnit.

Afkastet svarer til afkastet på de tilknyttede investeringsfonde. Afkastet kan være positivt som negativt. Der er i ingen tilfælde nogen form for garanti for afkastets størrelse.

1.2.3.5 Generelle begrænsninger

En forsikring må ikke opbygges, så dens reserve på noget tidspunkt kan blive negativ.

En forsikring, der indeholder invaliditetsydelse, må ikke være således opbygget, at reserven kan falde ved invaliditetens indtræden, eller opbygget, så reserven kan stige ved reaktivering.

1.2.4 Omkostninger

1.2.4.1 Indbetaling

Ved indbetaling forstås enhver faktisk foretaget indbetaling. Selskabet har ikke etablerings- eller løbende omkostninger, som er omfattet af "Bekendtgørelse om betaling af visse omkostninger for livsforsikringsvirksomhed". De omkostningstillæg, som den enkelte aftale pålægges, indeholder derfor ikke sådanne andele.

1.2.4.1.1 Belastning af indbetaling

Indbetalinger – efter eventuelt fradrag af arbejdsmarkedsbidrag – belastes med OMK1 %. OMK1 % er angivet i satsbilag.

1.2.4.2 Belastning af forsikring

Forsikringen belastes med OMK2 kr. pr. måned. Hvilende forsikringstagerer belastes med OMKH2 kr. pr måned.

Medlemmer med PensionDanmarks lærlingeprodukt belastes med OMKL2 kr. pr. måned. OMK2, OMKH2 og OMKL2 er angivet i satsbilag.

1.2.4.3 Belastning af depot

Depotet belastes med administrations- og handelsomkostninger, som afhænger af de investeringspuljer, som forsikringstagerens opsparring er tilknyttet, og som forsikringstagerne selv fastlægger fordelingen på gennem Frit Puljevalg.

Omkostningerne består af depotaafhængige administrationsomkostninger (OMK3 % p.a.), depotaafhængige investeringsomkostninger, som opgøres ud fra de interne omkostninger i den enkelte investeringsforening og et fast månedligt gebyr (OMK4).

Handler foretaget af forsikringstageren foretages samtidig på samtlige dele, som forsikringstageren har adgang til at handle på, så procentfordelingen mellem puljerne bliver ens på de omfattede forsikringsdele. I forbindelse med handler betales OMK5 % og OMK7 % af det handlede beløb og et fast gebyr OMK6.

OMK3 %, OMK4, OMK5 %, OMK6 og OMK7 % er angivet i satsbilag.

1.2.4.4 Hvilende medlemskab

Ved overgang til hvilende medlemskab opgøres forsikringstagerens samlede reserve. Hvis forsikringstagerens samlede reserve ved overgang eller senere bliver mindre end UDG1 kroner, udbetales udtrædelsesgodtgørelsen kontant til forsikringstageren og forsikringen ophører, dog udbetales beløb under UDG2 kroner ikke.

UDG1 og UDG2 er angivet i satsbilag.

1.2.4.5 Udtrædelsesgodtgørelse

For forsikringsdele vedrørende bidrag indbetalt fra arbejdsgiver og indbetalinger til den supplerende alderspension udgør udtrædelsesgodtgørelsen reserven ifølge Afsnit 1.2.3.4 uden fradrag.

For forsikringsdele vedrørende private supplerende indbetalinger udgør udtrædelsesgodtgørelsen reserven ifølge afsnit 1.2.3.4 fratrukket GEBYR kroner. GEBYR er angivet i satsbilaget.

1.2.4.6 Administrationsreserve

Der afsættes ingen administrationsreserve, da omkostningsbelastningen kan tilpasses det faktiske omkostningsniveau.

1.2.4.7 Hensyntagen til fremtidige omkostninger i beregning af den udbetalte pension

For løbende pensioner (rate eller livrente), hvor aftale om igangsætning af udbetaling sker den 4. maj 2018 eller senere, tages der ved beregning af den udbetalte pension fremadrettet højde for fremtidige omkostninger og betaling til PensionDanmarks sundhedsordning (SHO). Omkostningerne dækker betaling af administrationsgebyr. Reservation til betaling af SHO sker kun for medlemmer med tilknyttet SHO.

For hvert medlem afsættes der for alle aktuelle dækninger én samlet reservation. Reservationen sker på den af dækningerne, der har den længste forventede udbetalingsperiode.

Omkostningen og betaling til SHO fastsættes som den på beregningstidspunktet gældende sats, jf. satsbilaget. Den kapitaliserede værdi af fremtidige betalinger beregnes som

- > en annuitet, jf. nærværende grundlag, såfremt reservationen sker på en ratepension
- > en livrente uden pensionssikring, jf. nærværende grundlag, såfremt reservationen sker på en livrente

Reservationen til fremtidige omkostninger og betaling til SHO genberegnes, når der sker regulering af den udbetalte pension.

Medlemmer, som allerede har i gangsat pension (helt eller delvist) eller har aftalt igangsættelse på et senere tidspunkt (helt eller delvist) inden 4. maj 2018, berøres ikke af ændringerne.

1.2.5 Passiver for tolivsforsikringer

Anvendes ikke.

1.2.6 Passiver for kollektive forsikringer

Anvendes ikke.

1.2.7 Risikopræmie for eventuelle forsikringsdele

${}^*\pi(x, t)$ betegner den månedlige risikopræmie for en x årig til tid t

V_t betegner reserve ultimo måned t

$S_{x,t}^d$ betegner risikopassiv ved død i alder x på tid t

$\frac{1}{12}q_x^d$ betegner sandsynligheden for at en, der er x år på tid t, dør inden for den næste 1/12 år, som defineret i formelbilaget.

1.2.7.1 Generel formel for risikopræmie ved død

$${}^*\pi(x, t + 1) = \frac{\frac{1}{12}q_x^d}{\frac{1}{12}p_x^d}(S_{x,t}^d - V_t)$$

1.2.7.2 Opsparing uden betingelse om oplevelse

$$S_{x,t}^d = V_t \cdot {}^* \pi(x, t + 1) = 0$$

1.2.7.3 Opsparing betinget af, at forsikrede er i live på tid t+1

$$S_{x,t}^d = 0 \cdot {}^* \pi(x, t + 1) = \frac{\frac{1}{12} q_x^d}{\frac{1}{12} p_x^d} (-V_t)$$

Det er en betingelse, at opsparingen udbetales i form af livrente.

1.2.8 Præmiebetalingsrente

Forsikringer uden invaliditetsydelse tegnes uden ret til præmiefritagelse ved invaliditet, præmiebetalingsrente givet i afsnit 1.2.8.1.

1.2.8.1 Præmiebetalingsrente for forsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet

$$\bar{a}^a(x, r) = \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+r}}{D_x}, x + r \leq 70$$

Indbetalingerne har valør fra en dag efter modtagelse.

1.2.9 Anvendte aktuelle grundformer

1.2.9.1 Generelle forhold

Grundformerne er alle opbygget ud fra de generelle nettopassiver.

Risikopassiv ved død i alder t betegnes S_t^d

Risikopassiv ved overlevelse til alder t betegnes S_t

1.2.9.1.1 135 Simpel kapitalforsikring

$$S_{x+\theta}^d = v_{n-\theta}, \quad S_{x+n} = 1$$

$$K_{135}(n) = v_n$$

1.2.9.1.2 185 Simpel kapitalforsikring i rater

$$S_{x+\theta}^d = v_{n-\theta} \cdot \bar{a}_g, \quad S_{x+n} = \bar{a}_g$$

$$K_{185}(n) = v_n \cdot \bar{a}_g$$

Hvor $\bar{a}_g$ er en diskret forudbetalt annuitet på g år.

1.2.9.1.2.1 210 Livsvarig livrente

$$n = 0, S_{x+0} = \bar{a}_x$$

$$K_{210}(x) = \frac{\bar{N}_x}{D_x}$$

1.2.9.1.2.2 211 Opsat livrente

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{x+n}$$

$$K_{211}(x, n) = \frac{\bar{N}_{x+n}}{D_x}$$

1.2.9.1.2.3 213 Opsat livrente med reservesikring

Det gælder altid at $n \leq m$

Risikopassiv (strakspassiv) ved død:

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} v_{n-\theta} \bar{a}_{x+n} & \text{for } \theta \leq n \leq m, \text{ dvs. i reservesikringsperioden} \\ 0 & \text{for } n < \theta \leq m, \text{ dvs. efter reservesikringsperioden} \end{cases}$$

Nettopassiv ved oplevelse af opsættelsesalder ($x+m$):

$$S_{x+n} = \bar{a}_{x+m}$$

Forventet kapitalværdi (passiv) i alder x

$$K_{213}(x, n, m) = \begin{cases} v_n K_{211}(x+n, x+m) & \text{for } 0 < n < m, \text{ dvs reservesikring ophører inden opsættelsesalder} \\ v_n \bar{a}_{x+n} & \text{for } 0 < n = m, \text{ dvs. reservesikring helt frem til opsættelsesalder} \\ K_{211}(x, m) & \text{for } n \leq 0 < m, \text{ dvs. prolongeret ud over reservesikrings ophør} \\ K_{210}(x) & \text{for } n \leq m \leq 0, \text{ dvs efter opsættelsesalder (aktuel)} \end{cases}$$

Risikosum ved død

$$R_{123}(x + \theta, n, m) = \begin{cases} -\bar{a}_{x+n} & \text{for } \theta \leq n, \text{ dvs i reservesikringsperioden} \\ R_{211}(x + \theta, m) & \text{for } n \leq \theta < m, \text{ dvs i prolongeret tilstand} \\ R_{210}(x + \theta) & \text{for } n \leq m \leq \theta < m, \text{ dvs. i aktuel tilstand} \end{cases}$$

1.2.9.1.2.4 215 Ophørende livrente

$$n = 0, S_{x+0} = \bar{a}_{x:\bar{m}}$$

$$K_{215}(x, m) = \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+m}}{D_x}$$

1.2.9.1.2.5 216 Opsat, ophørende livrente

Livrenten betales i højst m år fra alder $x+n$ til alder $x+n+m$.

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = \bar{a}_{x+n:\bar{m}}$$

$$K_{216}(x, n, m) = \frac{\bar{N}_{x+n} - \bar{N}_{x+n+m}}{D_x}$$

1.2.9.1.2.6 235 Arverente

Arverenten i aktuel form udgøres af en annuitet.

1.2.10 Tilladte forsikringsformer

1.2.10.1 Minimum for risiko

Enhver forsikring skal indeholde en vis forsikringsrisiko. Dette er opfyldt ved det forhold, at livsforsikringsklasse III produkterne tegnes som en del af et samlet produkt, der ligeledes består af livsforsikringsklasse I risikoforsikringer.

1.2.10.2 Selskabets grundformskombinationer

Afhængig af forsikringstagerens bidragsprocent anvendes der en fast procent af bidraget efter fradrag af omkostninger og risikodækninger til:

$$K_{135}(x, 65 - x) \quad K_{185}(x, 65 - x) \quad \text{og} \quad K_{211}(x, 65 - x)$$

Medlemmer, der vælger at indbetale til den supplerende alderspension, vil desuden få tilknyttet

$$K_{213}(x, 65 - x)$$

Ved alderspensionering vil der være mulighed for at konvertere grundformerne 135 og 185 til grundform 210 inden for gældende lovgivning med og uden grundform 235.

1.2.11 Formelbilag

1.2.11.1 Nøjagtighed

Alle beregninger foretages med 16 betydende cifre (dobbelt præcision).

1.2.11.2 Etlivsstørrelser

For en given rentefod i og et givet sæt af Makeham-konstanter A , $\log B - 10$ og $\log C$ er l_x (henholdsvis l_x^{ai}) og D_x beregnet ved

$$l_x = e^{-A \cdot (x-x_0) - \frac{B}{\ln C} (e^{x \cdot \ln C} - e^{x_0 \cdot \ln C})} \quad \text{og}$$

$$D_x = v_x \cdot l_x \cdot \eta_x$$

hvor

$$\eta_k = (1 + S_t^A)^k, \text{ er stigningstakten}$$

$$v_k = (1 + i_k)^{-k}$$

og

$$i_{\frac{j}{12}} = i_k = i_{\lfloor \frac{j}{12} \rfloor} + \left(i_{\lfloor \frac{j}{12} \rfloor + 1} - i_{\lfloor \frac{j}{12} \rfloor} \right) \cdot \left(\frac{j}{12} - \lfloor \frac{j}{12} \rfloor \right) \quad \text{hvor}$$

$[y]$ betegner heltallet af y

og $i_0, i_1, \dots, i_{120}$ er den et-årige nul kuponrente i år $0, 1, \dots, 120$

og $i_0 = i_1$

og $i_j = i_{30}$, for $j = 31, \dots, 120$

$x_0 = 1$ (radiksalder)

og hvor e^x er en biblioteksfunktion med en nøjagtighed på 16 betydende cifre.
De øvrige dekrement- og kommutationsstørrelser er beregnet ved:

$$\bar{N}_x = \frac{(12)}{N_x} = \frac{1}{12} \cdot \sum_{v=0}^{12 \cdot (120-x) - 1} D_{x+\frac{v}{12}}$$

hvor

$$\frac{1}{12} q_x^d = \left(1 - \frac{l_{x+\frac{1}{12}}}{l_x} \right) \cdot \frac{l_x}{l_{x+\frac{1}{12}}}$$

er sandsynligheden for, at en x-årig dør i løbet af den næste måned.

1.2.11.3 Annuiteter

Alle annuiteter regnes som diskrete forudbetalte annuiteter.

1.3 Præmiegrundlaget HTS Pension 2000 Gruppeliv

1.3.1 Almindelige bestemmelser

Grundlaget omfatter alle eventuelle gruppelivs forsikringer i selskabet. Ved aktualisering af en forsikring overgår den til at være underlagt beregningsgrundlaget HTS2000 forsikringsklasse III og det tilhørende bonusregulativ.

Aktuelle løbende ydelser, der hidrører fra gruppelivsdækninger, omtales under et som risikopensioner og passiver, der knytter sig til risikopensioner, omtales som risikopassiver.

1.3.2 Rente

1.3.2.1 Rente i forbindelse med præmiebetaling

Der beregnes ikke rente i forbindelse med beregning af betalingstermin til gruppeliv.

1.3.2.2 Rente til beregning af passiver

Ved beregning af risikopassiver benyttes opgørelsesrenten $i^{\text{Opgørelsesrente}}$

- > for risikopensioner med start af udbetaling i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008, $i^{\text{Opgørelsesrente}}$ er angivet i satsbilaget.
- > for risikopensioner med start af udbetaling efter 1. januar 2009 anvendes rentesatsen i^{IP} i henhold til forsikringsteknisk grundlag for forsikringsklasse III til beregning af reserven i forbindelse med aktualisering.

1.3.3 Forudsætninger

1.3.3.1 Satsbilag

Til det tekniske grundlag for gruppeliv knytter sig et bilag med satser, der er gældende for PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab. Satserne er gældende, indtil nye satser anmeldes til Finanstilsynet.

1.3.3.2 Omkostninger

Indbetalingerne til gruppelivspræmie belastes ikke med omkostningsbidrag.

1.3.3.3 Afrunding m.v.

Ved beregning af de månedlige bruttopræmier for de enkelte gruppelivsprodukter afrundes til hele øre.

1.3.4 Risikoparametre til beregning af gruppelivspræmier

x betegner fyldt alder.

Alderen beregnes fra den første i måneden efter fødselsmåneden.

1.3.4.1 Basisdødelighed for risikoforsikringer ved død

Der benyttes unisex dødelighedstavlen:

$\mu_{x,t}^{fd}$ betegner intensiteten for dødsfald anvendt i år t .

$\mu_{x,t}^{fd}$ beregnes med udgangspunkt i de observerede dødsfald blandt selskabets medlemmer i årene op til estimationstidspunktet. Intensiteterne kerneudglattes som vist nedenfor:

$$\mu_{x,t}^{fd} = \frac{\sum_{i=1}^n K\left(\frac{\|x - x_i\|}{b}\right) \frac{O_i}{E_i}}{\sum_{i=1}^n K\left(\frac{\|x - x_i\|}{b}\right)} (1 + s)$$

hvor $K(\omega)$ er defineret ved

$$K(\omega) = e^{-\alpha\omega^2}$$

og, hvor

O_i = konstaterede antal dødsfald i det i 'te aldersinterval

E_i = antal dækkede medlemmer i det i 'te aldersinterval

x_i = midtpunktet i det i 'te aldersinterval

$\|x - x_i\|$ = afstanden mellem x og x_i

n = antal aldersintervaller

s = sikkerhedstillæg

For aldre over *ALDER* beregnes intensiteten lineært som $\mu_{x,t}^{fd} = (ax + z)(1 + s)$.

ALDER, a , z , s , b og α er angivet i satsbilag.

For PensionDanmarks lærlingeprodukt anvendes gennemsnittet af $\mu_{x,t}^{fd}$ for alder x_{L1} til alder x_{L2} , hvor x_{L1} og x_{L2} er angivet i satsbilaget.

1.3.4.2 Intensitet for kritisk sygdom

Der benyttes unisex intensitet for kritisk sygdom:

$\mu_{x,t}^{ks}$ betegner intensiteten for kritisk sygdom anvendt i år t .

$\mu_{x,t}^{ks}$ beregnes med udgangspunkt i de observerede tilfælde af kritisk sygdom blandt selskabets medlemmer i årene op til estimationstidspunktet.

Intensiteterne kerneudglattes som vist nedenfor:

$$\mu_{x,t}^{ks} = \frac{\sum_{i=1}^n K\left(\frac{\|x - x_i\|}{b}\right) \frac{O_i}{E_i}}{\sum_{i=1}^n K\left(\frac{\|x - x_i\|}{b}\right)} (1 + s)$$

hvor $K(\omega)$ er defineret ved

$$K(\omega) = e^{-\alpha\omega^2}$$

og hvor

O_i = konstaterede antal tilfælde af kritisk sygdom i det i 'te aldersinterval

E_i = antal dækkede medlemmer i det i 'te aldersinterval

x_i = midtpunktet i det i 'te aldersinterval

$\|x - x_i\|$ = afstanden mellem x og x_i

n = antal aldersintervaller

s = sikkerhedstillæg

For aldre over *ALDER* beregnes intensiteten lineært som $\mu_{x,t}^{ks} = (ax + z)(1 + s)$.

ALDER, a, z, s, b og α er angivet i satsbilag.

For PensionDanmarks lærlingeprodukt anvendes gennemsnittet af $\mu_{x,t}^{ks}$ for alder x_{L1} til alder x_{L2} , hvor x_{L1} og x_{L2} er angivet i satsbilaget.

1.3.4.3 Basisinvaliditet

Der benyttes unisex invaliditetstavlen:

$\mu_{x,t}^{ai,aek}$ betegner intensiteten for invaliditet anvendt i år t .

$\mu_{x,t}^{ai,aek}$ beregnes med udgangspunkt i de observerede tilfælde af invaliditet blandt selskabets medlemmer i årene op til estimationstidspunktet. Intensiteterne kerneudglattes som vist nedenfor:

$$\mu_{x,t}^{ai,aek} = \frac{\sum_{i=1}^n K\left(\frac{\|x - x_i\|}{b}\right) \frac{O_i}{E_i}}{\sum_{i=1}^n K\left(\frac{\|x - x_i\|}{b}\right)} (1 + s)$$

hvor $K(\omega)$ er defineret ved

$$K(\omega) = e^{-\alpha\omega^2}$$

og hvor

O_i = konstaterede antal tilfælde af invaliditet i det i 'te aldersinterval

E_i = antal dækkede medlemmer i det i 'te aldersinterval

x_i = midtpunktet i det i 'te aldersinterval

$\|x - x_i\|$ = afstanden mellem x og x_i

n = antal aldersintervaller

s = sikkerhedstillæg

For aldre over *ALDER* beregnes intensiteten lineært som $\mu_{x,t}^{ai,aek} = (ax + z)(1 + s)$.

ALDER, a, z, s, b og α er angivet i satsbilag.

For PensionDanmarks lærlingeprodukt anvendes gennemsnittet af $\mu_{x,t}^{ai,aek}$ for alder x_{L1} til alder x_{L2} , hvor x_{L1} og x_{L2} er angivet i satsbilaget.

1.3.4.4 Intensitet for opsparingssikring for fleksjob

Der benyttes unisex intensiteten for fleksjob:

$\mu_{x,t}^{ai,fleks}$ betegner intensiteten for tilkendelse af fleksjob anvendt i år t .

$\mu_{x,t}^{ai,fleks}$ beregnes med udgangspunkt i de observerede tilfælde af tilkendelse af fleksjob blandt selskabets medlemmer i årene op til estimationstidspunktet. Intensiteterne udglattes som vist nedenfor:

$$\mu_{x,t}^{ai,fleks} = 0,25 \cdot \frac{O_{x-1}}{E_{x-1}} + 0,5 \cdot \frac{O_x}{E_x} + 0,25 \cdot \frac{O_{x+1}}{E_{x+1}}$$

hvor

O_i = konstaterede antal tilfælde af tilkendelse af fleksjob i det i 'te aldersinterval

E_i = antal dækkede medlemmer i det i 'te aldersinterval

1.3.5 Beregning af risikopræmier

1.3.5.1 Grupperisikopræmie til dødsfaldssum

Årlig nettopræmie for 1 krone dækning i år t beregnes ved:

$$\pi^d = \frac{\sum_x \mu_{x,t}^d \cdot RS_x^d}{\sum_x RS_x^d},$$

hvor $RS_x^d = \sum_i S_{i,x}^d$, $S_{i,x}^d$ er den fastsatte dødsfaldssum for det i 'te medlem med alder x .

Bruttopræmien fastsættes som

$$\pi_{brutto}^d = \pi^d \cdot (1 - GBONPCT_d)$$

π^d og π_{brutto}^d er angivet i satsbilaget.

$GBONPCT_d$ kan være positiv såvel som negativ.

1.3.5.2 Grupperisikopræmie til sum ved førtidspension med mulighed for tidlig udbetaling

Årlig nettopræmie for 1 krone dækning i år t beregnes ved:

$$\pi^{is} = \frac{k \cdot \sum_x \mu_{x,t}^{ai,aek} \cdot RS_x^{is}}{\sum_x RS_x^{is}}$$

hvor $RS_x^{is} = \sum_i S_{i,x}^{is}$, $S_{i,x}^{is}$ er den fastsatte sum ved førtidspension for det i 'te medlem med alder x og k er angivet i satsbilag.

Bruttopræmien fastsættes som

$$\pi_{brutto}^{is} = \pi^{is} \cdot (1 - GBONPCT_{is})$$

π^{is} og π_{brutto}^{is} er angivet i satsbilaget. $GBONPCT_{is}$ kan være positiv såvel som negativ.

1.3.5.3 Grupperisikopræmie til kritisk sygdom

Årlig nettopræmie for 1 krone dækning i år t beregnes ved

$$\pi^{ks} = \frac{\sum_x \mu_{x,t}^{ks} \cdot RS_x^{ks}}{\sum_x RS_x^{ks}},$$

hvor $RS_x^{ks} = \sum_i S_{i,x}^{ks}$, $S_{i,x}^{ks}$ er den fastsatte sum ved kritisk sygdom for det i'te medlem med alder x.

Bruttopræmien fastsættes som

$$\pi_{brutto}^{ks} = \pi^{ks} \cdot (1 - GBONPCT_{ks})$$

π^{ks} og π_{brutto}^{ks} er alle angivet i satsbilaget. $GBONPCT_{ks}$ kan være positiv såvel som negativ.

1.3.5.4 Grupperisikopræmie til løbende supplerende førtidspension

Årlig nettopræmie for 1 krone dækning i år t beregnes ved

$$\pi^{li} = \frac{\sum_x \mu_{x,t}^{ai, aek} \cdot RS_x^{ai}}{\sum_x Y_x^{ai}},$$

hvor $RS_x^{ai} = \sum_i Y(1)_{i,x}^{ai} \cdot S_{i,x}^{ai}$, $S_{i,x}^{ai} = \bar{a}_{x:n-x}^i$ opgøres med anvendelse af udbetalingsrenten i^{IP} , angivet i satsbilaget for forsikringsklasse III, $Y(1)_{i,x}^{ai}$ er ydelsen det første år for det i'te medlem med alder x og $Y_x^{ai} = \sum_i Y(1)_{i,x}^{ai}$ er summen over ydelsen i det første år for alle dækkede medlemmer med alder x.

Bruttopræmien fastsættes som

$$\pi_{brutto}^{li} = \pi^{li} \cdot (1 - GBONPCT_{li})$$

π^{li} og π_{brutto}^{li} er angivet i satsbilaget. $GBONPCT_{li}$ kan være positiv såvel som negativ.

I forbindelse med tilkendelse af supplerende førtidspension overføres reserven til forsikringsklasse III. Forsikringen er herefter underlagt beregningsgrundlaget HTS2000 forsikringsklasse III.

1.3.5.5 Grupperisikopræmie til opsparingssikring

Årlig nettopræmie for 1 krone dækning i år t beregnes ved

$$\pi^{os} = \frac{\sum_x \mu_{x,t}^{ai,aek} \cdot RS_x^{ai}}{\sum_x Y_x^{ai}},$$

hvor $RS_x^{ai} = \sum_i Y(1)_{i,x}^{ai} \cdot S_{i,x}^{ai}$, $S_{i,x}^{ai} = \bar{a}_{x:\overline{n-x}|}^i$ opgøres med anvendelse af udbetalingsrenten i^p , angivet i satsbilaget for forsikringsklasse III, $Y(1)_{i,x}^{ai}$ er ydelsen det første år for det i 'te medlem med alder x og $Y_x^{ai} = \sum_i Y(1)_{i,x}^{ai}$ er summen over ydelsen i det første år for alle dækkede medlemmer med alder x .

Bruttopræmien for opsparingssikring ved tilkendelse af supplerende førtidspension fastsættes som

$$\pi_{brutto}^{os} = \pi^{os} \cdot (1 - GBONPCT_{os})$$

π^{os} og π_{brutto}^{os} er angivet i satsbilaget. $GBONPCT_{os}$ kan være positiv såvel som negativ.

I forbindelse med tilkendelse af opsparingssikring ved supplerende førtidspension overføres reserven til forsikringsklasse III. Forsikringen er herefter underlagt beregningsgrundlaget HTS2000 forsikringsklasse III.

4.5.0. Grupperisikopræmie til opsparingssikring ved fleksjob

For medlemmer ansat i fleksjob beregnes årlig nettopræmie for 1 krone dækning i år t ved

$$\pi^{osf} = \frac{\sum_x \mu_{x,t}^{ai,fleks} \cdot RS_x^{ai,fleks}}{\sum_x Y_x^{ai,fleks}},$$

hvor $RS_x^{ai,fleks} = \sum_i Y(1)_{i,x}^{ai,fleks} \cdot S_{i,x}^{ai}$, $S_{i,x}^{ai} = \bar{a}_{x:\overline{n-x}|}^i$ opgøres med anvendelse af udbetalingsrenten i^p , angivet i satsbilaget for forsikringsklasse III, $Y(1)_{i,x}^{ai,fleks}$ er ydelsen det første år for det i 'te medlem med alder x og $Y_x^{ai,fleks} = \sum_i Y(1)_{i,x}^{ai,fleks}$ er summen over ydelsen i det første år for alle dækkede medlemmer med alder x .

Bruttopræmien for opsparingssikring ved ansættelse i fleksjob, fastsættes som

$$\pi_{brutto}^{osf} = \pi^{osf} \cdot (1 - GBONPCT_{osf})$$

π^{osf} og π_{brutto}^{osf} er angivet i satsbilaget. $GBONPCT_{osf}$ kan være positiv såvel som negativ.

I forbindelse med tilkendelse af opsparingssikring ved fleksjob overføres reserven til forsikringsklasse III. Forsikringen er herefter underlagt beregningsgrundlaget HTS2000 forsikringsklasse III.

1.3.5.6 Sundhedsordning

Til gruppelevsordningen kan der knyttes en sundhedsordning. PensionDanmarks sundhedsordning betragtes som accessorisk virksomhed og formålet er at hjælpe medlemmerne, således at brugen af forsikringsdækningerne i gruppelevsordningen begrænses. Sundhedsordningen indeholder blandt andet hjælp til at sikre fastholdelse på arbejdsmarkedet således, at det enkelte medlem undgår en egentlig førtidspensionering.

Sundhedsordningen finansieres via et tillæg, som betales dels af medlemmet og dels af gruppelebensbonushensættelsen. Den del, der finansieres af medlemmet er angivet i satsbilaget, mens det samlede tillæg vil fremgå af aktuarens beretning.

Den indsats som medlemmet modtager via sundhedsordningen varetages dels af PensionDanmark og dels af Falck Healthcare

1.4 Beregningsgrundlaget Fællesgrundlag for renteforsikringer 1966 (P66)

Dette grundlag anvendes for medlemmer omfattet af de tidligere Arbejderbevægelsens Pensionskasse (APK) samt Pensionskassen for Chauffører (PFC).

1.4.1 Risikoelementer

Døds- og invalideintensiteter er på Gompertz-Makeham form:

$$\mu_x = \alpha + \beta \cdot \gamma^x$$

Grundlag	Intensitet	1000 · α	10 + $\log(\beta)$	$\log(\gamma)$
P66M	μ_x	0,625	5,54567	0,042
P66M	μ_x^k	0,625	5,37567	0,044
P66M	μ_x^β	0,600	3,79000	0,072
P66K	μ_y	0,250	5,37767	0,042
P66K	μ_y^k	0,250	5,03767	0,046
P66K	μ_y^β	0,900	3,96609	0,072
K66M	μ_x	0,625	5,54567	0,042
K66M	μ_x^k	0,625	5,37567	0,044
K66M	μ_x^β	0,600	3,79000	0,072
K66K	μ_y	0,625	5,41967	0,042
K66K	μ_y^k	0,625	5,07967	0,046
K66K	μ_y^β	0,900	3,96609	0,072
L66M	μ_x	0,250	5,54567	0,042

L66K	μ_y	0,250	5,37767	0,042
------	---------	-------	---------	-------

1.4.2 Rente

Det tekniske grundlag benytter en rente på 4,25 %.

1.4.3 Forsikringsformer

1.4.3.1 Forsikringsformer for forsikringer tegnet i APK

Grundlagselementerne er beskrevet i Fællesgrundlaget for renteforsikringer 1966. Anvendelsen omfatter følgende forsikringsformer:

- › Livsvarig pensionsforsikring. Kombination af en livsvarig alderspension og løbende invalidepension af samme størrelse samt opsparingssikring (præmiefritagelse ved 2/3 invaliditet).
- › Grundlaget for dødelighed og invaliditet er P66M for mænd og P66K for kvinder.
- › Eventuel enkepension henholdsvis enkemandspension (60 pct. af alderspensionen).
- › Grundlaget for enkepension er P66M for forsørger og L66K for forsørgede. Grundlaget for enkemandspension er K66K for forsørger og L66M for forsørgede.
- › Supplerende engangsydelse ved alderspensionering mod nedsættelse af den livsvarige alderspension (individuelt beregnet)
- › Ophørende børnepension (20 pct. af alderspensionen) med udløb ved barnets alder 24.
- › Grundlaget for dødelighed og invaliditet er P66M for mænd og K66K for kvinder.
- › Ugiftesum (400 pct. af ægtefællepensionen)

1.4.3.2 Forsikringsformer for forsikringer tegnet i Pfc

Grundlagselementerne er beskrevet i Fællesgrundlaget for renteforsikringer 1966. Anvendelse omfatter følgende forsikringsformer:

- › Livsvarig pensionsforsikring. Kombination af en livsvarig alderspension og løbende invalidepension af samme størrelse samt opsparingssikring (præmiefritagelse ved 2/3 invaliditet).
- › Grundlaget for dødelighed og invaliditet er P66M for mænd og P66K for kvinder.
- › Eventuel enkepension henholdsvis enkemandspension (60 pct. af alderspensionen).
- › Grundlaget for enkepension er P66M for forsørger og L66K for forsørgede. Grundlaget for enkemandspension er K66K for forsørger og L66M for forsørgede.
- › Ophørende børnepension med udløb ved barnets alder 21.
- › Grundlaget for dødelighed og invaliditet er P66M for mænd og K66K for kvinder.

1.5 Beregningsgrundlaget G82KAD 2,5 pct.

Dette grundlag anvendes af tidligere medlemmer af Pensionskassen for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark (PKAD).

1.5.1 Risikoelementer

y betegner fyldt alder for en kvinde.

1.5.1.1 Aldersberegning

For alle medlemmer opgøres alderen som alder i år og måneder på optagelsestidspunktet med tillæg af den tid, der er gået siden optagelsestidspunktet.

1.5.1.2 Normal dødelighed

Dødelighedstavlen G82KAD benyttes.
 μ betegner dødsintensiteten.

1.5.1.2.1 G82 KAD

$$\mu_y = 0,000500 + 10^{5.728 + 0.038(y-1) - 10}$$

1.5.1.3 Normal invaliditet

Invaliditetstavlen GA82 KAD benyttes.

μ_y^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid.

1.5.1.3.1 GA82 KAD

$$\mu_y^{ai} = 0,0006 + 10^{4.71609 + 0.060(y-1) - 10}$$

1.5.2 Rente

1.5.2.1 Teknisk rente

Den tekniske rente er 2,5 pct. p.a.

1.5.2.2 Kombineret omkostnings- og sikkerhedstillæg

Anvendes ikke.

1.5.2.3 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten er 2,5 pct. p.a.

1.5.3 Nettogrundlag

1.5.3.1 Nettopassiv

Ved nettopassivet for en pensionsordning forstås kapitalværdien af alle pensionskassens øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser.

Nettopassivet for månedlige ydelser beregnes, som ydelserne forfalder, d.v.s. diskontinuert.

1.5.3.2 Præmiebetalingsrente

Ved præmiebetalingsrenten for en pensionsordning forstås kapitalværdien pr. 1 krone præmiebetaling.

1.5.3.3 Nettopræmie

Nettopræmien b^N bestemmes som forholdet mellem nettopassivet og præmiebetalingsrenten.

1.5.3.4 Nettoindskud

Nettoindskuddet I^N bestemmes som forskellen mellem nettopassivet ved pensionering og pensionshensættelsen umiddelbart før pensionering.

1.5.3.5 Nettopensionshensættelse

Nettopensionshensættelsen beregnes efter regler beskrevet i afsnit 1.5.10.

1.5.4 Bruttogrundlag

1.5.4.1 Præmie og indskud

Ved præmien forstås enhver fremtidig i pensionsordningen forudsat indbetaling samt den del af første indbetaling, der svarer til de fremtidige i pensionsordningen forudsatte indbetalinger. Bruttopræmien er identisk med nettopræmien. Andre indbetalinger er indskud.

1.5.4.2 Bruttopensionshensættelse

Bruttopensionshensættelsen beregnes som nettopensionshensættelsen jf. afsnit 1.5.3.3.

1.5.4.3 Administrationshensættelse

Bruges ikke, idet hensættelse til fremtidig administration sker i henhold til reglerne om hensættelser til markedsværdi.

1.5.4.4 Udtrædelsesgodtgørelse

Udtrædelsesgodtgørelsen for pensionsordningen udgør 100 pct. af nettopensionshensættelsen.

1.5.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

1.5.5.1 Nettopassiv for etlivsforsikringer uden invaliditetsydelse

1.5.5.1.1 Indførelse af betegnelser

I det generelle udtryk for nettopassivet for etlivsforsikringer uden invaliditetsydelse indgår følgende betegnelser:

S_{y+v}^d betegner nettopassivet ved medlemmets død i aldersintervallet $(y + v - \frac{1}{12}, y + v]$.

S_{y+n} betegner nettopassivet ved medlemmets oplevelse af alder $y+n$.

1.5.5.1.2 Nettopassiv for etlivsforsikringer uden invaliditetsydelse

$$K(y, n) = \sum_{v=0}^{n \cdot 12 - 1} \frac{D_{y+\frac{v}{12}}}{D_y} q_{y+\frac{v}{12}} v^{\frac{1}{12}} S_{y+\frac{v}{12}}^d + \frac{D_{y+n}}{D_y} \cdot S_{y+n},$$

$$\text{hvor } q_{y+\frac{v}{12}} = 1 - \frac{\ell_{y+\frac{v+1}{12}}}{\ell_{y+\frac{v}{12}}}$$

1.5.5.2 Nettopassiv for etlivsforsikringer med invaliditetsydelse

1.5.5.2.1 Indførelse af betegnelser

I det generelle udtryk for nettopassivet for etlivsforsikringer med invaliditetsydelse indgår følgende betegnelser:

S_{y+v}^{ad} betegner nettopassivet ved medlemmets død i aldersintervallet $(y + v - \frac{1}{12}, y + v]$ som aktiv.

S_{y+v}^{ai} betegner nettopassivet ved medlemmets invaliditet i aldersintervallet

$$(y + v - \frac{1}{12}, y + v] .$$

S_{y+n}^a betegner nettopassivet ved medlemmets oplevelse af alder $y + n$ som aktiv.

$S_{y+\tau}^{id}(y + v)$ betegner nettopassivet ved medlemmets død i aldersintervallet

$(y + \tau - \frac{1}{12}, y + \tau]$ som invalid, givet at invaliditeten er indtrådt i aldersintervallet

$$(y + v - \frac{1}{12}, y + v] .$$

$S_{y+n}^i(y + v)$ betegner nettopassivet ved medlemmets oplevelse af alder $y + n$ som invalid, gi-

vet at invaliditeten er indtrådt i aldersintervallet $(y + v - \frac{1}{12}, y + v]$.

$Y_{y+\tau}^i(y + v) d\tau$ betegner invaliditetsydelsen i aldersintervallet $(y + \tau - \frac{1}{12}, y + \tau]$, givet at

invaliditeten er indtrådt i aldersintervallet $(y + v - \frac{1}{12}, y + v]$.

S_{y+v}^{ii} betegner engangsydelse ved varig invaliditet i aldersintervallet $(y + v - \frac{1}{12}, y + v]$.

1.5.5.2.2 Nettopassiv for etlivsforsikringer med invaliditetsydelse

$$K(y^a, n) = \sum_{v=0}^{n \cdot 12 - 1} \frac{D^a_{y+\frac{v}{12}}}{D^a_y} \left(q_{y+\frac{v}{12}}^{ad} v^{\frac{1}{12}} S_{y+\frac{v}{12}}^{ad} + q_{y+\frac{v}{12}}^{ai} v^{\frac{1}{12}} S_{y+\frac{v}{12}}^{ai} \right) + \frac{D^a_{y+n}}{D^a_y} \cdot S_{y+n},$$

hvor

$$S_{y+\frac{v}{12}}^{ai} = S_{y+\frac{v}{12}}^{ii} + \sum_{\tau=v}^{n \cdot 12 - 1} \frac{D^i_{y+\frac{\tau}{12}}}{D^i_{y+\frac{v}{12}}} \cdot q_{y+\frac{\tau}{12}}^{id} \cdot v^{\frac{1}{12}} \cdot S_{y+\frac{\tau}{12}}^{id} \left(y + \frac{\tau}{12} \right) + \frac{D^i_{y+n}}{D^i_{y+\frac{v}{12}}} \cdot S_{y+n}^i \left(y + \frac{v}{12} \right) + \sum_{\tau=v}^{n \cdot 12 - 1} \frac{D^i_{y+\frac{\tau}{12}}}{D^i_{y+\frac{v}{12}}} \cdot Y_{y+\frac{\tau}{12}}^i \left(y + \frac{v}{12} \right)$$

og hvor $y + n \leq 67$

$$q_{y+\frac{v}{12}} = 1 - \frac{l_{y+\frac{v+1}{12}}}{l_{y+\frac{v}{12}}} ; \quad q_{y+\frac{v}{12}}^{ai} = \frac{l_{y+\frac{v+1}{12}}}{l_{y+\frac{v}{12}}} - \frac{l_{y+\frac{v+1}{12}}^a}{l_{y+\frac{v}{12}}^a}$$

1.5.5.3 Sammenhæng mellem 1.5.5.1.2 og 1.5.5.2.2

Såfremt

$$S_{y+\nu}^{ii} = 0,$$

$$Y_{y+\tau}^i(y+\nu) = 0,$$

$$S_{y+\tau}^d = S_{y+\tau}^{ad} = S_{y+\tau}^{id}(y+\nu) \text{ og}$$

$$S_{y+n} = S_{y+n}^a = S_{y+n}^i(y+\nu)$$

for $0 < \nu < \tau < n$

er 1.5.5.1.2 og 1.5.5.2.2 identiske.

1.5.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Anvendes ikke.

1.5.7 Bestemmelser vedrørende kollektive ordninger

Anvendes ikke.

1.5.8 Anvendte grundformer

Grundformerne er opbygget ud fra de generelle nettopassiver i afsnit 1.5.5.

1.5.8.1 Nettopassiver uden kollektive elementer og uden invaliditetsydelse, beregnet ud fra afsnit 1.5.5.1

1.5.8.1.1 Renteforsikringer

1.5.8.1.1.1 210 Livsvarig livrente

$$n = 0, S_{y+0} = a(12)_y$$

$$K_{210}(y) = a(12)_y$$

1.5.8.1.1.2 211 Opsat livrente

$$S_{y+\nu}^d = 0, S_{y+n} = a(12)_{y+n}$$

$$(12)$$

$$K_{211}(y, n) = \frac{N_{y+n}}{D_y}$$

1.5.8.2 Nettopassiver uden kollektive elementer men med invaliditetsydelse, beregnet ud fra afsnit 1.5.5.2.2

1.5.8.2.1 Renteforsikringer

1.5.8.2.1.1 415 Ophørende invaliderente

$$S_{y+\nu}^{ad} = 0, S_{y+\nu}^{ai} = a_{\overline{y+\nu:n-\nu}|}(12), S_{y+n}^a = 0$$

$$K_{415}(y^a, n) = a_{\overline{y:n}|}(12) - a_{\overline{y:n}|}^a(12), \quad y+n \leq 60$$

1.5.9 Præmiebetalingsrente

1.5.9.1 Præmiebetalingsrente for etlivsforsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet

$$a(12)(y,r) = \frac{N_y(12) - N_{(y+r)}(12)}{D_y}, \quad y+r \leq 55$$

1.5.9.2 Præmiebetalingsrente for etlvsforsikringer med præmiefritagelse ved invaliditet

$$a^a(12)(y,r) = \frac{N_y^a(12) - N_{(y+r)}^a(12)}{D_y^a}, \quad y+r \leq 60$$

1.5.10 Bilag

Nettopensionshensættelsen bestemmes efter følgende regler:

Notation:

$\underline{a}$	Optagelsesdato
p	Pensioneringsdato
Y_t	Alder tid t .
ξ	$\min(\underline{a} + 10, p)$
b_1^N	Årlig nettopræmie for tiden t , $\underline{a} \leq t < \xi$.
b_2^N	Årlig nettopræmie for tiden t , $\xi \leq t < p$.
$f_0, f_1, \dots, f_9$	Faktorer til optrapning af indbetalingerne.
P	Det regulativmæssige pensionstilsagn ved optagelse.

Idéen er at optrappe indbetalingerne til pensionsordningen efter en skala, således at der i perioden op til pensioneringstidspunktet opbygges de nødvendige pensionshensættelser.

I op til 10 år efter optagelsestidspunktet foretages en reduceret opbygning af pensionshensættelserne på baggrund af ækvivalenspræmien b_1^N , der fastsættes på optagelsestidspunktet.

Hvis pensioneringstidspunktet nås indenfor 10 års perioden, suppleres pensionshensættelsen med et indskud, således at pensionshensættelsen på pensioneringstidspunktet altid svarer til de fremtidige forpligtelser.

Falder pensioneringstidspunktet efter 10 års perioden, fastsættes ved udgangen af perioden en ny ækvivalenspræmie b_2^N , der opbygger pensionshensættelsen frem til pensioneringstidspunktet.

Der gælder følgende definition:

For $a \leq 0$ sættes

$$a(12)(y,a) = a^a(12)(y,a) = K_{415}(y,a) = 0.$$

For $r > 0$ sættes

$$akt(y,r) = a(12)(y, \min(55 - y, r)) + \frac{D_{\max(y,55)}^a}{D_y^a} \cdot a^a(12)(\max(y,55), r - 55 + y).$$

For $y \leq y_p$ defineres

$$pas_y = {}_{(y_p - y)}a(12)_y + \frac{D_{\max(y,55)}^a}{D_y^a} \cdot K_{415}(\max(y,55), y_p - \max(y,55))$$

Ved optagelse bestemmes

$$b_1^N = \frac{P \cdot pas_{y_{\underline{q}}}}{akt(y_{\underline{q}}, y_p - y_{\underline{q}})}.$$

I perioden frem til tid ξ opbygges pensionshensættelsen på baggrund af følgende indbetalinger:

for $\underline{q} \leq t < \xi$

$$aktiv_1(y_t) = f_{[t-\underline{q}]} \cdot akt(y_t, y_{\xi} - y_t) + \sum_{i=[t-\underline{q}]+1}^{[\xi-\underline{q}]} (f_i - f_{i-1}) \cdot \frac{D_{y_{\underline{q}+i}}^a}{D_{y_t}^a} \cdot akt(y_{\underline{q}+i}, y_{\xi} - y_{\underline{q}+i})$$

Hensættelsen til tid ξ , opgjort til tid $\underline{q}$ bliver således

$C \cdot pas_{y_{\underline{q}}}$, hvor

$$C = b_1^N \frac{aktiv_1(y_{\underline{q}})}{pas_{y_{\underline{q}}}}.$$

For $\underline{q} \leq t < \xi$ bliver pensionshensættelsen PH_{y_t} således

$$PH_{y_t} = C \cdot pas_{y_t} - b_1^N \cdot aktiv_1(y_t).$$

Hvis pensioneringstidspunktet falder efter 10 års perioden, fastsættes ved udgangen af perioden et nyt nettobidrag som skal opbygge pensionshensættelsen fuldt ud til pensioneringstidspunktet.

$$b_2^N = \frac{P \cdot pas_{y_{\xi}} - PH_{y_{\xi}}}{akt(y_{\xi}, y_p - y_{\xi})}.$$

For $\xi \leq t < p$ bliver pensionshensættelsen PH_{y_t} således

$$PH_{y_t} = P \cdot pas_{y_t} - b_2^N \cdot akt(y_t, y_p - y_t).$$

1.6 Livsforsikringshensættelsen

Opgørelse af livsforsikringshensættelser til markedsværdi tager udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2015 om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser med efterfølgende ændringer. Alle paragrafhenvisninger nedenfor er til denne bekendtgørelse.

Livsforsikringshensættelserne opgøres som summen af de garanterede ydelser, individuelt bonuspotentiale, kollektivt bonuspotentiale og risikomargen. Det individuelle og kollektive bonuspotentiale opgøres efter finansiering af risikomargen.

Princippet for beregning af aktiver og passiver tager udgangspunkt i selskabets anmeldte tekniske grundlag for forsikringsklasse I, idet satser og parametre til brug for beregningerne er anført i selskabets anmeldte gældende satsbilag vedrørende markedsværdigrundlag for forsikringsklasse I.

Det bemærkes, at forsikringsdele under forsikringsklasse I (bortset fra gruppelivsforsikringer) er omfattet af ret til bonus.

Herfra er dog undtaget en gruppe medlemmer af den tidligere firmapensionskasse Pensionskassen for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark (PKAD). For denne gruppe er individuelt og kollektivt bonuspotentiale nul. Garanterede ydelser for denne gruppe af medlemmer opgøres med udgangspunkt i renten angivet i satsbilaget til dette grundlag og med fradrag af satsen for forventet årlig regulering af tilsagnet jf. satsbilaget.

Herfra er derudover undtaget en gruppe medlemmer i det tidligere Arbejderbevægelsens Pensionskasse (APK), hvis pensionstilsagn indeholder løfter om garanteret regulering i forhold til udviklingen i et givet løn- og pristal. Garanterede ydelser for denne gruppe medlemmer opgøres med udgangspunkt i renten angivet i satsbilaget til dette grundlag med fradrag af satsen for forventet fremtidig årlig regulering af tilsagnet, jf. satsbilaget.

1.6.1 Værdien af de garanterede ydelser

For hver livsforsikrings- og investeringskontrakt bestemmes garanterede ydelser, jf. bekendtgørelsens bilag 1 nr. 43, som

$$(1) \quad V_x^G = Y_x^G P_x^M - \pi_x A_x^M + PV_x(O^M)$$

Værdien af de samlede garanterede ydelser opgøres herefter til:

$$(2) \quad V^G = \sum_{x \in I} V_x^G + RBNS$$

Elementerne i (1) fastsættes under følgende forudsætninger.

- Y_x^G er den garanterede ydelse hørende til livsforsikrings- og investeringskontrakten uden hensyntagen til fremtidig regulering som følge af bonustilskrivning.
- P_x^M er nutidsværdien af en kroners ydelse.
- A_x^M er nutidsværdien af en kroners præmie.
- P_x^M og A_x^M er beregnet ud fra de bedst mulige skøn over de involverede forsikringsrisici, hvor der er taget hensyn til genkøb og fripolice, den såkaldte 7-tilstandsmodel, jf. § 66 stk. 1. De anvendte satser er angivet i det tilhørende satsbilag. For PKAD gælder, at P_x^M desuden beregnes under hensyntagen til den i pensionregulativet fastsatte modregning for folkepension.
- π_x er den aftalte fremtidige præmie hørende til den garanterede ydelse.
- $PV_x(O^M) = A_x^{MV} \cdot P(omk^{MV})$ er nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration af kontrakten.
- omk^{MV} er det bedst mulige skøn over de samlede omkostninger, som et medlem gennemsnitligt forventes at kunne administreres for under de vilkår, der er gældende på markedet jf. § 66 stk. 1, 3).

- $P(\text{omk}^{MV})$ angiver kontraktens andel af de samlede omkostninger, som et medlem gennemsnitligt forventes at kunne administreres for under de vilkår, der er gældende på markedet. De samlede omkostninger deles forholdsmæssigt mellem medlemmets opsparingskontrakter, hvorfor den enkelte kontrakts andel af de samlede omkostninger varierer.
- For medlemmer af gruppen PKAD gælder:
Samme omkostningssats benyttes for alle medlemmer. Det betyder, at nutidsværdien af de faktiske omkostninger hørende til den fremtidige administration af forsikringsaftalen fastsættes som en sats tilbagediskonteret med passivet for en straks begyndende livsvarig livrente (benævnt $P_x^{M,210}$). Dette passiv beregnes med samme risikointensiteter og med samme diskonteringsrente som de øvrige beregnede nutidsværdier:

$$PV_x(O^M) = O \cdot P_x^{M,210}$$

Satsen O er angivet i satsbilag til markedsværdigrundlaget

Elementerne i (2) fastsættes under følgende forudsætninger.

- V_x^G er garanterede ydelser for livsforsikrings- og investeringskontrakt x, jævnfør (1).
- **RBNS** er en solidarisk hensættelse til dækning af fremtidige ydelser foranlediget af indtrufne forsikringsbegivenheder.
Selskabets risikodækninger på forsikringsklasse I undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25% tegnes under gruppelivsordningen, hvor der foretages særskilt hensættelse til dækning af fremtidige ydelser foranlediget af indtrufne forsikringsbegivenheder.
For forsikringer tegnet på P66 4,25% er dækningen af fremtidige ydelser foranlediget af allerede indtrufne begivenheder indregnet under erstatningshensættelserne.
RBNS sættes derfor til 0.

1.6.2 Individuelt bonuspotentiale

Det individuelle bonuspotentiale før finansiering af risikomargen opgøres som

$$(3) \quad IB^{\text{førRM}} = \sum_{x \in I} IB_x - AR - L\dot{A}N - IB$$

hvor

$$(4) \quad IB_x = \text{maks}\{0; \bar{V}_x - V_x^G\}$$

I det $\bar{V}_x$ er værdien af den retrospektive hensættelse for kontrakten.

Det forventede fremtidige administrationsresultat er 0, idet det er en del af selskabets anmeldte overskudspolitik løbende at fastsætte satser for omkostninger, så indtægter og udgifter er i balance. Derfor sættes **AR** til 0.

$L\dot{A}N - IB$ er lånet i det individuelle bonuspotentiale. Lånet opgøres i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Selskabet benytter ikke muligheden for modregning af negative og positive bonuspotentialer på fripolicydelser for forsikringsdele, hvor der benyttes unisexintensiteter.

Det individuelle bonuspotentiale efter finansiering af risikomargen opgøres som

$$(5) \quad IB = \sum_{x \in I} IB_x - RM$$

Det individuelle bonuspotentiale opgøres og behandles for hver investeringsgruppe.

For medlemmer af gruppen PKAD gælder, at det individuelle bonuspotentiale er nul.

1.6.3 Risikomargen

Risikomargen fastsættes for hver investeringsgruppe og gruppeliv i henhold til EØS-forordningen på følgende måde:

$$(6) \quad \text{Risikomargen} = \text{CoC} \cdot \sum_{t \geq 0} (\text{SCR}(t) / (1+r_{t+1})^{t+1}),$$

hvor SCR(t) betegner solvenskapitalkravet indeholdende forsikringsrisici, ikke-afdækningsbare markedsrisici og operationelle risici efter t år, r_{t+1} er renten fastsat i satsbilaget og CoC er kapitalomkostningsprocenten fastsat i satsbilaget.

I beregningen benyttes en simplifikation, således, at risikomargen (RM) beregnes som

$$(7) \quad RM = \text{CoC} \cdot \text{SCR}(0) \cdot \sum_{t \geq 0} VM(t) / VM(0) \cdot (1+r_{t+1})^{-(t+1)},$$

hvor $VM(t)$ er bestemt som $V^G(t)$.

Risikomargen finansieres inden for hver investeringsgruppe af det individuelle bonuspotentiale og dernæst af det kollektive bonuspotentiale. Har en investeringsgruppe ikke nok bonuspotentialer (individuel og kollektiv) til at finansiere risikomargen, finansieres den resterende del (evt. hele risikomargen) af egenkapitalen.

1.6.4 Forsikringsklasse III

Forsikringsdele under forsikringsklasse III er ikke omfattet af ret til bonus. Forpligtelserne håndteres regnskabsmæssigt som beskrevet i § 67, stk. 4.

1.6.5 Fortjenstmargen

Der regnes ikke med fortjenstmargen, idet

- > der ifølge overskudspolitikken for forsikringsklasse I opkræves et risikotillæg som afspejler den risiko, som egenkapitalen løber.
- > satser på forsikringsklasse III og i gruppeliv fastsættes i en forventning om, at skabe et resultat i balance set over en årrække.

2 Regler for beregning og fordeling af overskud til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne

2.1 PensionDanmarks overskudspolitik

2.1.1 Formål

Denne overskudspolitik fastsætter principper for fordelingen af resultatet af selskabets drift mellem egenkapitalen og de forsikrede. PensionDanmarks bestyrelse har på møde den 9. november 2010 besluttet, at det realiserede resultat fordeles som defineret i denne

overskudspolitik og ikke som defineret i bekendtgørelse nr. 358 af 6. april 2010 om kontributionsprincippet med efterfølgende opdatering senest i bekendtgørelse nr. 1457 af 11. december 2017 (herefter omtalt som kontributionsbekendtgørelsen). Principperne gælder indtil ny anmeldelse foretages.

Nærværende overskudspolitik gælder for regnskabsåret 2021.

2.1.2 Resultat til fordeling

Selskabet har fem adskilte investeringsgrupper, hvoraf denne overskudspolitik gælder for de tre:

- > Investeringsgruppe 1 knyttet til forsikringer tegnet på P66 4,25 pct.
- > Investeringsgruppe 2 knyttet til aktuelle invalidepensionister, aktuelle opsparingssikringer og børnerenter med start af udbetaling i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008 tilgået fra selskabets gruppelivsgrundlag. Disse forsikringer er tegnet med en grundlagsrente på 1,5 pct.
- > Investeringsgruppe 3 knyttet til aktuelle invalidepensioner og aktuelle opsparingssikringer og deres tilknyttede eventuelle alderspensioner, aktuelle alderspensionister, aktuelle børnerenter, aktuelle ægtefællepensioner, samt eventuelle ægtefællepensioner tilknyttet invalide- og alderspensionerne alle med start af udbetaling før 31. december 1999. Disse forsikringer er tegnet med en grundlagsrente på 2,5 pct.

Der skelnes mellem det realiserede resultat, der kan henføres til hver af de tre investeringsgrupper.

Hensættelser vedrørende den tidligere Pensionskasse for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark (PKAD) investeres separat. PKAD er ikke bonusberettiget.

Resultatet vedrørende egenkapitalen stammer fra:

1. Afkastet af investeringsaktiver tilknyttet egenkapitalen
2. Pensionsafkastskat vedrørende egenkapitalens investeringsaktiver
3. Risikoforrentning
4. Udligning af udlæg fra egenkapitalen til investeringsgruppe 1 vedrørende perioden før 1. januar 2016
5. Tab inden for hver af investeringsgrupperne, som ikke kan dækkes af investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale eller individuelt bonuspotentiale vedrørende gruppen
6. Dækning af risikotillæg, såfremt den enkelte gruppe ikke har midler til dækning heraf
7. Omkostningsresultatet for forsikringsklasse III
8. Resultatet vedrørende PKAD, hvad enten dette er positivt eller negativt
9. Resultat af øvrige forsikringer uden ret til bonus, og hvor bonusregulativ for gruppeliv ikke definerer en fordeling
10. Resultatandele indregnet direkte på egenkapitalen, jf. § 83, stk. 1 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser

11.Resultat af sundhedsordningen

2.1.2.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Resultatet af investeringsgruppe 1's drift hidrører fra forsikringsdele under forsikringsklasse I.

Det realiserede resultat for forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1 beregnes som beskrevet i kontributionsbekendtgørelsens § 2.

Det realiserede resultat kan henføres til:

- > Renteresultatet, der udgøres af forskellen mellem det faktiske afkast af investeringsgruppens aktiver og den rente, som tilskrives forsikringstagerne i henhold til det anmeldte beregningsgrundlag samt styrkelser af livsforsikringshensættelserne for investeringsgruppe 1.
- > Risikoresultatet, der udgøres af forskellen mellem de opkrævede risikopræmier og summen af udbetalte ydelser og reservespring.
- > Administrationsresultatet, der udgøres af ændringer i hensættelsen til fremtidig administration samt faktiske omkostninger for forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1.

2.1.2.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Resultatet af investeringsgruppe 2's drift hidrører fra forsikringsdele under forsikringsklasse I.

Det realiserede resultat for investeringsgruppe 2 beregnes som beskrevet i kontributionsbekendtgørelsens § 2.

Det realiserede resultat kan henføres til:

- > Renteresultatet, der udgøres af forskellen mellem det faktiske afkast af investeringsgruppens aktiver og den rente, som tilskrives forsikringstagerne i henhold til det anmeldte beregningsgrundlag samt styrkelser af livsforsikringshensættelserne for investeringsgruppe 2.
- > Risikoresultatet, der udgøres af forskellen mellem de opkrævede risikopræmier og summen af udbetalte ydelser og reservespring.
- > Administrationsresultatet, der udgøres af ændringer i hensættelsen til fremtidig administration samt faktiske omkostninger for forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2.

2.1.2.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Resultatet af investeringsgruppe 3's drift hidrører fra forsikringsdele under forsikringsklasse I.

Det realiserede resultat for investeringsgruppe 3 beregnes som beskrevet i kontributionsbekendtgørelsens § 2.

Det realiserede resultat kan henføres til:

- > Renteresultatet, der udgøres af forskellen mellem det faktiske afkast af investeringsgruppens aktiver og den rente, som tilskrives forsikringstagerne i henhold til det anmeldte beregningsgrundlag samt styrkelser af livsforsikringshensættelserne for investeringsgruppe 3.

- > Risikoresultatet, der udgøres af forskellen mellem de opkrævede risikopræmier og summen af udbetalte ydelser og reservespring.
- > Administrationsresultatet, der udgøres af ændringer i hensættelsen til fremtidig administration samt forskellen mellem opkrævet administrationsomkostninger og faktiske omkostninger for forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3.

2.1.3 Udgangspunkt for fordelingen af resultat

Som udgangspunkt sker der følgende fordeling:

2.1.3.1 Renteresultat

2.1.3.1.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Renteresultat genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1 overføres til kollektivt bonuspotentiale hørende til denne gruppe.

2.1.3.1.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Renteresultat genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2 overføres til kollektivt bonuspotentiale hørende til denne gruppe.

2.1.3.1.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Renteresultat genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3 overføres til kollektivt bonuspotentiale hørende til denne gruppe.

2.1.3.2 Risikoresultatet

2.1.3.2.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Risikoresultat genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1 overføres til kollektivt bonuspotentiale hørende til denne gruppe.

2.1.3.2.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Risikoresultat genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2 overføres til kollektivt bonuspotentiale hørende til denne gruppe.

2.1.3.2.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Risikoresultat genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3 overføres til kollektivt bonuspotentiale hørende til denne gruppe.

2.1.3.3 Administrationsresultatet

2.1.3.3.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Administrationsresultatet genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1 påvirker alene kollektiv bonuspotentiale hørende til denne gruppe. Administrationsresultatet finansieres af kollektivt bonuspotentiale.

2.1.3.3.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Administrationsresultatet genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2 påvirker alene kollektiv bonuspotentiale hørende til denne gruppe. Administrationsresultatet finansieres af kollektivt bonuspotentiale.

2.1.3.3.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Administrationsresultatet genereret af forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3 påvirker alene kollektiv bonuspotentiale hørende til denne gruppe. Administrationsresultatet finansieres af kollektivt bonuspotentiale.

2.1.3.4 Pensionsafkastskat

2.1.3.4.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Det enkelte medlemskab belastes af pensionsafkastskat svarende til det investeringsafkast, der er tilskrevet medlemmets konti. Der tages højde for de gældende regler om friholdelse for pensionsafkastskat.

2.1.3.4.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

De forsikringsmæssige hensættelser til forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2 er tekniske hensættelser.

2.1.3.4.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Det enkelte medlemskab belastes af pensionsafkastskat svarende til det investeringsafkast, der er tilskrevet medlemmets konti. Der tages højde for de gældende regler om friholdelse for pensionsafkastskat, dog er hensættelser tilknyttet invalideydelser i investeringsgruppe 3 tekniske hensættelser.

2.1.4 Risikoforrentning

Der tilkommer egenkapitalen et tillæg, en risikoforrentning, for den risiko, som påhviler denne i forbindelse med selskabets drift af hver af investeringsgrupperne. Risikoforrentningen indeholder ikke et indtjeningselement, men afspejler alene betaling for den risiko, som egenkapitalen løber. Tillæggets størrelse er defineret i afsnit 2.1.4.1.1, 2.1.4.1.2 og 2.1.4.1.3 og indhentes i den enkelte gruppes kollektive bonuspotentiale. Hvis det kollektive bonuspotentiale i den enkelte gruppe ikke er tilstrækkeligt, kan den resterende del af tillægget indhentes i gruppens individuelle bonuspotentiale. Såfremt det fulde tillæg ikke kan indhentes i regnskabsåret, bortfalder muligheden for at indhente det resterende beløb.

2.1.4.1.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Risikoforrentningen fastsættes, så den afspejler den totale risiko, som påhviler egenkapitalen. Denne risiko omfatter især:

- › Risiko, der er knyttet til investeringsgruppens særlige forretningsmæssige grundlag. Investeringsgruppens forsikringer udgør en lukket bestand, der vil således ikke være tilgang af nye medlemmer. Hovedparten af forsikringerne i investeringsgruppen er aktuelle forsikringer, blandt de eventuelle forsikringer reguleres bidragsindbetalingerne af arbejdsmarkedet parter. Investeringsgruppens behov for solvenskapital vil være påvirket heraf. Investeringsgruppens placering i et selskab med status som arbejdsmarkedsrelateret livsforsikrings-selskab betyder, at investeringsgruppen ikke reelt har mulighed for at få tilført solvenskapital ude fra, fordi hverken investeringsgruppen eller selskabet udlodder udbytte eller på anden måde kan give afkast til aktionærer.
- › Finansiell risiko, som er direkte proportional med størrelsen af livsforsikringshensættelserne.
- › Risiko for, at der konstateres underskud på de forskellige forsikringstekniske elementer, der ikke kan bæres direkte af forsikringstagerne, og som derfor påhviler egenkapitalen.
- › Administrationsmæssige risici, der er knyttet til uventet udvikling i forsikringsbestanden.

I alt fastsættes risikoforrentningen for investeringsgruppe 1 til 0,80 pct. af de retrospektive livsforsikringshensættelser ultimo året, da der vurderes at være en vis risiko for egenkapitalen.

Risikoforrentningen tilfalder egenkapitalen efter reglerne defineret i afsnit 2.1.4.

2.1.4.1.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Risikoforrentningen fastsættes, så den afspejler den totale risiko, som påhviler egenkapitalen.

Denne risiko omfatter især:

- › Risiko, der er knyttet til investeringsgruppens særlige forretningsmæssige grundlag. Investeringsgruppens forsikringer udgør en lukket bestand, der vil således ikke være tilgang af nye medlemmer. Investeringsgruppens behov for solvenskapital vil være påvirket heraf. Investeringsgruppens placering i et selskab med status som arbejdsmarkedsrelateret livsforsikringselskab betyder, at investeringsgruppen ikke reelt har mulighed for at få tilført solvenskapital ude fra, fordi hverken investeringsgruppen eller selskabet udlodder udbytte eller på anden måde kan give afkast til aktionærer.
- › Finansiell risiko, som er direkte proportional med størrelsen af livsforsikringshensættelserne.
- › Risiko for, at der konstateres underskud på de forskellige forsikringstekniske elementer, der ikke kan bæres direkte af forsikringstagerne, og som derfor påhviler egenkapitalen.
- › Administrationsmæssige risici, der er knyttet til uventet udvikling i forsikringsbestanden.

I alt fastsættes risikoforrentningen for investeringsgruppe 2 til 0,20 pct. af de retrospektive livsforsikringshensættelser ultimo året, da der vurderes at være en vis risiko for egenkapitalen.

Risikoforrentningen tilfalder egenkapitalen efter reglerne defineret i afsnit 2.1.4.

2.1.4.1.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Risikoforrentningen fastsættes, så den afspejler den totale risiko, som påhviler egenkapitalen.

Denne risiko omfatter især:

- › Risiko, der er knyttet til investeringsgruppens særlige forretningsmæssige grundlag. Investeringsgruppens forsikringer er arbejdsmarkedspensionsordninger, som er etableret som en del af kollektive overenskomster indgået af arbejdsmarkedets parter. Det indebærer især, at selskabet i praksis ikke selv regulerer hverken væksten i bidragsindbetalinger eller udviklingen i forsikringsbestand, der kan ændres som følge af beskæftigelsesforholdene indenfor og dækningsområdet af de overenskomster, som indeholder bestemmelser om indbetalinger til investeringsgruppen. Der er tale om en lukket bestand hovedsagelig bestående af aktuelle ordninger. Eneste tilgang til bestanden er ægtefælle pensionister efter eksisterende invalide- eller alderspensionister. Selskabets behov for solvenskapital vil være påvirket heraf. Solvenskravet vil også stige som følge af tilskrivning af kontorente.
- › På den anden side betyder investeringsgruppens placering i et selskab med status som arbejdsmarkedsrelateret livsforsikringsaktieselskab, at investeringsgruppen ikke reelt har mulighed for at få tilført egenkapital udefra, fordi hverken investeringsgruppen eller selskabet udlodder udbytte eller på anden måde kan give afkast til aktionærer.
- › Finansiell risiko, som er direkte proportional med størrelsen af livsforsikringshensættelserne.

- › Risiko for, at der konstateres underskud på de forskellige forsikringstekniske elementer, der ikke kan bæres direkte af forsikringstagerne, og som derfor påhviler egenkapitalen. Den forsikringsmæssige risiko er tilnærmelsesvist proportional med livsforsikringshensættelserne.
- › Administrationsmæssige risici, der er knyttet til uventet udvikling i forsikringsbestanden, og som desuden omfatter forretningsmæssig risiko knyttet til selskabets aftaler med eksterne samarbejdspartnere.

I alt fastsættes risikoforrentningen for investeringsgruppe 3 til 0,30 pct. af de retrospektive livsforsikringshensættelser ultimo året.

Risikoforrentningen tilfalder egenkapitalen efter reglerne defineret i afsnit 2.1.4.

2.1.4.2 Risikopolitik

2.1.4.2.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Selskabet har valgt at afdække betalingsstrømmene hørende til investeringsgruppe 1 samt hensætte til fremtidig administration.

2.1.4.2.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Selskabet har valgt at afdække betalingsstrømmene hørende til investeringsgruppe 2.

2.1.4.2.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Satserne for risiko er fastsat til den forsigtige side under hensyntagen til den betydelige usikkerhed, der er omkring udviklingen i dødelighed på det lange sigt. Selskabet har valgt at afdække betalingsstrømmene hørende til investeringsgruppe 3.

Da der er tale om en lukket bestand under afvikling, vil selskabet jævnlige tage stilling til behovet for genforsikring.

2.1.5 Det individuelle bonuspotentiale

2.1.5.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Hvis overførslen til kollektivt bonuspotentiale hørende til investeringsgruppe 1 i henhold til punkt 2.1.3 medfører, at investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale bliver negativt, sættes investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale til nul, og værdien af investeringsgruppens retrospektive livsforsikringshensættelser reduceres tilsvarende ved at nedsætte det individuelle bonuspotentiale hørende til investeringsgruppe 1.

Hvis forsikringstagerens andel af et negativt resultat ikke kan dækkes via træk på investeringsgruppe 1's kollektive bonuspotentiale eller træk på det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppen, dækker egenkapitalen forskellen. Beløbet kan indhentes i efterfølgende år ved anmeldelse til Finanstilsynet senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Brug og genopbygning af det individuelle bonuspotentiale på investeringsgruppe 1 fordeles mellem forsikringstagerne i investeringsgruppe 1 i forhold til størrelsen af den enkelte forsikringstagers retrospektive reserve.

2.1.5.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Hvis overførslen til kollektivt bonuspotentiale hørende til investeringsgruppe 2 i henhold til punkt 2.1.3 medfører, at investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale bliver negativt,

sættes investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale til nul, og værdien af investeringsgruppens retrospektive livsforsikringshensættelser reduceres tilsvarende ved at nedsætte det individuelle bonuspotentiale hørende til investeringsgruppe 2.

Hvis forsikringstagernes andel af et negativt resultat ikke kan dækkes via træk på investeringsgruppe 2's kollektive bonuspotentiale eller træk på det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppen, dækker egenkapitalen forskellen. Beløbet kan indhentes i efterfølgende år ved anmeldelse til Finanstilsynet senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Brug og genopbygning af det individuelle bonuspotentiale på investeringsgruppe 2 fordeles mellem forsikringstagerne i investeringsgruppe 2 i forhold til størrelsen af den enkelte forsikringstagers retrospektive reserve.

2.1.5.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Hvis overførslen til kollektivt bonuspotentiale hørende til investeringsgruppe 3 i henhold til punkt 2.1.3 medfører, at investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale bliver negativt, sættes investeringsgruppens kollektive bonuspotentiale til nul, og værdien af investeringsgruppens retrospektive livsforsikringshensættelser reduceres tilsvarende ved at nedsætte det individuelle bonuspotentiale hørende til investeringsgruppe 3.

Hvis forsikringstagernes andel af et negativt resultat ikke kan dækkes via træk på investeringsgruppe 3's kollektive bonuspotentiale eller træk på det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppen, dækker egenkapitalen forskellen. Beløbet kan indhentes i efterfølgende år ved anmeldelse til Finanstilsynet senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Brug og genopbygning af det individuelle bonuspotentiale på investeringsgruppe 3 fordeles mellem forsikringstagerne i investeringsgruppe 3 i forhold til størrelsen af den enkelte forsikringstagers retrospektive reserve.

2.1.5.4 Tilbage betaling af udlæg fra egenkapitalen vedrørende investeringsgruppe 1

Hvis det kollektive bonuspotentiale tillader tilbagebetaling af udlæg fra egenkapitalen, tilbagebetales det mulige beløb.

2.1.5.5 Tilbage betaling af udlæg fra egenkapitalen vedrørende investeringsgruppe 2

Hvis det kollektive bonuspotentiale tillader tilbagebetaling af udlæg fra egenkapitalen, tilbagebetales det mulige beløb.

2.1.5.6 Tilbage betaling af udlæg fra egenkapitalen vedrørende investeringsgruppe 3

Hvis det kollektive bonuspotentiale tillader tilbagebetaling af udlæg fra egenkapitalen, tilbagebetales det mulige beløb.

2.1.6 Overførsel fra egenkapitalen til forsikringstagerne

2.1.6.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Selskabet kan vælge at overføre en større andel af årets realiserede resultat genereret af investeringsgruppe 1 til kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppe 1 end, hvad der følger efter punkterne 2.1.2 til 2.1.5. Herved vil egenkapitalens andel blive mindre. En sådan ekstraordinær overførsel vil enten blive anvendt til bonustilskrivning i det indeværende eller

efterfølgende regnskabsår eller til genopbygning af det individuelle bonuspotentiale på overførelstidspunktet. Den kan også have til formål at nedbringe egenkapitalens størrelse i forhold til livsforsikringshensættelserne på investeringsgruppe 1. Sådanne overførsler betragtes ikke som udlæg og kan ikke senere føres tilbage til egenkapitalen.

2.1.6.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Selskabet kan vælge at overføre en større andel af årets realiserede resultat genereret af investeringsgruppe 2 til kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppe 2 end, hvad der følger efter punkterne 2.1.2 til 2.1.5. Herved vil egenkapitalens andel blive mindre. En sådan ekstraordinær overførsel vil enten blive anvendt til bonustilskrivning i det indeværende eller efterfølgende regnskabsår eller til genopbygning af det individuelle bonuspotentiale på overførelstidspunktet. Den kan også have til formål at nedbringe egenkapitalens størrelse i forhold til livsforsikringshensættelserne på investeringsgruppe 2. Sådanne overførsler betragtes ikke som udlæg og kan ikke senere føres tilbage til egenkapitalen.

2.1.6.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Selskabet kan vælge at overføre en større andel af årets realiserede resultat genereret af investeringsgruppe 3 til kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppe 3 end, hvad der følger efter punkterne 2.1.2 til 2.1.5. Herved vil egenkapitalens andel blive mindre. En sådan ekstraordinær overførsel vil enten blive anvendt til bonustilskrivning i det indeværende eller efterfølgende regnskabsår eller til genopbygning af det individuelle bonuspotentiale på overførelstidspunktet. Den kan også have til formål at nedbringe egenkapitalens størrelse i forhold til livsforsikringshensættelserne på investeringsgruppe 3. Sådanne overførsler betragtes ikke som udlæg og kan ikke senere føres tilbage til egenkapitalen.

2.1.7 Fordeling mellem forsikringstagerne

2.1.7.1 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 1

Forsikringstager med ret til bonus tilskrives bonus i overensstemmelse med det anmeldte bonusregulativ for investeringsgruppe 1, såfremt dette vurderes at være i overensstemmelse med reglerne i § 21 i lov om finansiel virksomhed ud fra forsikringstagerens forhold set over en årrække og især ud fra forsikringstagerens andel af kollektivt bonuspotentiale efter overførsler efter punkterne 2.1.1 til 2.1.6.

Selskabet fastsætter normalt bonussatser årligt, jf. det anmeldte bonusregulativ. Kontorenten fastsættes med bagud virkende kraft.

2.1.7.2 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 2

Forsikringstager med ret til bonus tilskrives bonus i overensstemmelse med det anmeldte bonusregulativ for investeringsgruppe 2, såfremt dette vurderes at være i overensstemmelse med reglerne i § 21 i lov om finansiel virksomhed ud fra forsikringstagerens forhold set over en årrække og især ud fra forsikringstagerens andel af kollektivt bonuspotentiale efter overførsler efter punkterne 2.1.1 til 2.1.6.

Selskabet fastsætter normalt bonussatser årligt, jf. det anmeldte bonusregulativ ud fra forventninger til realiserede resultater, størrelsen af kollektivt bonuspotentiale samt krav til udligning af tidligere udlæg fra egenkapitalen og genopbygning af bonuspotentiale. Selskabet er berettiget til at ændre bonussatserne i løbet af året.

Selskabet kan fastsætte rentesatser for det indeværende eller kommende år, som overstiger de rentesatser, der er fastsat i det anmeldte beregningsgrundlag, uanset at der er brugt af det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppe 2. Såfremt den heraf følgende rentetilskrivning ikke kan rummes i årets realiserede resultat genereret af investeringsgruppe 2

og kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppe 2, reduceres det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppe 2 med det manglende beløb. Kan forskellen ikke rummes i det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppe 2, reduceres egenkapitalen. Den del af udlægget fra egenkapitalen, som skyldes tilskrivning af årets fastsatte forlods kontorente kan indhentes i kommende år, hvis muligt, ved anmeldelse til Finanstilsynet.

2.1.7.3 Forsikringer tilknyttet investeringsgruppe 3

Forsikringstagere med ret til bonus tilskrives bonus i overensstemmelse med det anmeldte bonusregulativ for investeringsgruppe 3, såfremt dette vurderes at være i overensstemmelse med reglerne i § 21 i lov om finansiel virksomhed ud fra forsikringstagernes forhold set over en årrække og især ud fra forsikringstagernes andel af kollektivt bonuspotentiale efter overførsler efter punkterne 2.1.1 til 2.1.6.

Selskabet fastsætter normalt bonussatser årligt, jf. det anmeldte bonusregulativ ud fra forventninger til realiserede resultater, størrelsen af kollektivt bonuspotentiale samt krav til udligning af tidligere udlæg fra egenkapitalen og genopbygning af bonuspotentiale. Selskabet er berettiget til at ændre bonussatserne i løbet af året.

Selskabet kan fastsætte rentesatser for det indeværende eller kommende år, som overstiger de rentesatser, der er fastsat i det anmeldte beregningsgrundlag, uanset at der er brugt af det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppe 3. Såfremt den heraf følgende rentetilskrivning ikke kan rummes i årets realiserede resultat genereret af investeringsgruppe 3 og kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppe 3, reduceres det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppe 3 med det manglende beløb. Kan forskellen ikke rummes i det individuelle bonuspotentiale for investeringsgruppe 3, reduceres egenkapitalen. Den del af udlægget fra egenkapitalen, som skyldes tilskrivning af årets fastsatte forlods kontorente kan indhentes i kommende år, hvis muligt, ved anmeldelse til Finanstilsynet.

2.2 Bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25 % forsikringsklasse I

2.2.1 Almindelige bestemmelser

Bonusregulativet omfatter alle forsikringer i PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab etableret i investeringsgruppe 2 og investeringsgruppe 3, defineret i overskudspolitikken. Til bonusregulativet hører et bilag med en teknisk beskrivelse af bonus.

Bonusregulativet med tilhørende bilag gælder indtil anmeldelse af nyt regulativ.

Forsikringerne omfattet af dette bonusregulativ udgør to særskilte og adskilte investeringsgrupper, kaldet investeringsgruppe 2 og investeringsgruppe 3, med dertil knyttede aktiver.

Inden for investeringsgrupperne skelnes mellem seks forskellige grupper ved tildeling af kontorente, foreløbig kontorente og forlods kontorente:

- > Rentegrupper overført til forsikringsklasse III:
  - > Eventuelle medlemmer, inklusive opsparing til alderspension for aktuelle invalidepensionister, kaldet rentegruppe 1.
  - > Aktuelle alderspensionister med start af udbetaling efter 1. januar 2000, kaldet rentegruppe 2.
  - > Aktuelle invalidepensionister med start af udbetaling efter 1. januar 2009, kaldet rentegruppe 3.
- > Investeringsgruppe 2:

- > Aktuelle invalidepensionister med start af udbetaling i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008, kaldet rentegruppe 4. Rentegruppe 4 anvender opgørelsesrenten. Opgørelsesrenten er anmeldt i teknisk grundlag for forsikringsklasse I.
  - > Aktuelle børnepensioner som følge af medlemmets død eller invaliditet med start af udbetaling i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008, kaldet rentegruppe 6. Rentegruppe 6 anvender opgørelsesrenten. Opgørelsesrenten er anmeldt i teknisk grundlag for forsikringsklasse I.
- > Investeringsgruppe 3:
  - > Aktuelle alders- og invalidepensionister med start af udbetaling før 31. december 1999 og dertil knyttede ægtefælle- og børnepensionister, samt pensioner med udbetalingsstart efter skæringsdatoen men med rettigheder på regulativer fra før skæringsdatoen, kaldet rentegruppe 5. Rentegruppe 5 anvender udbetalingsrenten. Udbetalingsrenten er anmeldt i gældende satsbilag vedrørende bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25%, forsikringsklasse I.

De anmeldte satser til beregning og tildeling af bonus som følge af kontorente er efter individuel PAL satser. Den anmeldte sats for pensionisttillæg er før individuel PAL. Det tilstræbes at overgangen til individuel PAL ikke har betydning for de udbetalte ydelser og det enkelte medlems depot.

2.2.2 Beregning og tildeling af bonusbeløbet

Bonusbeløbet tildeles dels som en tilskrivning på medlemmets konto i form af en kontorente ved årets udgang, og dels i form af et ugaranteret pensionisttillæg svarende til en forhøjelse af udbetalingerne fra den løbende pension.

Bonusbeløbet regnes ved udgangen af året med udgangspunkt i medlemmets konto, jf. teknisk grundlag for forsikringsklasse I.

2.2.3 Risikopræmier

Risikopræmierne vedrørende overlevelsessandsynligheder på løbende alderspensioner fastsættes løbende på basis af erfaringer vedrørende dødelighed. Risikopræmierne fastsættes tæt på det forventede resultat med tillæg af et passende bidrag til selskabets konsolidering.

For aktuelle invalidepensionister er risikopræmierne fastsat med en margin, som erfaringsmæssigt har generet et risikooverskud.

Det konstaterede risikoresultat, som alene vedrører risikopræmier vedrørende dødelighed overføres til kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppen.

Da dødsrisikoen er negativ for medlemmerne, udloddes ikke risikobonus til forsikringer omfattet af dette bonusregulativ.

2.2.4 Omkostningssatser

Der udloddes ikke omkostningsbonus til forsikringer omfattet af dette bonusregulativ, ud over hvad der følger af afsnit 2.2.6.

2.2.5 Kontorente

Kontorenten for et givet år fastsættes ultimo året.

Kontorenten i et givet år kan ikke fastsættes lavere end den forlods kontorente, der er fastsat for året.

Det opgøres årligt hvor stor en andel af det enkelt medlems konto, der er friholdt for pensionsafkastskat.

Den anmeldte kontorente er angivet efter individuel PAL.

2.2.6 Tillæg til aktuelle pensioner

Den løbende udbetaling for aktuelle livrenter samt udbetaling af opsparringen til løbende alderspension ved konvertering, overførsel efter reglerne i de fælles aftaler om overførsel af depoter i forbindelse med jobskifte eller virksomhedsoverdragelse/omdannelse og genkøb ved emigration øges med pensionisttillæg. I forbindelse med overførsel af depoter eller genkøb er det nettoreserven, jf. teknisk grundlag for forsikringsklasse I, der øges med pensionisttillæg. Den løbende udbetaling for aktuelle invalidepensionister, ægtefællepensionister samt børnepensionister øges med pensionisttillæg, hvis dækningerne er oprettet på det forsikringstekniske grundlag for forsikringer under forsikringsklasse I (omfatter ikke risikoforsikringer etableret på selskabets gruppelivsgrundlag).

Satsen for pensionisttillægget fastsættes løbende og er ugaranteret. Udgifterne til pensionisttillægget finansieres af egenkapitalen.

Der gives kun pensionisttillæg til udbetalinger fra ordninger i investeringsgruppe 3.

2.2.7 Prognoserente

Prognoserenten fastsættes, så den afspejler selskabets langsigtede forventninger til investeringsafkastet efter inflation og skat. Prognoserenten anvendes til udarbejdelse af beregningseksempler på størrelsen af den forventede alderspension for aktuelle invalidepensionister i rentegruppe 5.

Der udarbejdes kun beregningseksempler for ordninger i investeringsgruppe 3.

2.2.8 Forlods kontorente

Forlods kontorente fastsættes ved begyndelsen af det år, som den vedrører, og kan ikke senere i året nedsættes. Forlods kontorente fastsættes, så den afspejler et forsigtigt skøn over årets investeringsafkast efter skat.

2.2.9 Udbetalingsrenten

Udbetalingsrenten fastsættes løbende, så den afspejler selskabets langsigtede forventninger til investeringsafkastet efter inflation og skat. Udbetalingsrenten anvendes til beregning af den løbende udbetaling for pensioner i rentegruppe 5.

2.2.10 Fastsættelse af satser

De i bonusregulativet omtalte satser fastsættes af selskabet og træder i kraft efter anmeldelse til Finanstilsynet.

Satserne er gældende indtil andet anmeldes og fremgår af teknisk grundlag for forsikringsklasse I og af Bonussatser for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25%, forsikringsklasse I.

2.2.11 Ikrafttræden

Dette bonusregulativ træder i kraft 20. december 2017 med virkning for regnskabsåret 2017, og erstatter tidligere bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25%, forsikringsklasse I.

2.2.12 Teknisk beskrivelse til bonusregulativ

2.2.12.1 Reserven

Reserven ved en periodes udgang beregnes på følgende måde:

Reserven, ultimo	=	Reserven, primo
	+	Indbetalte bidrag, indskud og overførte beløb
	-	Udbetalte forsikringsydelse inkl. pensionisttillæg efter individuel PAL
	-	Omkostningsfradrag
	+	andel af underskud på omkostning vedrørende investeringsgruppen
	-	andel af underskud på omkostning vedrørende investeringsgruppen efter individuel PAL
	-	Risikopræmier
	+	andel af underskud på risiko vedrørende investeringsgruppen
	-	andel af underskud på risiko vedrørende investeringsgruppen efter individuel PAL
	+	Kontorente efter individuel PAL
	+	Pensionisttillæg før individuel PAL
	-	Individuel PAL af pensionisttillæg
	-	Individuel PAL af andel af underskud på omkostninger og risiko

Endvidere adderes reservespring ved indtruffen død, alderspensionering eller invaliditet/tilkendelse af bidragsfritagelse.

Reserven opgøres ultimo hver måned.

Hensættelserne til invalideydelse hørende under rentegruppe 4 og 5 anses for at være tekniske hensættelser, jf. § 8, stk. 4 i Pensionsafkastbeskatningsloven af 19. december 2007.

2.2.12.2 Udbetalte forsikringsydelse

Alle forsikringsydelse udbetales månedligt forud.

I tilfælde af at en eller flere af satserne, der har betydning for størrelsen af den udbetalte pension, først fastsættes, efter månedens pension er udbetalt, reberegnes reserven med anvendelse af de korrekte satser og den faktiske udbetaling. Kommende forsikringsydelse beregnes med udgangspunkt i den nye ultimo reserve.

I tilfælde af bagudrettede ændringer i indbetalte bidrag, indskud eller overførte beløb reberegnes reserven med indregning af de ændrede indbetalinger og de faktiske udbetalinger, kommende forsikringsydelse beregnes med udgangspunkt i den nye ultimo reserve.

2.2.12.3 Kontorenten

Kontorenten fastlægges som en rentesats $i^{Kontorente}$ p.a.

Opsparing foretaget før 1. januar 1983 er friholdt for realrenteafgift fastlægges som en rentesats $i^{Kontorente\ friholdt\ for\ afgift}$ p.a. ved endelig forrentning.

Fra og med regnskabsåret 2010 anmeldes $i^{\text{Kontorente friholdt for afgift}}$ ikke, da friholdelsen regnes individuelt.

Bonusbeløbet hørende til kontorenten beregnes og anvendes ultimo året.

Satsen $i^{\text{Kontorente}}$ fastsættes ultimo året for indeværende år.

Forrentning for delperioder fastlægges som en rentesats $i^{\text{Foreløbig kontorente}}$ p.a.

I forbindelse med udtrædelse eller overgang fra invalide- til alderspension inden for rentegruppe 5 beregnes og anvendes den foreløbige kontorente på afgangstidspunktet for delperioden.

Satsen $i^{\text{Foreløbig kontorente}}$ fastsættes ultimo året for det kommende år, og kan ændres i løbet af året for den resterende del af året.

2.2.12.4 Pensionisttillæg

Pensionisttillægget udloddes ved at forhøje udbetalingen med et tillæg på $i^{\text{pensionisttillæg}}$ pct. for forsikringer under udbetaling herunder pensioner, der udbetales som en engangssum ved pensionering, overførsel samt genkøb ved emigration. Den anmeldte sats er før træk af individuel PAL.

Satsen $i^{\text{pensionisttillæg}}$ fastsættes ultimo året for det kommende år og kan ændres i løbet af året for den resterende del af året.

Kun udbetalinger fra ordninger i investeringsgruppe 3 forhøjes med pensionisttillæg.

Pensionisttillægget finansieres af egenkapitalen og er ugaranteret.

2.2.12.5 Prognoserenten

Prognoserenten anvendes til beregning af størrelsen af den forventede alderspension for invalidepensionister i rentegruppe 5. Ved beregningen indgår prognoserenten i de i teknisk grundlag anmeldte grundformer.

$i^{\text{Prognoser}}$ fastsættes ultimo året for det kommende år, og kan ændres i løbet af året for den resterende del af året.

Prognoserenten anvendes kun i investeringsgruppe 3.

2.2.12.6 Forlods kontorente

Forlods kontorente er en rente, som fastsættes ved begyndelsen af det år, som den vedrører, og som ikke senere kan nedsættes. Den fastsatte kontorente ultimo året kan ikke fastsættes lavere end den primo året fastsatte forlods kontorente. Dermed lægger forlods kontorente en bund under den rente, som vil blive tilskrevet medlemmernes depoter ultimo året.

$i^{\text{Forlods kontorente}}$ fastsættes ultimo året for det kommende år, og kan ikke ændres i løbet af året.

2.2.12.7 Udbetalingsrenten

Udbetalingsrenten anvendes til beregning af størrelsen af den løbende udbetaling i rentegruppe 5. Ved beregningen indgår Udbetalingsrenten i de i teknisk grundlag anmeldte grundformer.

^{Udbetaling} fastsættes ultimo året for det kommende år, og kan ændres i løbet af året for den resterende del af året.

2.3 Bonusregulativ for forsikringer tegnet på grundlaget P66 4,25%, forsikringsklasse I

2.3.1 Almindelige bestemmelser

Bonusregulativet omfatter alle forsikringer i PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab i investeringsgruppe 1 defineret i overskudspolitikken.

Til bonusregulativet hører et bilag med en teknisk beskrivelse af bonus.

Bonusregulativet med tilhørende bilag gælder indtil anmeldelse af nyt regulativ.

Forsikringerne omfattet af dette bonusregulativ udgør en særskilt bonusgruppe, kaldet investeringsgruppe 1, med dertil knyttede aktiver.

De anmeldte satser til beregning og tildeling af bonus som følge af kontorente og pensionisttillæg er efter PAL satser. Det tilstræbes at overgangen til individuel PAL ikke har betydning for de udbetalte ydelser og det enkelte medlems depot.

2.3.2 Beregning og tildeling af bonusbeløbet

Bonusbeløbet tildeles dels som en tilskrivning på medlemmets konto i form af en kontorente ved årets udgang, eller i løbet af året i form af en foreløbig kontorente i forbindelse med udtrædelse eller overgang til pensionering.

Bonusbeløbet regnes ved udgangen af hver måned med udgangspunkt i medlemmets konto og den månedlige pensionsudbetaling.

De anmeldte satser til beregning og tildeling af bonus som følge af kontorente er efter individuel PAL satser. Den anmeldte sats for pensionisttillæg er før individuel PAL. Det tilstræbes at overgangen til individuel PAL ikke har betydning for de udbetalte ydelser og det enkelte medlems depot.

2.3.3 Risikopræmier

Risikopræmier beregnes på grundlaget P66 4,25%.

2.3.4 Omkostningssatser

Der opkræves ikke administration på forsikringerne. I stedet er der afsat en administrationshensættelse til finansiering af fremtidig administration. Hensættelsen er beregnet ud fra antallet af medlemmer og den forventede restlevetid, såfremt hensættelsen viser sig ikke at være stor nok, dækker kollektivt bonuspotentiale for investeringsgruppe 1.

2.3.5 Kontorente

Kontorenten for et givet år fastsættes ultimo året. Den foreløbige kontorente benyttes for medlemmer, der udtræder eller overgår til pensionering i løbet af året, og kan ændres løbende.

Kontorenten i et givet år kan ikke fastsættes lavere end 4,25 % efter PAL. Medlemmet friholdes for PAL svarende til den forholdsmæssige andel af depotet, der er friholdt.

2.3.6 Tillæg til aktuelle pensioner

Den løbende udbetaling af pension forhøjes med satsen pensionisttillæg.

Satsen for pensionisttillægget fastsættes løbende og er ugaranteret. Selskabet har hensat til pensionisttillægget.

2.3.7 Prognoserente

Der beregnes ikke prognoser for forsikringer i investeringsgruppe 1. De oplyste pensioner er beregnet på P66 4,25%.

2.3.8 Forlods kontorente

Anvendes ikke.

2.3.9 Udbetalingsrenten

Udbetalingsrenten er fastsat til 4,25 pct. efter PAL.

2.3.10 Fastsættelse af satser

De i bonusregulativet omtalte satser fastsættes af selskabet og træder i kraft efter anmeldelse til Finanstilsynet.

Satserne er gældende indtil andet anmeldes og fremgår af Satsbilag vedrørende bonusregulativ for forsikringer tegnet på grundlaget P66 4,25%, forsikringsklasse I.

2.3.11 Ikrafttræden

Dette bonusregulativ træder i kraft 20. december 2017 med virkning for regnskabsåret 2017, og erstatter bonusregulativ for forsikringer på P66 4,25%, forsikringsklasse I, af 16. december 2009.

2.3.12 Teknisk beskrivelse

2.3.12.1 Reserven

Reserven ved en periodes udgang beregnes på følgende måde:

Reserven, ultimo	=	Reserven, primo
	+	Indbetalte bidrag, indskud og overførte beløb
	-	Udbetalte forsikringsydelse inkl. pensionisttillæg efter PAL
	-	Omkostningsfradrag
	-	Risikopræmier
	+	Kontorente efter PAL
	+	Pensionisttillæg før PAL
	-	Individuel PAL af pensionisttillæg

Endvidere adderes reservespring ved indtruffen død, alderspensionering eller invaliditet/tilkendelse af bidragsfritagelse.

Reserven opgøres ultimo hver måned.

2.3.12.2 Kontorenten

Kontorenten fastlægges som en rentesats $i^{\text{Kontorente}}$ p.a.

Opsparing foretaget før 1. januar 1983 er friholdt for realrenteafgift fastlægges som en rentesats $i^{\text{Kontorente}} \text{ friholdt for afgift}$ p.a. ved endelig forrentning.

Bonusbeløbet hørende til kontorenten beregnes og anvendes ultimo året.

Satserne $i^{\text{Kontorente}}$ og $i^{\text{Kontorente friholdt for afgift}}$ fastsættes ultimo året for indeværende år.

Forrentning for delperioder fastlægges som en rentesats $i^{\text{Foreløbig kontorente}}$ p.a.

I forbindelse med udtrædelse eller overgang til aktuel beregnes og anvendes den foreløbige kontorente på afgangstidspunktet for delperioden.

Satsen $i^{\text{Foreløbig kontorente}}$ fastsættes ultimo året for det kommende år, og kan ændres i løbet af året for den resterende del af året.

2.3.12.3 Pensionisttillæg

Pensionisttillægget udloddes ved at forhøje udbetalingen med et tillæg på $i^{\text{pensionist tillæg}}$ pct. for forsikringer under udbetaling herunder pensioner, der udbetales som en engangssum ved pensionering, overførsel samt genkøb ved emigration. Den anmeldte sats er før individuel PAL.

Satsen $i^{\text{pensionist tillæg}}$ fastsættes ultimo året for det kommende år og kan ændres i løbet af året for den resterende del af året.

2.3.12.4 Prognoserenten

Selskabet regner ikke prognoser. De oplyste pensioner er beregnet på P66 4,25%.

2.3.12.5 Forlods kontorente

Forlods kontorente er en rente, som fastsættes ved begyndelsen af det år, som den vedrører, og som ikke senere kan nedsættes. Den fastsatte kontorente ultimo året kan ikke fastsættes lavere end den primo året fastsatte forlods kontorente. Dermed lægger forlods kontorente en bund under den rente, som vil blive tilskrevet medlemmernes depoter ultimo året.

2.3.12.6 Udbetalingsrenten

Udbetalingsrenten anvendes til beregning af størrelsen af den løbende alderspensionsudbetaling på aktuelle forsikringer. Ved beregningen indgår Udbetalingsrenten i de i teknisk grundlag anmeldte grundformer.

2.4 Bonusregulativ for forsikringer tegnet på grundlaget HTS Pension 2000 Gruppeliv

2.4.1 Generelt

Dette bonusregulativ omfatter alle aftaler under gruppelivsordningen, med mindre andet skriftligt er aftalt.

Bonusregulativet omfatter beregning af årets resultat, samt anvendelsen af årets resultat i form af bonus.

2.4.2 Beregning af årets resultat

2.4.2.1 Beregning af årets resultat

For hvert kalenderår foretages der en opgørelse af indtægter og udgifter under gruppelivsordningen i det pågældende år.

Resultatet udgøres af

> de opkrævede gruppelivspræmier

- > afkast af gruppelivsbonushensættelsen
- > risikoresultat løbende livsbetingede pensioner på forsikringsklasse III
- > resultat af sundhedsordningen¹
- > afkast af erstatningshensættelserne
- > de udbetalte engangssummer
- > hensættelser til pensioner (skadehensættelser, sker på forsikringsklasse III)
- > ændring i erstatningshensættelser
- > opkrævede solvensbidrag
- > ændring i risikomargen

¹ Resultatet af sundhedsordningen indgår i opgørelsen af årets resultat indtil der tegnes sundhedsforsikringer som syge-og ulykkesforsikring.

2.4.2.2 Satser

Satsen for den opkrævede forsikringspræmie samt satsen for solvensbidraget fremgår af gældende satsbilag vedrørende teknisk grundlag for Gruppeliv.

2.4.3 Anvendelse af årets resultat

Årets resultat indgår i gruppelivsbonushensættelsen, som dermed udgøres af tidligere års resultater. Gruppelivsbonushensættelsen tilhører de forsikrede, og kan ikke være negativ. Bonus kan udloddes på følgende vis:

- > Risikoresultater fra løbende, livsbetingede pensioner på forsikringsklasse III kan tilbageføres til de forsikrede på forsikringsklasse III.
- > Solidarisk gennem en forholdsmæssig reduktion af de opkrævede forsikringspræmier (bruttopræmier), dog således at hver gruppelivsdækning behandles adskilt.

Den opkrævede præmie (bruttopræmien) fastsættes ud fra den beregnede præmie (nettopræmien) med et tillæg, der afspejler tidligere års resultater og selskabets forventninger til fremtiden.

Både brutto- og nettopræmien anmeldes i satsbilag til teknisk grundlag.

2.5 Bonusregulativ for tidligere medlemmer af Pensionskassen for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark

2.5.1 Omfattede

I bonusudlodningen deltager tidligere medlemmer af Pensionskassen for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark (PKAD), og omfatter kun pensionsrettigheder, som er overført til PKS Pension i forbindelse med overdragelsen af PKAD til PKS Pension pr. 1. januar 2004, som efterfølgende er fusioneret ind i HTS Pension i forbindelse med fusionen af PKS Pension og HTS Pension pr. 1. januar 2005.

2.5.2 Regulering

2.5.2.1 Metode 1

Pensionerne reguleres hvert år pr. 1. januar med 2 pct., jf. dog afsnit 2.5.2.2. Reguleringen 1. januar 2004 sker på baggrund af den udbetalte pension pr. 1. juli 2003.

2.5.2.2 Metode 2

For medlemmer, der har valgt ikke at overgå til regulering efter afsnit 2.5.2.1, reguleres pensionerne hvert år den 1. januar på baggrund af den stedfundne procentvise lønstigning for ansatte i staten (StK). Reguleringen kan ikke være negativ.

2.5.3 Status

Bonusregulativet er uændret fra 1. januar 2004 i forhold til det tidligere gældende bonusregulativ, der blev vedtaget på den ekstraordinære generalforsamling for Pensionskassen for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark den 15. november 2003 og gældende fra samme dato.

3 Satser

3.1 Satser vedrørende bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25%, forsikringsklasse I

Anmeldelse af satsbilag vedrørende bonusregulativ for forsikringer under kontribution undtaget forsikringer tegnet på P66 4,25%, forsikringsklasse I.

3.1.1 Kontorente

Rentegruppe 4

Periode / Sats	<i>i</i> Kontorente
01.01.2020 – indtil andet anmeldes	2,0 pct.

Rentegruppe 5

Periode / Sats	<i>i</i> Kontorente
01.01.2021 – indtil andet anmeldes	3,5 pct.

Rentegruppe 6

Periode / Sats	<i>i</i> Kontorente
01.01.2020 – indtil andet anmeldes	2,0 pct.

Fra 1. juli 2009 tilhører rentegruppe 4 og rentegruppe 6 investeringsgruppe 2, mens rentegruppe 5 tilhører investeringsgruppe 3.

Kontorenten er angivet efter individuel PAL.

Forlods kontorenten fastsættes for rentegruppe 4 og rentegruppe 6 som grundlagsrenten, mens den for rentegruppe 5 fastsættes som udbetalingsrenten.

3.1.2 Pensionisttillæg

Periode	i Pensionisttillæg
01.01.2014- indtil andet anmeldes	0 pct.

Pensionisttillæg tillægges kun udbetalinger fra investeringsgruppe 3 og er et ugaranteret tillæg.

Det anmeldte pensionisttillæg er før individuel PAL.

3.1.3 Udbetalingsrente

Periode / Sats	i Prognose	i Udbetaling
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	2,5 pct.	2,5 pct.

Udbetalingsrenten anvendes i forbindelse med investeringsgruppe 3, rentegruppe 5.

3.2 Satser vedrørende bonusregulativ for forsikringer på grundlaget P66 4,25%, forsikringsklasse I

Anmeldelse af satsbilag vedrørende bonusregulativ for forsikringer på grundlaget P66 4,25%, forsikringsklasse I.

3.2.1 Kontorente

Periode / Sats	i Kontorente
01.01.2013 – indtil andet anmeldes	4,25 pct.

Kontorenten angivet efter individuel PAL.

3.2.2 Pensionistbonus

For policer i det tidligere PFC gælder følgende satser:

Periode / Sats	i Pensionisttillæg
01.01.2012 – indtil andet anmeldes	8,26446 pct.

For policer i det tidligere APK gælder følgende satser:

Periode / Sats	i Pensionisttillæg
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	0 pct.

De anmeldte pensionisttillæg er før individuel PAL.

3.2.3 Foreløbig kontorente

Periode / Sats	<i>i</i> Foreløbig kontorente
01.01.2010 – indtil andet anmeldes	4,25 pct.

Den foreløbige kontorente efter individuel PAL. Efter overgang til individuel PAL regnes forrentning friholdt for afgift individuelt.

3.3 Satser vedrørende teknisk grundlag for forsikringsklasse III

Anmeldelse af satsbilag for forsikringsklasse III med ikrafttræden 1. januar 2021 og indtil andet anmeldes. Satsbilaget erstatter tidligere satsbilag.

3.3.1 Risikoelementer

3.3.1.1 Basisdødelighed før og efter alderspensionering

$\mu(x, 2019)$ betegner den nuværende dødsintensitet før og efter alderspensionering og er angivet i nedenstående afsnit som den nuværende dødelighed. Hertil lægges 2 års levetidsforbedringer, således at der anvendes $\mu(x, 2021) = \mu(x, 2019) \cdot (1 - R(x))^2$.

3.3.1.2 Basisdødelig før og efter alderspensionering

Den nuværende dødsintensitet, $\mu(x, 2019)$, før og efter alderspensionering er givet ved:

Alder	$\mu(x, 2019)$	Alde r	$\mu(x, 2019)$	Alde r	$\mu(x, 2019)$
0	0,0002940	37	0,0006030	74	0,0242684
1	0,0002940	38	0,0006621	75	0,0271483
2	0,0002940	39	0,0007285	76	0,0298569
3	0,0002256	40	0,0007916	77	0,0327816
4	0,0001675	41	0,0008542	78	0,0361995
5	0,0001371	42	0,0009148	79	0,0404380
6	0,0001170	43	0,0009777	80	0,0455002
7	0,0001068	44	0,0010609	81	0,0519880
8	0,0001047	45	0,0011678	82	0,0595822
9	0,0001032	46	0,0013126	83	0,0681331
10	0,0001020	47	0,0014940	84	0,0778628
11	0,0001020	48	0,0017006	85	0,0891469
12	0,0001065	49	0,0019181	86	0,1024521
13	0,0001243	50	0,0021499	87	0,1180615
14	0,0001605	51	0,0023955	88	0,1359114
15	0,0002152	52	0,0026671	89	0,1557649
16	0,0002840	53	0,0029895	90	0,1774294
17	0,0003554	54	0,0033819	91	0,2008257
18	0,0004147	55	0,0038498	92	0,2260657
19	0,0004546	56	0,0043641	93	0,2533538
20	0,0004366	57	0,0049254	94	0,2827472
21	0,0004424	58	0,0055252	95	0,3141135
22	0,0004428	59	0,0061648	96	0,3471818
23	0,0004413	60	0,0068981	97	0,3816354
24	0,0004344	61	0,0076474	98	0,4171382
25	0,0004217	62	0,0084300	99	0,4533073

26	0,0003988	63	0,0092545	100	0,4897279
27	0,0003733	64	0,0101127	101	0,5270243
28	0,0003605	65	0,0112419	102	0,5649044
29	0,0003683	66	0,0122684	103	0,6020355
30	0,0003995	67	0,0133653	104	0,6380331
31	0,0004381	68	0,0144897	105	0,6725598
32	0,0004723	69	0,0156621	106	0,7053358
33	0,0004950	70	0,0168972	107	0,7365220
34	0,0005106	71	0,0182647	108	0,7662596
35	0,0005291	72	0,0199491	109	0,7938889
36	0,0005584	73	0,0219732	110	0,6084071

Levetidsforbedringerne, $R(x)$, er givet ved:

Alder	$R(x)$	Alder	$R(x)$	Alder	$R(x)$
0	0,0199529	37	0,0360565	74	0,0301490
1	0,0426331	38	0,0374650	75	0,0300130
2	0,0377247	39	0,0388149	76	0,0297322
3	0,0634054	40	0,0399158	77	0,0293554
4	0,0539849	41	0,0406826	78	0,0287032
5	0,0599346	42	0,0409017	79	0,0276807
6	0,0669415	43	0,0411179	80	0,0260952
7	0,0761911	44	0,0407281	81	0,0243341
8	0,0823850	45	0,0401919	82	0,0225059
9	0,0861892	46	0,0396131	83	0,0207521
10	0,0849422	47	0,0387385	84	0,0191342
11	0,0848600	48	0,0376858	85	0,0175112
12	0,0823910	49	0,0367501	86	0,0160137
13	0,0803670	50	0,0355095	87	0,0145188
14	0,0803558	51	0,0338578	88	0,0130774
15	0,0770364	52	0,0322358	89	0,0117407
16	0,0700024	53	0,0302553	90	0,0104838
17	0,0639917	54	0,0280671	91	0,0092660
18	0,0590821	55	0,0261881	92	0,0081940
19	0,0534348	56	0,0246993	93	0,0070962
20	0,0485060	57	0,0233901	94	0,0059451
21	0,0460277	58	0,0224749	95	0,0050680
22	0,0433962	59	0,0218563	96	0,0044252
23	0,0411415	60	0,0212358	97	0,0038842
24	0,0399276	61	0,0208050	98	0,0035623
25	0,0382741	62	0,0207005	99	0,0031951
26	0,0363539	63	0,0208500	100	0,0025036
27	0,0347257	64	0,0214408	101	0,0016935
28	0,0334050	65	0,0222656	102	0,0008400
29	0,0321597	66	0,0235662	103	0,0005733
30	0,0320698	67	0,0249529	104	0,0004957
31	0,0321792	68	0,0264311	105	0,0004082
32	0,0325133	69	0,0278792	106	0,0003293
33	0,0331436	70	0,0290483	107	0,0002589
34	0,0335629	71	0,0298481	108	0,0001916
35	0,0341836	72	0,0302909	109	0,0001341

36	0,0349619	73	0,0303540	110	0,0000861
----	-----------	----	-----------	-----	-----------

Parametrene til den kønsvægtede dødelighed er givet ved:

Periode/parameter	$a_{40,kvinde}$	$a_{60,kvinde}$	$a_{80,kvinde}$
01.01.2021 indtil andet anmeldes	-0,1174	0,1641	0,0000

Periode/parameter	$a_{40,mand}$	$a_{60,mand}$	$a_{80,mand}$
01.01.2021 indtil andet anmeldes	0,1271	0,2038	0,0938

3.3.1.3 Anvendt dødelighed for invalidepensionister

μ_x^{id} betegner dødsintensitet for invalidepensionister:

$$\mu_x^{id} = a^{id} + 10^{b^{id} + c^{id} \cdot X - 10}$$

Periode / Parameter	a^{id}	b^{id}	c^{id}
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	0,0074	7,0280	0,0153

3.3.1.4 Basisinvaliditet

Der tegnes ikke forsikringsdækning med invaliderisiko på beregningsgrundlaget.

3.3.2 Rente

Alle renter er angivet efter individuel PAL med mindre andet er angivet.

3.3.2.1 Rentesatser til fastsættelse af pensioner

Rentesats	Navn/anvendelse	Periode	Alder (år)	Sats (pct.)
i^A	Forudsat afkast for alderspensionister ved beregning af livsvarig alderspension	01.01.2021 - indtil andet anmeldes	Alle	Fremgår af appendiks A til satsbilaget
i^R	Forudsat afkast for alderspensionister ved beregning af ratepension	01.01.2016 – indtil andet anmeldes	Alle medlemmer med en aktuel pensionsudbetaling igangsat eller aftalt igangsat før 4. maj 2018	1,5
		04.05.2018 – indtil andet anmeldes	Alle medlemmer, hvor aftale om igangsætning af udbetaling sker fra den 4. maj 2018	0

3.3.2.2 Rentesatser til beregning af hensættelser

Rentesats	Navn/anvendelse	Periode	Alder	Sats (pct.)
i^{IP}	Forudsat afkast for invalidepensionister	01.01.2020 – indtil andet anmeldes	Alle	0,0

3.3.2.3 Regulering

Rentesats	Navn/anvendelse	Periode	Kohorte /Alder	Sats (pct.)
s_x^*	Forventet fremadrettet regulering	01.01.2021 – indtil andet anmeldes	-1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941	1,251,251,251,25 1,251,251,251,25 1,251,251,251,25 1,251,251,251,25 1,251,251,251,25 1,251,251,251,25 1,251,501,561,62 1,681,741,801,86 1,921,982,042,10

			1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960-	
S	Regulering af løbende ydelser ved supplerende førtidspension	01.01.2020 – indtil andet anmeldes	Alle	0,5

3.3.3 Grundlag

3.3.3.1 Reserve for eventuelle forsikringsdele

Forrentning af indbetalinger sker per indbetalingsdato.

Forrentning af indbetalinger sker per ultimo perioden plus x_d.

Periode / Sats	x_d
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	1 dag

3.3.4 Omkostninger

3.3.4.1 Belastning af indbetaling

Indbetalinger eksklusiv AMB belastes med OMK1%.

For indbetalinger til kapital- og ratepension:

Periode / Sats	OMK1%
01.01.2003 – indtil andet anmeldes	0 pct.

For indbetalinger til livsvarig alderspension og den supplerende arbejdsmarkedspension:

Periode / Sats	OMK1%
01.12.2013 – indtil andet anmeldes	0 pct.

01.06.2009 – 30.11.2013	5 pct.
-------------------------	--------

For indbetalinger til PensionDanmarks lærlinge produkt:

Periode / Sats	OMK1%
01.03.2011 – indtil andet anmeldes	0 pct.

3.3.4.2 Belastning af forsikring

Forsikringen belastes med OMK2 pr. måned. Hvilende medlemmer belastes dog med OMKH2 pr måned. Medlemmer med PensionDanmarks lærlinge produkt betaler OMKL2 pr. måned.

Periode / Sats	OMK2	OMKH2	OMKL2
01.01.2015 – indtil andet anmeldes	24,75 kr.	24,75 kr.	5 kr.

3.3.4.3 Belastning af depot

Depotet belastes med OMK3% p.a.

Periode / Sats	OMK3%
01.01.2021 – indtil andet anmeldes	0,095 pct.

3.3.4.3.1 Belastning af depot vedrørende den obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordning placeret i internt forvaltede puljer pr. måned

Periode / Sats	OMK4
01.03.2003 – indtil andet anmeldes	0 kr.

3.3.4.3.2 Belastning af depot vedrørende den obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordning placeret i eksternt forvaltede puljer pr. måned

Periode / Sats	OMK4
20.12.2017 – indtil andet anmeldes	0 kr.

3.3.4.3.3 Belastning af SP-depot

Periode / Sats	OMK4
01.11.2011 – indtil andet anmeldes	0 kr.

3.3.4.3.4 *Belastning af øvrige depoter*

Periode / Sats	OMK4
01.11.2011 – indtil andet anmeldes	0 kr.

I forbindelse med handler betales OMK5% i kurtage af det handlede beløb. Ved handler, som udelukkende vedrører internt forvaltede puljer, er OMK5% dog 0.

Periode / Sats	OMK5%
01.03.2003 – indtil andet anmeldes	0,10 pct.

I forbindelse med handler betales et fast gebyr OMK6. Ved handler, som udelukkende vedrører internt forvaltede puljer, er OMK6 dog 0.

3.3.4.3.5 *Belastning af depot vedrørende den obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordning*

Periode / Sats	OMK6
01.03.2003 – indtil andet anmeldes	0 kr.

3.3.4.3.6 *Belastning af øvrige depoter*

Periode / Sats	OMK6
01.12.2004 – indtil andet anmeldes	0 kr.

I forbindelse med handler betales et tillæg/fradrag til indre værdi ved køb/salg på OMK7 % af det handlede beløb. Ved handler, som udelukkende vedrører internt forvaltede puljer, er OMK7% dog 0.

Periode / Sats	OMK7%
01.01.2019 – indtil andet anmeldes	0,08 pct.

3.3.4.4 Hvilende medlemskab

Ved overgang til hvilende medlemskab opgøres medlemmets samlede reserve. Såfremt medlemmets samlede reserve ved overgang eller senere bliver mindre end UDG1, udbetales udtrædelsesgodtgørelsen kontant til medlemmet og medlemskabet ophører, dog udbetales beløb under UDG2 ikke.

Periode / Sats	UDG1	UDG2
01.01.2007 – indtil andet anmeldes	5.000 kr.	100 kr.

3.3.4.5 Udtrædelsesgodtgørelse

For reserver vedrørende private supplerende indbetalinger udgør udtrædelsesgodtgørelsen reserven fratrukket GEBYR kr.

Periode / Sats	GEBYR
01.12.2004 – indtil andet anmeldes	0 kr.

3.3.4.6 Ugaranteret tillæg til udbetalinger

Udbetalinger der vedrører opsparing til livsvarig alderspension tillægges satsen PENSIONISTTILLÆG.

Periode / Sats	PENSIONISTTILLÆG
01.01.2014 – indtil andet anmeldes	0 pct.

Dog tillægges udbetalinger som følge af afsnit 0 ikke PENSIONISTTILLÆG.

PENSIONISTTILLÆG er et ugaranteret tillæg finansieret af egenkapitalen, der er defineret i selskabets overskudspolitik. Fra 01.01.2010 er satsen PENSIONISTTILLÆG før træk af individuel PAL.

3.4 Satser vedrørende teknisk grundlag for Gruppeliv

Anmeldelse af satsbilag for gruppelivsforsikring med ikrafttræden 1. januar 2021 og indtil andet anmeldes. Satsbilaget erstatter tidligere satsbilag.

3.4.1 Rente

For risikopensioner med start af udbetaling i perioden 1. januar 2000 til 31. december 2008 anvendes opgørelsesrenten

Periode / Sats	<i>i</i> _{Opgørelsesrente}
01.01.2001 – indtil andet anmeldes	1,50 pct.

For risikopensioner med start af udbetaling efter 1. januar 2009 anvendes den i teknisk grundlag for forsikringsklasse III definerede rentesats, i^{IP} , til beregning af reserven ved aktualisering.

3.4.2 Risikoelementer

3.4.2.1 Basisdødelighed for risikoforsikringer ved død

$\mu_{x,t}^d$ betegner dødsintensiteten anvendt for risikoforsikringer med udbetaling ved død i år t.

Intensiteten beregnes som angivet i det forsikringstekniske grundlag for gruppeliv med anvendelse af nedenstående parametre.

For aldre over ALDER beregnes intensiteten lineært som $\mu_{x,t}^d = (ax + z)(1 + s)$.

Periode /Sats	b	α	s	ALDER	a	z
---------------	---	----------	---	-------	---	---

2012 indtil andet anmeldes	1	0,03	0	90	0	0
----------------------------	---	------	---	----	---	---

Til PensionDanmarks lærlingeprodukt anvendes:

Periode /sats	x_{L1}	x_{L2}
2012 indtil andet anmeldes	20	25

3.4.2.2 Intensitet for kritisk sygdom

$\mu_{x,t}^{ks}$ betegner intensiteten for diagnosticering af en kritisk sygdom anvendt i år t.

Intensiteten beregnes som angivet i det forsikringstekniske grundlag for gruppeliv med anvendelse af nedenstående parametre.

For aldre over *ALDER* beregnes intensiteten lineært som $\mu_{x,t}^{ks} = (ax + z)(1 + s)$.

Periode/sats	b	α	s	ALDER	a	z
2012 indtil andet anmeldes	1	0,03	0	90	0	0

Til PensionDanmarks lærlingeprodukt anvendes:

Periode/sats	x_{L1}	x_{L2}
2012 indtil andet anmeldes	20	25

3.4.2.3 Basisinvaliditet

$\mu_{x,t}^{ai,aek}$ betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid i år t.

Intensiteten beregnes som angivet i det forsikringstekniske grundlag for gruppeliv med anvendelse af nedenstående parametre. I forbindelse med aktualisering hensættes på forsikringsklasse III med en opgørelsesrente som angivet i satsbilaget til forsikringsklasse III.

For aldre over *ALDER* beregnes intensiteten lineært som $\mu_{x,t}^{ai,aek} = (ax + z)(1 + s)$.

Periode/sats	b	α	s	ALDER	a	z
2012 indtil andet anmeldes	1	0,03	0	65	0	0

Til PensionDanmarks lærlingeprodukt anvendes:

Periode/sats	x_{L1}	x_{L2}
2012 indtil andet anmeldes	20	25

Til beregning af sum ved førtidspension med mulighed for tidlig udbetaling anvendes k , hvor

$$k = 1,12$$

3.4.3 Estimeret pris, nettopræmien n

Den estimerede pris, n , er resultatet af seneste risikoanalyse.

Dækning		Pris pr. krone dækning
Dødsfaldssum	π^d	0,00283
Sum ved førtidspension	π^{is}	0,00166
Sum ved visse kritiske sygdomme	π^{ks}	0,00785
Løbende supplerende førtidspension	π^{li}	0,01889
Opsparingssikring	π^{os}	0,01889
Opsparingssikring ved fleksjob	π^{osf}	0,01239

For medlemmer med PensionDanmark lærlingeprodukt gælder dog følgende estimerede pris:

Dækning		Pris pr. krone dækning
Dødsfaldssum	π^d	0,000382
Sum ved førtidspension	π^{is}	0,000026
Sum ved visse kritiske sygdomme	π^{ks}	0,000708
Løbende supplerende førtidspension	π^{li}	0,000026

3.4.4 Opkrævet pris, bruttopræmien π_{Brutto}

Den opkrævede pris, π_{Brutto} , er den pris pr. krone dækning, der opkræves hos medlemmerne.

Priser gældende for alle medlemmer undtagen de medlemsgrupper, hvis priser er angivet i de efterfølgende tabeller:

Dækning		Pris pr. krone dækning
Dødsfaldssum	π_{brutto}^d	0,00250
Sum ved førtidspension	π_{brutto}^i	0,00220
Sum ved visse kritiske sygdomme	π_{brutto}^{ks}	0,0785
Løbende supplerende førtidspension	π_{brutto}^{li}	0,01600
Opsparingssikring	π_{brutto}^{os}	0,01600
Opsparingssikring ved fleksjob	π_{brutto}^{osf}	0,00984

For medlemmer med PensionDanmarks lærlingeprodukt gælder følgende priser:

Dækning		Pris pr. krone dækning
Dødsfaldssum	π_{brutto}^d	0,000275
Sum ved førtidspension	π_{brutto}^{is}	0,000150
Sum ved visse kritiske sygdomme	π_{brutto}^{ks}	0,000550
Løbende supplerende førtidspension	π_{brutto}^{li}	0,003630

For togchauffører med dækningen Loss of Licens gælder:

Dækning		Pris pr. krone dækning
Sum ved visse kritiske sygdomme	$\pi_{erhverv,brutto}^{ks}$	0,00276

3.4.5 Solvensbidrag

Gruppelivsordningen bidrager til solvenskravet.

Gruppe	Solvensbidrag
Alle medlemmer og dækninger	0,2 pct.

3.5 Satser vedrørende markedsværdigrundlaget

Anmeldelse af satsbilag for opgørelse af livsforsikringshensættelser under forsikringsklasse I til markedsværdi gældende indtil andet anmeldes.

3.5.1 Risikoelementer

3.5.1.1 Dødelighed

PensionDanmark anvender modeldødeligheden som defineret af Finanstilsynet i brev af 9. december 2010.

Dødeligheden er givet ved

$$\bar{\mu}^d(x, i, k) = \bar{\mu}(x, i, k) (\exp(a_{40,k}r_{40} + a_{60,k}r_{60} + a_{80,k}r_{80})) (1 - R(x, k))^{i-2018}$$

hvor

$\bar{\mu}$ er Finanstilsynets benchmarkdødelighed.

x er alder

i er kalenderåret

k er køn

R er Finanstilsynets benchmark for forventet fremtidig levetidsforbedringer.

3.5.1.1.1 Dødelighed for aktive

Faktorerne $a_{40,k}$, $a_{60,k}$, $a_{80,k}$ estimeres årligt på basis af Finanstilsynets offentliggjorte benchmark.

Periode/Parameter	$a_{40,kvinde}$	$a_{60,kvinde}$	$a_{80,kvinde}$
31.12.2020 – indtil andet anmeldes	-0,1174	0,1641	0,0000

Periode/Parameter	$a_{40,mand}$	$a_{60,mand}$	$a_{80,mand}$
31.12.2020 – indtil andet anmeldes	0,1271	0,2038	0,0938

3.5.1.1.2 Dødelighed for ikke-aktive

Faktorerne $a_{40,k}$, $a_{60,k}$, $a_{80,k}$ estimeres årligt på basis af Finanstilsynets offentliggjorte benchmark.

Periode/Parameter	$a_{40,kvinde}$	$a_{60,kvinde}$	$a_{80,kvinde}$
-------------------	-----------------	-----------------	-----------------

31.12.2020 – indtil andet anmeldes	1,5225	1,3353	0,0000
------------------------------------	--------	--------	--------

Periode/Parameter	$a_{40,mand}$	$a_{60,mand}$	$a_{80,mand}$
31.12.2020 – indtil andet anmeldes	1,3301	1,0369	0,5724

3.5.1.1.3 Dødelighed for ikke aktive tilkendt før 2009

Faktorerne $a_{40,k}$, $a_{60,k}$, $a_{80,k}$ estimeres årligt på basis af Finanstilsynets offentliggjorte benchmark.

Periode/Parameter	$a_{40,kvinde}$	$a_{60,kvinde}$	$a_{80,kvinde}$
31.12.2020 – indtil andet anmeldes	1,0405	0,4675	0,4736

Periode/Parameter	$a_{40,mand}$	$a_{60,mand}$	$a_{80,mand}$
31.12.2020 – indtil andet anmeldes	0,6924	0,3908	0,8654

3.5.1.1.4 Invaliditet

Invaliditeten for en x årig er givet ved $\mu_x^i = a^i + 10^{b+c \cdot x - 10}$

Periode/Parameter	a	b	c
31.12.2010	-0,0002100	6,39142	0,02590

3.5.1.1.5 Beregningsprincip for opgørelse af ægtefællehensættelse

Opgørelsen af hensættelser til ægtefællepensioner sker i lighed med selskabets øvrige hensættelser på sandsynlighedsvægtede cashflows.

3.5.2 Renter

3.5.2.1 Diskonteringsrente

Diskonteringsrenten finder anvendelse ved beregning af nutidsværdien af betalingsstrømme. Betalingsstrømme omfatter ydelser, præmier og omkostninger.

PensionDanmark anvender den af EIOPA opgjorte diskonteringsrente uden volatilitetsjustering.

3.5.2.2 Forudsat reguleringssats for tilsagnsmedlemmer af den tidligere Arbejderbevægelsens Pensionskasse (APK)

Periode / reguleringssats	Lønregulering	Pristalsregulering
31.12.2006 – indtil andet anmeldes	2 pct.	2 pct.

3.5.2.3 Forudsat reguleringsats for tilsagnsmedlemmer af den tidligere Pensionskasse for kvindeligt arbejderforbund i Danmark (PKAD)

Periode / reguleringsats	Fast regulering	Løn- / pristalsregulering
Indtil andet anmeldes	2 pct.	3,5 pct.

3.5.3 Omkostninger

Der indregnes omk^{MV} i opgørelsen af hensættelser:

Periode/Gruppe	For medlemmer tegnet på P66 4,25%	For øvrige medlemmer
01.02.2011 – indtil andet anmeldes	396 kr.	401 kr.

Satsen omk^{MV} indeholder et sikkerhedstillæg $Risk^{Omk}$:

Periode / Årlig sats	$Risk^{Omk}$
31.12.2008 – indtil andet anmeldes	5,00 kr.

For medlemmer af gruppen PKAD benyttes omkostningsatsen O :

Periode	O
01.01.2004 og indtil andet anmeldes	700,00 kr.

3.5.4 Kapitalomkostningsats

Til beregning af risikomargen indgår en kapitalomkostningsats, CoC:

Periode / Årlig sats	CoC
1.01.2016 – indtil andet anmeldes	6 pct.

3.5.5 Genkøb

Der regnes med en genkøbsintensitet på 0,0025 for eventuelle forsikringsdele og 0 pct. for aktuelle forsikringsdele.

3.5.6 Fripolice

Der regnes med en fripoliceintensitet på 0,0300 for alle præmiebetalende forsikringsdele.

4 Selskabets principper for genforsikring

Selskabet modtager ikke genforsikring. Bestyrelsen tager årligt stilling til om selskabet har behov for at afgive genforsikring.

5 Regler for oplysninger, som de forsikringssøgende skal afgive til bedømmelse af risikoforholdene

5.1 Forsikringer tegnet under forsikringsklasse I

Selskabets bestand på forsikringsklasse I er en bestand under afvikling, og der optages ikke nye medlemmer. Eneste tilgang består af ægtefællepensionister efter alders- og invalidepensionister.

5.2 Forsikringer tegnet under forsikringsklasse III

For forsikringsklasse III gælder, at forsikringstagerne optages i ordningen uden helbredsbedømmelse.

6 Regler, hvorefter pensionsordninger med løbende udbetalinger tegnet eller aftalt som obligatoriske ordninger i et forsikringsselskab eller pensionskasse kan overføres fra eller til selskabet i forbindelse med overgang til anden ansættelse eller i forbindelse med virksomhedsoverdragelse eller virksomhedsomdannelse

PensionDanmark har tilsluttet sig den gennem Forsikring og Pension formidlede Aftale om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger).

I tilfælde af jobskifte, hvor ovenstående regler ikke måtte finde anvendelse, gælder de overførselsregler, der er gengivet i Finanstilsynets beretning for 1988, bilag 2, side 12-15.

PensionDanmark har tilsluttet sig den gennem Forsikring og Pension formidlede Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelser m.v.

7 Appendiks A Rentekurver i^A til beregning af livsvarig alderspension for alderspensionister gældende fra 01.01.2021

Fødselsår	1960	1959	1958	1957	1956	1955	1954	1953	1952	1951	1950	1949	1948	1947	1946	1945	1944	1943	1942	1941	1940	1939	1938	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929
Alder/år	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
1	4,25%	4,16%	4,06%	3,96%	3,86%	3,76%	3,66%	3,56%	3,33%	3,10%	2,98%	2,87%	2,75%	2,64%	2,52%	2,41%	2,30%	2,20%	2,09%	1,99%	1,89%	1,80%	1,71%	1,61%	1,52%	1,44%	1,35%	1,27%	1,19%	1,12%	1,04%	0,97%
2	4,20%	4,11%	4,01%	3,91%	3,81%	3,71%	3,61%	3,45%	3,22%	3,04%	2,93%	2,81%	2,70%	2,58%	2,46%	2,35%	2,25%	2,14%	2,04%	1,94%	1,85%	1,75%	1,66%	1,57%	1,48%	1,40%	1,31%	1,23%	1,16%	1,08%	1,01%	0,94%
3	4,16%	4,06%	3,96%	3,86%	3,76%	3,66%	3,52%	3,33%	3,14%	2,98%	2,87%	2,75%	2,64%	2,52%	2,41%	2,30%	2,20%	2,09%	1,99%	1,90%	1,80%	1,71%	1,61%	1,53%	1,44%	1,35%	1,27%	1,19%	1,12%	1,04%	0,97%	0,90%
4	4,11%	4,01%	3,91%	3,81%	3,71%	3,58%	3,41%	3,24%	3,07%	2,93%	2,81%	2,70%	2,58%	2,47%	2,36%	2,25%	2,15%	2,04%	1,94%	1,85%	1,75%	1,66%	1,57%	1,48%	1,40%	1,31%	1,23%	1,16%	1,08%	1,01%	0,94%	0,87%
5	4,06%	3,96%	3,86%	3,76%	3,63%	3,48%	3,33%	3,17%	3,01%	2,87%	2,75%	2,64%	2,52%	2,41%	2,30%	2,20%	2,10%	2,00%	1,90%	1,80%	1,71%	1,62%	1,53%	1,44%	1,36%	1,27%	1,20%	1,12%	1,05%	0,97%	0,91%	0,84%
6	4,01%	3,91%	3,81%	3,69%	3,55%	3,40%	3,25%	3,10%	2,95%	2,81%	2,70%	2,58%	2,47%	2,36%	2,25%	2,15%	2,05%	1,95%	1,85%	1,75%	1,66%	1,57%	1,48%	1,40%	1,32%	1,24%	1,16%	1,08%	1,01%	0,94%	0,87%	0,81%
7	3,96%	3,86%	3,74%	3,60%	3,47%	3,32%	3,18%	3,03%	2,89%	2,75%	2,64%	2,53%	2,42%	2,31%	2,20%	2,10%	2,00%	1,90%	1,80%	1,71%	1,62%	1,53%	1,44%	1,36%	1,28%	1,20%	1,12%	1,05%	0,98%	0,91%	0,84%	0,78%
8	3,91%	3,79%	3,66%	3,53%	3,39%	3,25%	3,11%	2,97%	2,83%	2,70%	2,58%	2,47%	2,36%	2,26%	2,15%	2,05%	1,95%	1,85%	1,76%	1,67%	1,57%	1,49%	1,40%	1,32%	1,24%	1,16%	1,09%	1,01%	0,94%	0,88%	0,81%	0,75%
9	3,84%	3,72%	3,59%	3,45%	3,32%	3,18%	3,05%	2,91%	2,77%	2,64%	2,53%	2,42%	2,31%	2,20%	2,10%	2,00%	1,90%	1,81%	1,71%	1,62%	1,53%	1,45%	1,36%	1,28%	1,20%	1,13%	1,05%	0,98%	0,91%	0,85%	0,78%	0,72%
10	3,77%	3,64%	3,51%	3,38%	3,25%	3,12%	2,98%	2,85%	2,71%	2,59%	2,48%	2,37%	2,26%	2,15%	2,05%	1,95%	1,86%	1,76%	1,67%	1,58%	1,49%	1,41%	1,32%	1,24%	1,17%	1,09%	1,02%	0,95%	0,88%	0,82%	0,75%	0,69%
11	3,74%	3,61%	3,49%	3,36%	3,23%	3,10%	2,96%	2,83%	2,70%	2,58%	2,47%	2,36%	2,26%	2,15%	2,05%	1,95%	1,86%	1,76%	1,67%	1,58%	1,50%	1,41%	1,33%	1,26%	1,18%	1,11%	1,03%	0,97%	0,90%	0,84%	0,78%	0,72%
12	3,70%	3,58%	3,45%	3,33%	3,20%	3,07%	2,94%	2,81%	2,68%	2,56%	2,45%	2,35%	2,24%	2,14%	2,04%	1,95%	1,85%	1,76%	1,67%	1,58%	1,50%	1,42%	1,34%	1,26%	1,19%	1,11%	1,04%	0,98%	0,91%	0,85%	0,79%	0,73%
13	3,66%	3,54%	3,42%	3,29%	3,17%	3,04%	2,91%	2,79%	2,66%	2,54%	2,44%	2,33%	2,23%	2,13%	2,03%	1,93%	1,84%	1,75%	1,66%	1,58%	1,49%	1,41%	1,34%	1,26%	1,19%	1,12%	1,05%	0,98%	0,92%	0,86%	0,80%	0,74%
14	3,62%	3,50%	3,38%	3,26%	3,13%	3,01%	2,88%	2,76%	2,63%	2,52%	2,41%	2,31%	2,21%	2,11%	2,01%	1,92%	1,83%	1,74%	1,65%	1,57%	1,49%	1,41%	1,33%	1,26%	1,18%	1,12%	1,05%	0,98%	0,92%	0,86%	0,81%	0,75%
15	3,58%	3,46%	3,34%	3,22%	3,10%	2,97%	2,85%	2,73%	2,61%	2,49%	2,39%	2,29%	2,19%	2,09%	1,99%	1,90%	1,81%	1,72%	1,64%	1,56%	1,48%	1,40%	1,32%	1,25%	1,18%	1,11%	1,05%	0,98%	0,92%	0,86%	0,81%	0,75%
16	3,54%	3,42%	3,30%	3,18%	3,06%	2,94%	2,82%	2,70%	2,58%	2,46%	2,36%	2,26%	2,16%	2,07%	1,97%	1,88%	1,79%	1,71%	1,62%	1,54%	1,46%	1,39%	1,31%	1,24%	1,17%	1,10%	1,04%	0,98%	0,92%	0,86%	0,80%	0,75%
17	3,49%	3,38%	3,26%	3,14%	3,02%	2,90%	2,78%	2,66%	2,54%	2,43%	2,33%	2,23%	2,14%	2,04%	1,95%	1,86%	1,77%	1,69%	1,60%	1,52%	1,45%	1,37%	1,30%	1,23%	1,16%	1,10%	1,03%	0,97%	0,91%	0,85%	0,80%	0,74%
18	3,45%	3,33%	3,21%	3,10%	2,98%	2,86%	2,74%	2,63%	2,51%	2,40%	2,30%	2,20%	2,11%	2,02%	1,92%	1,84%	1,75%	1,67%	1,59%	1,51%	1,43%	1,36%	1,29%	1,22%	1,15%	1,09%	1,02%	0,96%	0,90%	0,85%	0,79%	0,74%
19	3,40%	3,29%	3,17%	3,05%	2,94%	2,82%	2,71%	2,59%	2,48%	2,37%	2,27%	2,18%	2,08%	1,99%	1,90%	1,81%	1,73%	1,64%	1,57%	1,49%	1,41%	1,34%	1,27%	1,20%	1,14%	1,07%	1,01%	0,95%	0,89%	0,84%	0,78%	0,73%
20	3,36%	3,24%	3,13%	3,01%	2,90%	2,78%	2,67%	2,56%	2,44%	2,34%	2,24%	2,15%	2,05%	1,96%	1,87%	1,79%	1,70%	1,62%	1,54%	1,47%	1,39%	1,32%	1,25%	1,19%	1,12%	1,06%	1,00%	0,94%	0,88%	0,83%	0,77%	0,72%
21	3,31%	3,20%	3,08%	2,97%	2,86%	2,74%	2,63%	2,52%	2,41%	2,31%	2,21%	2,11%	2,02%	1,93%	1,85%	1,76%	1,68%	1,60%	1,52%	1,45%	1,38%	1,31%	1,24%	1,17%	1,11%	1,05%	0,99%	0,93%	0,87%	0,81%	0,76%	0,71%

22	3,26%	3,15%	3,04%	2,93%	2,82%	2,70%	2,59%	2,48%	2,37%	2,27%	2,18%	2,08%	1,99%	1,91%	1,82%	1,74%	1,66%	1,58%	1,50%	1,43%	1,36%	1,29%	1,22%	1,16%	1,09%	1,03%	0,97%	0,91%	0,86%	0,80%	0,75%	0,70%
23	3,22%	3,11%	3,00%	2,89%	2,77%	2,66%	2,56%	2,45%	2,34%	2,24%	2,14%	2,05%	1,96%	1,88%	1,79%	1,71%	1,63%	1,55%	1,48%	1,41%	1,34%	1,27%	1,20%	1,14%	1,08%	1,02%	0,96%	0,90%	0,84%	0,79%	0,74%	0,69%
24	3,17%	3,06%	2,95%	2,84%	2,73%	2,63%	2,52%	2,41%	2,30%	2,21%	2,11%	2,02%	1,93%	1,85%	1,77%	1,69%	1,61%	1,53%	1,46%	1,39%	1,32%	1,25%	1,19%	1,12%	1,06%	1,00%	0,94%	0,88%	0,83%	0,78%	0,73%	0,69%
25	3,13%	3,02%	2,91%	2,80%	2,69%	2,59%	2,48%	2,37%	2,27%	2,17%	2,08%	1,99%	1,91%	1,82%	1,74%	1,66%	1,58%	1,51%	1,44%	1,37%	1,30%	1,23%	1,17%	1,10%	1,04%	0,98%	0,92%	0,87%	0,82%	0,77%	0,72%	0,68%
26	3,08%	2,97%	2,87%	2,76%	2,65%	2,55%	2,44%	2,34%	2,24%	2,14%	2,05%	1,96%	1,88%	1,79%	1,71%	1,63%	1,56%	1,49%	1,41%	1,34%	1,28%	1,21%	1,15%	1,08%	1,02%	0,96%	0,91%	0,86%	0,81%	0,76%	0,72%	0,67%
27	3,04%	2,93%	2,82%	2,72%	2,61%	2,51%	2,40%	2,30%	2,20%	2,11%	2,02%	1,93%	1,85%	1,77%	1,69%	1,61%	1,53%	1,46%	1,39%	1,32%	1,26%	1,19%	1,13%	1,07%	1,01%	0,95%	0,89%	0,84%	0,80%	0,75%	0,71%	0,67%
28	2,99%	2,89%	2,78%	2,68%	2,57%	2,47%	2,37%	2,27%	2,17%	2,07%	1,99%	1,90%	1,82%	1,74%	1,66%	1,58%	1,51%	1,44%	1,37%	1,30%	1,24%	1,17%	1,11%	1,05%	0,99%	0,93%	0,88%	0,83%	0,79%	0,74%	0,70%	0,66%
29	2,95%	2,84%	2,74%	2,64%	2,53%	2,43%	2,33%	2,23%	2,13%	2,04%	1,96%	1,87%	1,79%	1,71%	1,63%	1,56%	1,49%	1,42%	1,35%	1,28%	1,21%	1,15%	1,09%	1,03%	0,97%	0,92%	0,87%	0,82%	0,78%	0,74%	0,70%	0,66%
30	2,90%	2,80%	2,70%	2,60%	2,49%	2,39%	2,30%	2,20%	2,10%	2,01%	1,93%	1,84%	1,76%	1,68%	1,61%	1,53%	1,46%	1,39%	1,32%	1,26%	1,19%	1,13%	1,07%	1,01%	0,96%	0,91%	0,86%	0,81%	0,77%	0,73%	0,69%	0,65%
31	2,86%	2,76%	2,66%	2,56%	2,46%	2,36%	2,26%	2,16%	2,07%	1,98%	1,90%	1,81%	1,74%	1,66%	1,58%	1,51%	1,44%	1,37%	1,30%	1,24%	1,17%	1,11%	1,05%	1,00%	0,94%	0,89%	0,85%	0,80%	0,76%	0,72%	0,68%	0,65%
32	2,82%	2,72%	2,62%	2,52%	2,42%	2,32%	2,23%	2,13%	2,04%	1,95%	1,87%	1,79%	1,71%	1,63%	1,56%	1,48%	1,41%	1,35%	1,28%	1,21%	1,15%	1,09%	1,04%	0,98%	0,93%	0,88%	0,84%	0,79%	0,75%	0,72%	0,68%	0,65%
33	2,78%	2,68%	2,58%	2,48%	2,38%	2,29%	2,19%	2,10%	2,01%	1,92%	1,84%	1,76%	1,68%	1,61%	1,53%	1,46%	1,39%	1,32%	1,26%	1,19%	1,13%	1,07%	1,02%	0,97%	0,92%	0,87%	0,83%	0,79%	0,75%	0,71%	0,68%	0,64%
34	2,74%	2,64%	2,54%	2,44%	2,35%	2,25%	2,16%	2,07%	1,97%	1,89%	1,81%	1,73%	1,65%	1,58%	1,51%	1,44%	1,37%	1,30%	1,23%	1,17%	1,11%	1,06%	1,01%	0,95%	0,91%	0,86%	0,82%	0,78%	0,74%	0,70%	0,67%	0,64%
35	2,69%	2,60%	2,50%	2,40%	2,31%	2,22%	2,12%	2,03%	1,94%	1,86%	1,78%	1,70%	1,63%	1,55%	1,48%	1,41%	1,34%	1,28%	1,21%	1,15%	1,10%	1,04%	0,99%	0,94%	0,90%	0,85%	0,81%	0,77%	0,73%	0,70%	0,67%	0,64%
36	2,65%	2,56%	2,46%	2,37%	2,27%	2,18%	2,09%	2,00%	1,91%	1,83%	1,75%	1,67%	1,60%	1,53%	1,46%	1,39%	1,32%	1,26%	1,19%	1,14%	1,08%	1,03%	0,98%	0,93%	0,89%	0,84%	0,80%	0,76%	0,73%	0,69%	0,66%	0,63%
37	2,62%	2,52%	2,43%	2,33%	2,24%	2,15%	2,06%	1,97%	1,88%	1,80%	1,72%	1,65%	1,57%	1,50%	1,43%	1,36%	1,30%	1,24%	1,18%	1,12%	1,07%	1,01%	0,97%	0,92%	0,88%	0,83%	0,79%	0,76%	0,72%	0,69%	0,66%	0,63%
38	2,58%	2,48%	2,39%	2,30%	2,21%	2,12%	2,03%	1,94%	1,85%	1,77%	1,70%	1,62%	1,55%	1,48%	1,41%	1,34%	1,28%	1,22%	1,16%	1,10%	1,05%	1,00%	0,95%	0,91%	0,87%	0,83%	0,79%	0,75%	0,72%	0,69%	0,66%	0,63%
39	2,54%	2,45%	2,35%	2,26%	2,17%	2,08%	2,00%	1,91%	1,82%	1,74%	1,67%	1,59%	1,52%	1,45%	1,38%	1,32%	1,26%	1,20%	1,14%	1,09%	1,04%	0,99%	0,94%	0,90%	0,86%	0,82%	0,78%	0,75%	0,71%	0,68%	0,65%	0,62%
40	2,50%	2,41%	2,32%	2,23%	2,14%	2,05%	1,97%	1,88%	1,80%	1,72%	1,64%	1,57%	1,50%	1,43%	1,36%	1,30%	1,24%	1,18%	1,13%	1,08%	1,03%	0,98%	0,93%	0,89%	0,85%	0,81%	0,77%	0,74%	0,71%	0,68%	0,65%	0,62%
41	2,46%	2,37%	2,28%	2,19%	2,11%	2,02%	1,93%	1,85%	1,77%	1,69%	1,61%	1,54%	1,47%	1,41%	1,34%	1,28%	1,22%	1,17%	1,11%	1,06%	1,01%	0,97%	0,92%	0,88%	0,84%	0,80%	0,77%	0,74%	0,70%	0,67%	0,65%	0,62%
42	2,43%	2,34%	2,25%	2,16%	2,08%	1,99%	1,90%	1,82%	1,74%	1,66%	1,59%	1,52%	1,45%	1,38%	1,32%	1,26%	1,21%	1,15%	1,10%	1,05%	1,00%	0,96%	0,91%	0,87%	0,83%	0,80%	0,76%	0,73%	0,70%	0,67%	0,64%	0,62%
43	2,39%	2,30%	2,22%	2,13%	2,04%	1,96%	1,87%	1,79%	1,71%	1,63%	1,56%	1,49%	1,43%	1,36%	1,30%	1,25%	1,19%	1,14%	1,09%	1,04%	0,99%	0,95%	0,90%	0,86%	0,83%	0,79%	0,76%	0,73%	0,70%	0,67%	0,64%	0,62%
44	2,36%	2,27%	2,18%	2,10%	2,01%	1,93%	1,84%	1,76%	1,68%	1,61%	1,54%	1,47%	1,41%	1,35%	1,29%	1,23%	1,17%	1,12%	1,07%	1,03%	0,98%	0,94%	0,90%	0,86%	0,82%	0,79%	0,75%	0,72%	0,69%	0,66%	0,64%	0,61%
45	2,32%	2,24%	2,15%	2,06%	1,98%	1,90%	1,82%	1,74%	1,66%	1,58%	1,52%	1,45%	1,39%	1,33%	1,27%	1,21%	1,16%	1,11%	1,06%	1,01%	0,97%	0,93%	0,89%	0,85%	0,81%	0,78%	0,75%	0,72%	0,69%	0,66%	0,64%	0,61%
46	2,29%	2,20%	2,12%	2,03%	1,95%	1,87%	1,79%	1,71%	1,63%	1,56%	1,49%	1,43%	1,37%	1,31%	1,25%	1,20%	1,15%	1,10%	1,05%	1,00%	0,96%	0,92%	0,88%	0,84%	0,81%	0,77%	0,74%	0,71%	0,68%	0,66%	0,63%	0,61%
47	2,26%	2,17%	2,09%	2,00%	1,92%	1,84%	1,76%	1,68%	1,61%	1,54%	1,47%	1,41%	1,35%	1,29%	1,24%	1,18%	1,13%	1,08%	1,04%	0,99%	0,95%	0,91%	0,87%	0,84%	0,80%	0,77%	0,74%	0,71%	0,68%	0,66%	0,63%	0,61%
48	2,22%	2,14%	2,05%	1,97%	1,89%	1,81%	1,73%	1,66%	1,59%	1,52%	1,45%	1,39%	1,33%	1,28%	1,22%	1,17%	1,12%	1,07%	1,03%	0,98%	0,94%	0,90%	0,87%	0,83%	0,80%	0,76%	0,73%	0,70%	0,68%	0,65%	0,63%	0,61%

49	2,19%	2,11%	2,02%	1,94%	1,86%	1,78%	1,71%	1,64%	1,56%	1,50%	1,43%	1,37%	1,32%	1,26%	1,21%	1,16%	1,11%	1,06%	1,02%	0,97%	0,93%	0,90%	0,86%	0,82%	0,79%	0,76%	0,73%	0,70%	0,67%	0,65%	0,63%	0,60%
50	2,16%	2,07%	1,99%	1,91%	1,84%	1,76%	1,69%	1,61%	1,54%	1,48%	1,42%	1,36%	1,30%	1,25%	1,19%	1,14%	1,10%	1,05%	1,01%	0,97%	0,93%	0,89%	0,85%	0,82%	0,78%	0,75%	0,73%	0,70%	0,67%	0,65%	0,62%	0,60%
51	2,12%	2,04%	1,96%	1,89%	1,81%	1,74%	1,66%	1,59%	1,52%	1,46%	1,40%	1,34%	1,29%	1,23%	1,18%	1,13%	1,09%	1,04%	1,00%	0,96%	0,92%	0,88%	0,85%	0,81%	0,78%	0,75%	0,72%	0,69%	0,67%	0,64%	0,62%	0,60%
52	2,09%	2,01%	1,94%	1,86%	1,78%	1,71%	1,64%	1,57%	1,50%	1,44%	1,38%	1,33%	1,27%	1,22%	1,17%	1,12%	1,07%	1,03%	0,99%	0,95%	0,91%	0,87%	0,84%	0,81%	0,77%	0,75%	0,72%	0,69%	0,67%	0,64%	0,62%	0,60%
53	2,06%	1,99%	1,91%	1,83%	1,76%	1,69%	1,62%	1,55%	1,49%	1,42%	1,37%	1,31%	1,26%	1,21%	1,16%	1,11%	1,06%	1,02%	0,98%	0,94%	0,90%	0,87%	0,83%	0,80%	0,77%	0,74%	0,71%	0,69%	0,66%	0,64%	0,62%	0,60%
54	2,03%	1,96%	1,88%	1,81%	1,74%	1,67%	1,60%	1,53%	1,47%	1,41%	1,35%	1,30%	1,24%	1,19%	1,14%	1,10%	1,05%	1,01%	0,97%	0,93%	0,90%	0,86%	0,83%	0,80%	0,77%	0,74%	0,71%	0,68%	0,66%	0,64%	0,62%	0,60%
55	2,01%	1,93%	1,86%	1,79%	1,72%	1,65%	1,58%	1,51%	1,45%	1,39%	1,34%	1,28%	1,23%	1,18%	1,13%	1,09%	1,04%	1,00%	0,96%	0,93%	0,89%	0,85%	0,82%	0,79%	0,76%	0,73%	0,71%	0,68%	0,66%	0,64%	0,62%	0,60%
56	1,98%	1,91%	1,83%	1,76%	1,69%	1,63%	1,56%	1,50%	1,43%	1,38%	1,32%	1,27%	1,22%	1,17%	1,12%	1,08%	1,04%	0,99%	0,96%	0,92%	0,88%	0,85%	0,82%	0,79%	0,76%	0,73%	0,70%	0,68%	0,66%	0,63%	0,61%	0,59%
57	1,95%	1,88%	1,81%	1,74%	1,67%	1,61%	1,54%	1,48%	1,42%	1,36%	1,31%	1,26%	1,21%	1,16%	1,11%	1,07%	1,03%	0,99%	0,95%	0,91%	0,88%	0,84%	0,81%	0,78%	0,75%	0,73%	0,70%	0,68%	0,65%	0,63%	0,61%	0,59%
58	1,93%	1,86%	1,79%	1,72%	1,65%	1,59%	1,53%	1,46%	1,40%	1,35%	1,29%	1,24%	1,19%	1,15%	1,10%	1,06%	1,02%	0,98%	0,94%	0,90%	0,87%	0,84%	0,81%	0,78%	0,75%	0,72%	0,70%	0,67%	0,65%	0,63%	0,61%	0,59%
59	1,91%	1,84%	1,77%	1,70%	1,63%	1,57%	1,51%	1,45%	1,39%	1,33%	1,28%	1,23%	1,18%	1,14%	1,09%	1,05%	1,01%	0,97%	0,93%	0,90%	0,86%	0,83%	0,80%	0,77%	0,75%	0,72%	0,69%	0,67%	0,65%	0,63%	0,61%	0,59%
60	1,88%	1,81%	1,75%	1,68%	1,62%	1,55%	1,49%	1,43%	1,37%	1,32%	1,27%	1,22%	1,17%	1,13%	1,08%	1,04%	1,00%	0,96%	0,93%	0,89%	0,86%	0,83%	0,80%	0,77%	0,74%	0,72%	0,69%	0,67%	0,65%	0,63%	0,61%	0,59%

